Η ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Ζ' ΕΤΟΣ — ΑΡΙΘ. 78 Δ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1911

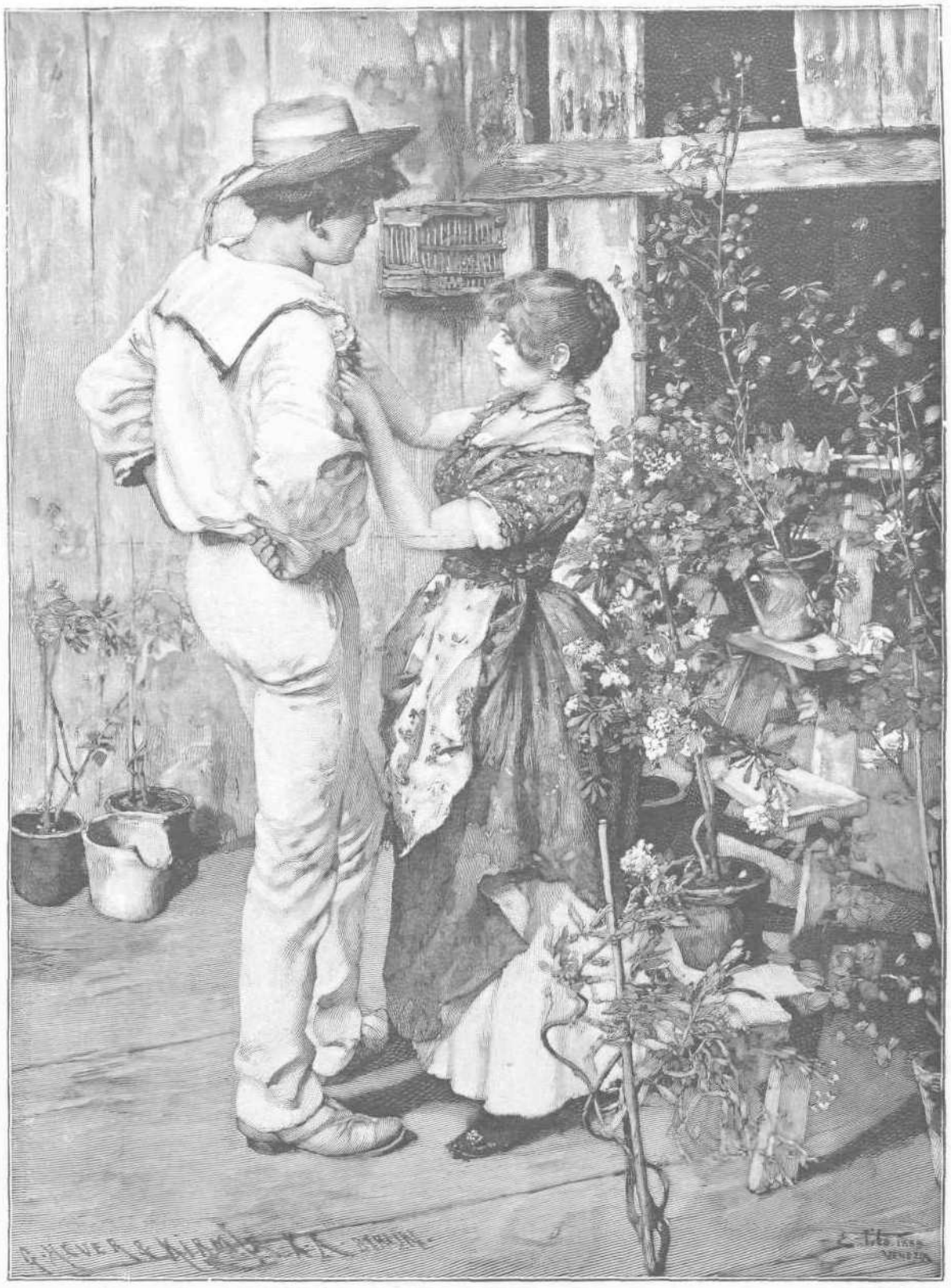

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ,,

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΜΗΝΑ

Ἡ Κέρκυρα ἐφιλοξένησε πάλιν ἐφέτος τὸν ἰσχυρὸν ἡγεμόνα καὶ τὸν ἰσχυρὸν ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου ἡ ὁρμὴ διευθύνει τώρα τὴν πολιτικὴν τῆς Εὐρώπης. Ἀπὸ τὸ Βερολῖνον, ὅπου ὁ πολύπλοκος αὐτὸς νοῦς κρατεῖ εἰς τὰ χέρια του τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου διὰ τῆς διαρκοῦς ἀπειλῆς καὶ δίδει τὸ αἰώνιον σύνθημα τῶν διαρκῶν ἐξοπλισμῶν, ἐξεκίνησεν ἡ βασιλικὴ συνοδεία καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Κέρκυραν, διὰ νὰ ἡσυχάσῃ ὀλίγον ἐκεῖ εἰς τὴν μαρμαρίνην σιγὴν τοῦ Ἀχιλλείου ὁ αὐτοκρατορικὸς βασανισμένος νοῦς. Ἀνεπίσημος ἡ ὑποδοχή, ἀλλὰ θερμὴ καὶ φιλόξενος πάντοτε. Οἱ ἀπόγονοι τῶν Φαιάκων τῶν ὑποδεχθέντων πρὸ αἰώνων μὲ καλωσύνην ἕνα ἄλλον πολύπλαγκτον βασιλέα τῆς ἀρχαιότητος, τὸν Ὀδυσσέα, ὑπεδέχθησαν καὶ τώρα τὸν ὑψηλόν των ξένον μὲ τὴν ἰδίαν φιλοξενίαν τὴν διακρίνουσαν τὴν παλαιὰν ἀριστοκρατικὴν φυλήν. Καὶ τὸ Ἀχίλλειον, τόπος γαλήνης ψυχικῆς καὶ διανοητικῆς, ἔδωκε πάλιν τὴν ἡσυχίαν εἰς τὸν πολυθόρυβον καὶ ἀεικίνητον μονάρχην.

Δὲν ὑπάρχουν ἴσως εἰς τὸν κόσμον ἀνάκτορα τόσον εὐνοημένα ἀπὸ τὴν φύσιν, ὅσον αὐτὸ ποῦ φέρει τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τῆς Θέτιδος. Μέσα εἰς ἕνα πράσινον ὠκεανόν, εἰς τὸν ὁποῖον κινοῦνται ὡς κύματα εἰς τὴν ἀπογευματινὴν πνοὴν τοῦ μπάτη αἱ κορυφαὶ τῶν ἐλαιῶν, ἡ πονεμένη ἰδιοτροπία τῆς αὐτοκρατείρας Ἐλισάβετ ὕψωσε τὸ πάγκαλον κτίριον, μὲ σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀνταπεκρίθη πληρέστατα εἰς τὴν ὡραίαν καλλιτεχνικὴν φαντασίαν. Ὅλη ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐπιβολὴ καὶ ἡ χάρις, ἀλλὰ καὶ ἡ λεπτότης καὶ ἡ διαύγεια τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ αἱ μυρωμέναι πνοαὶ καὶ τὸ βαθὺ μυστήριον τῆς φύσεως, τῆς ἐλευθέρας φύσεως, ὅλα συνεκεντρώθησαν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὡς διὰ νὰ δείξουν τί κατορθώνει διὰ τοὺς εὐνοουμένους της ἡ πλάσις.

Ὁ θρῦλος τῆς κτίσεως τῆς Κων/πόλεως διηγεῖται ὅτι, ἕνας ἄγγελος προηγήθη τοῦ Κωνσταντίνου καὶ διέγραψε μὲ τὴν ρομφαίαν τὰ ὅρια τῆς νέας πόλεως. Ὡρισμένως, ὅταν ἡ αὐτοκράτειρα Ἐλισσάβετ ἀνερριχήθη εἰς τὸ Γαστοῦρι, ἕνας ἄγγελος πάλιν, κρατῶν ὄχι ρομφαίαν πολεμικὴν εἰς τὸ χέρι του, ἀλλὰ ἕνα κλάδον ἐλαίας ἢ ἕνα ἄνθος, ὑπέδειξεν εἰς τὴν πλάνητα τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ὑψώσῃ τὸν ναὸν τῆς λύπης. Καὶ μᾶλλον ἔτσι ὑπὸ μίαν μυστηριώδη ἔμπνευσιν πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι, ὑψώθη τὸ ὄνειρον αὐτὸ τῆς λατρείας τῆς φύσεως καὶ τοῦ ὡραίου.

Πρέπει νὰ ἰδῇ κανεὶς τὸ Ἀχίλλειον εἰς τὴν γαλήνην μιᾶς ἀνοιξιάτικης βραδυᾶς, διὰ νὰ αἰσθανθῇ τὸ ὡραῖον εἰς τὴν ἐντονωτέραν του ἐκδήλωσιν. Ὁ Μαρκορᾶς, ὁ λεπτότατος καὶ ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὴν φύσιν τῆς πατρίδος του Κερκυραῖος ποιητής, ἔχει εἰς τὰ ποιήματά του ἕνα τετράστιχον ἁρμονικώτατον:

Ἀ! ξάγναντα βγαλμένος
ἀπ᾿ τὸ ὡραῖον φῶς
ἀπέμεινα βουβὸς
καὶ ζαλισμένος.

Αὐτὴν τὴν κατάπληξιν, ποῦ γεννᾷ τὸ φῶς, πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν αἰσθανθῇ κανεὶς βαθυτέραν καὶ ζωηροτέραν ἀπὸ τὸ Ἀχίλλειον, ἕνα ἀνοιξιάτικο βράδυ, ὅταν τὸ φῶς κατεβαίνει ἀκόμη ζωηρὸν πρὸς τὴν κοιλάδα καὶ ὅταν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Δέκα ἀκούεται ἡ καμπάνα τοῦ ἑσπερινοῦ. Ἡ αὐτοκράτειρα Ἐλισσάβετ δὲν ἐπρόφθασε νὰ χαρῇ τὸν ὑπέροχον ναὸν ποῦ ὕψωσεν ἡ πονεμένη της φαντασία καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς ἠρεμίας καὶ τῆς σιγῆς κυριαρχεῖ τώρα ἡ θορυβώδης καὶ σιδηρὰ μορφὴ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου. Ἀλλὰ καὶ ὁ σιδηροῦς αὐτὸς ἄνθρωπος μέσα εἰς αὐτὸν τὸν λεπτὸν καὶ ποιητικὸν τόπον γίνεται μαλακὸς καὶ ἤρεμος καὶ ποιητικὸς καὶ ἡ γαλήνη τὸν ἀντανακλᾷ εἰς τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἡσυχίαν ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου.

❋

Εἰς τὸ Ζ τῆς Ὀδυσσείας ὁ δαιμόνιος ποιητής, ὁ ὁποῖος, μολονότι τυφλός, ἔβλεπε τὸν κόσμον μὲ χίλια μάτια, παρενέβαλε τὴν ἄφιξιν τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων. Μέσα εἰς τὸ Κυκλώπειον ποίημα τῶν μεγάλων στίχων καὶ τῶν τρομερῶν περιπλανήσεων, ἡ ἐμφάνισις ἐκείνη εἶναι λεπτὴ καὶ κομψὸν διάλειμμα, ὡς σελὶς σημερινοῦ μυθιστορήματος. Ἡ Ναυσικᾶ πλύνουσα τὰ ἐνδύματα τοῦ πατρός της εἰς τὴν θάλασσαν βλέπει ἔξαφνα νὰ βγαίνῃ ἐμπρός της ἀπὸ τὸ κῦμα ὁ δυστυχὴς ξένος, ἄγριος σχεδὸν καὶ μὴ δίδων κἂν τὴν ἰδέαν ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸς βασιλεὺς καὶ μάλιστα βασιλεὺς γείτων. Μίαν στιγμὴν ἡ Ναυσικᾶ εὔχεται ὁ σύζυγος ποῦ τῆς προορίζει ἡ Μοῖρα νὰ εἶναι ὅπως ὁ ξένος.

Εἰς τὸν τόπον ἀκριβῶς ὅπου ἔγεινε πρὸ τόσων αἰώνων τὸ εἰδύλλιον αὐτό, ἡ γῆ ἀπέδωκε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν πλούσια λείψανα ἀρχαίου ναοῦ, εὑρήματα σπουδαῖα, κολοσσιαῖον τύμπανον, κομμάτια τεραστίου ἀγάλματος. Ὁ νεαρὸς Ἕλλην ἀρχαιολόγος, ὁ ὁποῖος ηὐτύχησε νὰ κάμῃ τόσον καλὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου του, εἶναι ὁ κ. Βερσάκης, εὐθὺς δὲ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀρχαιολογικοῦ καὶ ἱστορικοῦ κόσμου ἐτράπη πρὸς αὐτὸ τὸ σημεῖον καὶ αὐτὸς ὁ Κάϊζερ ἐπεστάτησεν ἐπὶ ἡμέρας εἰς τὰς ἀνασκαφάς.

Τίνος θεοῦ εἶναι ὁ ἀνευρεθεὶς ναὸς καὶ τί ἀκριβῶς παριστάνουν τὰ εὑρήματα, οἱ ἀναγνῶσται τῆς «Εἰκονογραφημένης» θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὸν γράφοντα τὰς γραμμὰς αὐτὰς νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα πολύ, ἐνόσῳ δὲν ἐξακριβωθοῦν ἐντελῶς τὰ πράγματα.

Ἡ ἀρχαιολογικὴ εἶναι ἐπιστήμη ὡραία καὶ ὠφέλιμος, ἀλλὰ ὀλίγον ἰδιότροπος ἀκόμη. Τῆς ἀρέσει νὰ κάμνῃ διαφόρους ὑποθέσεις, ἀδιάφορον ἂν δὲν ἀποδεικνύεται ἀληθινὴ ἔπειτα. Σπεύδει νὰ κολλήσῃ ὀνόματα εἰς τόπους, εἰς ναοὺς καὶ εἰς ἀγάλματα, τὰ ὀνόματα αὐτὰ τὰ ἀναιρεῖ ἔπειτα, τὰ πέρνει πίσω, δίδει ἄλλα, γίνονται ὁμηρικαὶ μάχαι μεταξὺ τῶν ἀρχαιολόγων, ὑβρίζονται κἄποτε οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ μεταξύ των καὶ ἐπὶ τέλους τὸ κοινὸν δὲν κατορθώνει ποτὲ νὰ εἶναι βέβαιον περὶ τίνος πρόκειται.

Ἐνθυμηθῆτε τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἐφήβου τῶν Ἀντικυθήρων. Καὶ τί δὲν ἐλέχθη περὶ τοῦ ὡραίου αὐτοῦ νεανίου, καὶ πόσα δὲν ἐγράφησαν καὶ τί δὲν ἠκούσαμεν; Μᾶς τὸν εἶπαν Ἀπόλλωνα, Περσέα, Ἔφηβον, Ἀντίνοον, καὶ δὲν ἠξεύρομεν πλέον τί ἄλλο. Τὸ ἀνοικτὸν χέρι του τί ἐκρατοῦσε; Καὶ τί δὲν ἐκρατοῦσε; Κεφαλὴν Μεδούσης, προσωπίδα μᾶλλον. Τί ἐξεκαθαρίσθη ἀπὸ ὅλα αὐτά; Τίποτε. Ἡ ἀμφιβολία ἐξακολουθεῖ πάντοτε ἡ ἰδία. Καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ ἴσως ἀκόμη, ἐνόσῳ ὁ ἴδιος ὁ Ἔφηβος δὲν ἀνοίξῃ τὰ χάλκινα χείλη του νὰ μᾶς εἰπῇ ποῖος εἶναι ἢ ἂν μὲ τὸ προτεταμμένον χέρι του δὲν μᾶς δώσῃ τὸ ἐπισκεπτήριόν του.

Τὰ ἴδια συνέβησαν καὶ μὲ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀντίου. Τί ὑποθέσεις ἔγειναν καὶ δι᾿ αὐτό, τί μελάνι ἐχύθη καὶ μὲ πόσα ἁβρὰ ἐπίθετα δὲν ἐστολίσθησαν οἱ ἀρχαιολόγοι μεταξύ των; Καὶ ἡ κόρη τοῦ Ἀντίου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι μία ἄγνωστος κόρη, τῆς ὁποίας κανεὶς δὲν γνωρίζει τὴν καταγωγὴν καὶ τὸ ὄνομα. Ἂς περιμένωμεν λοιπὸν καὶ διὰ τὸν ναὸν καὶ τὰ εὑρήματα τῆς Κερκύρας πρὶν χαθῶμεν ἀδίκως εἰς ὑποθέσεις.

❋

Δύο φοιτητικαὶ ἐκδρομαὶ ἐκύλησαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα τὴν εὔθυμον καὶ ζωηρὰν νεολαίαν δύο λαῶν. Αὐστριακοὶ καὶ Βούλγαροι, σημερινοὶ μαθηταὶ ἀκόμη, αὐριανοὶ ἐπιστήμονες, ἦλθαν νὰ φέρουν εἰς τὸ Πανεπιστήμιόν μας, τὸν χαιρετισμὸν ἑνὸς ἐκ τῶν παλαιοτάτων καὶ ἑνὸς ἐκ τῶν νεωτάτων Πανεπιστημίων τοῦ κόσμου.

Οἱ Αὐστριακοί, ὑψηλοί, δροσεροί, ροδοκόκκινοι, ὡραῖα βλαστάρια φυλῆς, ἡ ὁποία εὑρίσκεται πάντοτε, ἢ μᾶλλον διατηρεῖται πάντοτε εἰς τὴν ἀκμήν της, διὰ τῆς γυμναστικῆς, διὰ τοῦ ἀθλητισμοῦ, ἐγέμισαν ἐπὶ πέντε ἡμέρας τὴν πόλιν μας χαράν, ὄρεξιν, νεανικὸν κέφι.

Ἀφοῦ ἔκαμαν ὡς φοιτηταὶ τὸ καθῆκόν των κ᾿ ἐπεσκέφθησαν τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἤκουσαν λόγους καὶ ἀντιφωνήσεις σοβαρῶν καθηγητῶν καὶ ἔμαθαν τὴν ἱστορίαν τῆς Πανεπιστημιακῆς σοφίας, ἀφοῦ ἐμελέτησαν ἐπάνω εἰς τὰ ἀρχαῖα ἐρείπια τὸ πνεῦμα τῶν παλαιῶν πολιτικῶν πολιτισμῶν, ἔπειτα διηυθύνθησαν εἰς τὴν μπυραρίαν, ὅπου κατέβασαν μὲ ὄρεξιν, ὅ,τι ἐζήτει τὸ νεανικόν των στομάχι, καὶ ἤπιαν μπύραν μέσα εἰς μεγάλα ποτήρια. Ἐχωρίσθη ἀκόμη μίαν φορὰν ἀπὸ τὴν ὑπερόχως μεθοδικὴν αὐτὴν νεότητα ἡ ὥρα τῆς σπουδῆς καὶ μελέτης ἀπὸ τὴν ὥραν τῆς διασκεδάσεως καὶ τῆς ἀπολαύσεως, καὶ εἰς τὸν σοφὸν αὐτὸν χωρισμὸν τὸ σύνθημα ἔδωκαν οἱ ἴδιοι οἱ καθηγηταί, πρωτοστατήσαντες εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μπυραρίαν.

Οἱ Βούλγαροι, μικρόσωμοι ὅπως καὶ ἡμεῖς, μελαχροινοί, ζωηροί, περίεργοι, ταλαντευόμενοι μεταξὺ τοῦ χθεσινοῦ μίσους καὶ τῆς νέας φιλίας, μᾶς ἔφεραν ἀπὸ τὴν Σόφιαν ὄχι μόνον τὴν νεανικήν των ὄρεξιν μὲ τὴν ὁποίαν ἐγέμισαν θορύβου τοὺς δρόμους καὶ τὰ κέντρα τῆς πρωτευούσης, ἀλλὰ καὶ ἀνεπιφυλάκτους προτάσεις συνεννοήσεως καὶ ἐφρόντισαν νὰ ὁμιλήσουν περισσότερον ὡς πολιτικοί, παρὰ ὡς φοιτηταί.

Μὲ τὸ πρόγραμμα τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ ἔθνος των, πρόγραμμα ἀδιαφορίας πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ συγκεντρώσεως ὅλων τῶν δυνάμεων διὰ τὸ μέλλον, σχεδὸν δὲν ἐπρόσεξαν τὰς ἀρχαιότητας. Ἂν ἀνέβησαν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, τὸ ἔκαμαν μᾶλλον διὰ νὰ φωτογραφηθοῦν καὶ νὰ ἔχουν μίαν ἐνθύμισιν διὰ τὸ μέλλον, παρὰ διὰ νὰ σπουδάσουν τὰς καμπύλας τοῦ Παρθενῶνος καὶ τὴν κομψότητα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης.

Ἡ Ἑλληνικὴ φιλοξενία ἐπεδείχθη ἄφθονος καὶ λεπτὴ καὶ εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς καὶ εἰς τοὺς Βουλγάρους. Οἱ φοιτηταί μας κατώρθωσαν νὰ συγκρατηθοῦν εἰς τὰ ὅρια τῆς λεπτότητος τοῦ ξενίζοντος, χωρὶς νὰ παρεκτραποῦν εἰς κανὲν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ διαβήματα, τὰ ὁποῖα ἐξέρχονται τῶν ὁρίων αὐτῶν. Ἐὰν οἱ Βούλγαροι ἦλθαν κομίζοντες εἰλικρινῶς τὸν κλάδον τῆς ἐλαίας, ὅπως ἔλεγαν, καλῶς νὰ ὁρίσουν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἦλθαν ἁπλῶς διὰ νὰ μᾶς ἰδοῦν, πάλιν ἂς εἶναι εὐπρόσδεκτοι ξένοι μας, ἀπέναντι τῶν ὁποίων δὲν ἐπιτρέπεται ἐλαχίστη ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος. Ὁ χρόνος θὰ δείξῃ τί ἀπὸ τὰ δύο ἦλθαν νὰ κάμουν οἱ Βούλγαροι. Ἀλλ᾿ ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν δείξῃ ὁ χρόνος ἡ Ἑλληνικὴ φοιτητικὴ νεολαία, ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἥσυχος. Ἔκαμεν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ κάμῃ, ἔφθασεν ἕως τὸ σημεῖον ὅπου ἔπρεπε νὰ φθάσῃ· ἐκρατήθη εἰς τὰ αὐστηρότατα ὅρια. Εἰς τὰς ἐξετάσεις τῆς σωφροσύνης, τὰς ὁποίας ἐδώσαμεν, ἐπήραμεν ἄριστα.

❋

Δυστυχῶς τὸ ἴδιον δὲν συνέβη καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τῆς διπλῆς αὐτοκτονίας τῶν ἐρωτευμένων τοῦ νεκροταφείου.

Δύο νέοι, οἱ ὁποῖοι ἠγαπήθησαν πολύ, ηὐτοκτόνησαν κάτω ἀπὸ μίαν τριανταφυλλιάν, ἀνάμεσα εἰς τοὺς τάφους τοῦ νεκροταφείου. Διατί ηὐτοκτόνησαν; Ἡ μητέρα τῆς κόρης δὲν ἦτο εὐνοϊκὴ πρὸς τὸν ἔρωτά της. Ἀλλ᾿ ἄραγε ποία μητέρα δέχεται εὐχαρίστως τὸ αἴσθημα τῆς κόρης της, αἴσθημα τοῦ ὁποίου θετικὸς σκοπὸς εἶναι ἡ ἀφαίρεσις τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὴν ἀγκάλην τῆς μητέρας; Δὲν εἶναι λοιπὸν αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον δύο νέοι ἄνθρωποι, δύο ἄνθρωποι ἔχοντες ἐμπρός των τὸ μέλλον, ἀπεχαιρέτησαν τόσον τραγικῶς τὴν ζωήν.

Ὁ βαθύτερος λόγος εἶναι ὁ ρωμαντισμός, ἡ ἀπελπισία ἡ ὁποία μελανώνει τὴν ζωὴν εἰς τὰ μάτια τῶν ἐρωτευμένων. Ὁ ἔρως, πάθος ὁρμητικόν, τὸ ὁποῖον ταχύνει τοὺς σφυγμοὺς καὶ ὑψώνει τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος, ἔπρεπε ἴσια ἴσια νὰ ἐξωθῇ εἰς τὰ μεγάλα καὶ εἰς τὰ γνωστικά, καὶ νὰ πηδᾷ τὰ ἐμπόδια, καὶ νὰ ρίπτῃ κάτω τοὺς φράκτας. Ἕνας ποιητής, ὁ ὁποῖος τὸν ᾐσθάνθη βαθύτατα, εἶπε:

Σίδερο νοιώθω μέσα μου
γιατὶ ἀγαπῶ ἐσένα.

Καὶ ὅμως ἰδοὺ ὅτι κἄποτε ὁ ἔρως παραλύει, φέρνει ἀπελπισίαν, καταλαμβάνεται ἀπὸ πανικὸν εἰς τὸ πρῶτον ἐμπόδιον, ὀπισθοχωρεῖ ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν πρῶτον φράκτην. Ἡ καρδία μιᾶς μητέρας δὲν εἶναι ἀπὸ ἀτσάλι καὶ εἴδομεν ἑκατομμύρια γονέων, οἱ ὁποῖοι ἐξηγριώθησαν ὡς θηρία εἰς τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ ἔρωτος καὶ ἔπειτα ἐμαλάχθηκαν ὅταν ἀντελήφθησαν τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ πάθους. Αὐτὸ θὰ συνέβαινεν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν δύο ἐρωτευμένων. Μὄλα ταῦτα ἐκεῖνοι δὲν ἠθέλησαν νὰ περιμείνουν καὶ ηὐτοκτόνησαν ἀφήνοντες ὀπίσω των μίαν μητέρα, ἡ ὁποία θὰ εἶναι εἰς ὅλην της τὴν ζωὴν ἀπαρηγόρητος. Καὶ ν᾿ ἄφηναν τοὐλάχιστον μόνον τὴν δυστυχισμένην μητέρα! Μᾶς ἄφησαν καὶ μίαν ἀτελείωτον σειρὰν ἀναγνωσμάτων. Τὰ ἐννέα δέκατα τῶν ἐφημερίδων ἀφιερώνουν μακρὰς στήλας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ διήγησις ἤρχισεν ἀπὸ κτίσεως κόσμου. Δύο εἰκονογραφημένα φυλλάδια γράφονται ἐν σπουδῇ, ἐκδίδονται βιαστικὰ καὶ καταπίνονται ἀπὸ τὸ κοινὸν μὲ βουλιμίαν. Καὶ χιλιάδες ἀναγνῶσται θὰ ἐξακολουθήσουν, τίς οἶδεν ἐπὶ πόσον καιρόν, νὰ κλαίουν μὲ ἕνα ἔρωτα ὁ ὁποῖος δὲν θ᾿ ἀπησχόλει τόσον τὸ κοινόν, ἂν δὲν ἦτο τόσον δειλὸς καὶ ἀναποφάσιστος.

Ο ΦΑΛΣΤΑΦΦ

"Italia fara da sè,,

Ἡ Ἰταλία ἑορτάζει τὴν πεντηκοστὴν ἐπέτειον ἀπὸ τῆς ἑνότητός της εἰς ἓν βασίλειον καὶ ὁ πολιτισμένος κόσμος ὁλόκληρος χαιρετίζει τὴν ἀνάμνησιν αὐτὴν μὲ τὴν βαθυτάτην ἀγαλλίασιν, τὴν ὁποίαν φέρνει εἰς τὴν ψυχὴν κάθε ἀνθρώπου ἡ συναίσθησις ὅτι, ἕνας λαὸς κατώρθωσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ἐθνικά του ἰδανικά. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ Ἰταλία δὲν εἶναι πλήρης ἀκόμη, ὅτι ἕνα μέρος της— ἡ ἀλύτρωτος Ἰταλία — δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ βασιλείου, καὶ ὅτι ἀπὸ τὸ στέμμα τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ λείπει πάντοτε ἕνα μαργαριτάρι, καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ θαμβότερα, ἀλλὰ τὸ ἀποτελεσθὲν κράτος, ἀπετελέσθη μὲ τόσην συνοχὴν καὶ μὲ τόσην δύναμιν καὶ μὲ τόσην ἐνθουσιώδη ἐπιμονήν, ὥστε, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, θὰ ἔλθῃ μία στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰταλικὸς θρόνος θὰ ἁπλώνῃ τὴν σκιάν του ἕως τὸ τελευταῖον σημεῖον τῆς ἐκ παραδόσεως Ἰταλικῆς γῆς.

❋

Ὑπάρχουν κριτικοὶ τῆς ἱστορίας, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ὅλην τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀγῶνος θαυμάζουν περισσότερον τὴν στιγμὴν τῆς ἐξεγέρσεως. Βεβαίως εἶναι σελίδες ὑπέροχοι τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας ἡ ἔξοδος τοῦ Μεσολογγίου καὶ ἡ μάχη τῆς Γραβιᾶς, καὶ τὰ Δερβενάκια, καὶ ἡ ἅλωσις τῆς Τριπολιτσᾶς, καὶ αἱ ναυμαχίαι τοῦ Μιαούλη, καὶ τὰ τολμηρὰ κατορθώματα τοῦ Κανάρη. Ἀλλὰ εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα ἡ στιγμὴ τῆς συλλήψεως. Καὶ ἀκόμη περισσότερον γενναῖοι καὶ ἀτρόμητοι ἀπὸ τὸν Ὀδυσσέα Ἀνδροῦτσον, καὶ ἀπὸ τὸν Καραϊσκάκην καὶ ἀπὸ τὸν Κολοκοτρώνην εἶναι οἱ εἰρηνικοὶ ἐκεῖνοι ἀστοὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Ὀδησσοῦ, οἱ ὁποῖοι μέσα εἰς τὸν νοῦν των ἐσχεδίασαν τὸ τρισμέγιστον σχέδιον τῆς ἐξεγέρσεως.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΙΚΤΩΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Β΄

Ἡ κριτικὴ ἱστορία εὑρίσκεται εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν προκειμένου περὶ τῆς Ἰταλικῆς ἑνώσεως. Στρατιωτικῶς αὕτη συνετελέσθη σχεδὸν χωρὶς τὴν ἀνάγκην μεγίστων πολεμικῶν κατορθωμάτων. Ἀλλὰ ἡ σύλληψίς της εἶναι ἀκριβῶς τὸ μεγαλείτερόν της σημεῖον.

Πραγματικῶς οἱ πρακτικώτεροι καὶ οἱ σοφώτεροι ἄνδρες τῆς Ἰταλίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤκουσαν τὸ σχέδιον καὶ ἐκίνησαν τὸ κεφάλι. Ὁ ἴδιος ὁ Καβοὺρ δὲν ἐδέχθη κατ᾿ ἀρχὰς πρόθυμος τὴν ἰδέαν. Μὲ ὅλην τὴν πεποίθησιν εἰς τὴν γνώμην τοῦ Ναπολέοντος, ὁ ὁποῖος ἀπεφάνθη ὅτι, ἡ ἵδρυσις ἑνὸς Ἰταλικοῦ βασιλείου ἦτο δυνατή, οἱ μεγαλείτεροι Ἰταλοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐφαίνοντο πολὺ δύσπιστοι. Ἕνας κόσμος ποιητῶν φιλοσόφων, ὀλίγοι νέοι, μερικαὶ γυναῖκες ἐνθουσιώδεις ἐπέμενον. Ἀλλ᾿ αὐτοὶ εἶναι ἄνθρωποι ζῶντες πάντοτε ἔξω ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῆς ζωῆς. Καὶ ἡ Ἰταλικὴ ἕνωσις ἐφαίνετο εἰς τοὺς πατριώτας τῆς χερσονήσου ὡραῖον, ἀλλ᾿ ἀπραγματοποίητον ὄνειρον.

Εἶχαν ἄραγε τόσον ἄδικον οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ ἐπλανῶντο τόσον φανερὰ ὥστε νὰ ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς καταδικάσωμεν; Ἴσως ὄχι. Ἡ πολιτικὴ ἕνωσις τῶν ἐθνῶν εἶναι πάντοτε δύσκολος, ἀλλὰ ἰδιαιτέρως δυσκολωτέρα παρουσιάζετο ἡ ἕνωσις τῆς Ἰταλίας. Ἔθνη μικρά, χωρισμένα ἀπ᾿ ἀλλήλων δι᾿ ἀντιζηλίας αἰώνων, ἔχοντα ἄλλα ἤθη καὶ ἔθιμα, σώζοντα βεβαίως βαθύτατα τὴν Ἰταλικὴν ψυχήν, ἀλλὰ σκεπασμένην ἀπὸ τὴν ὁμίχλην καὶ τὰς παρεξηγήσεις, τὰς ὁποίας ἐσώρευσαν τόσοι αἰῶνες, ἦτο δύσκολον εἰς τὰ μάτια τῶν πρακτικῶν ἀνθρώπων νὰ συνενωθοῦν. Αἱ δυσκολίαι εἰς τοὺς βαθεῖς παρατηρητὰς ἐφαίνοντο μέγισται, ὅσον περισσότερον τὰς ἐμελετοῦσαν. Ἡ Ἰταλία μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παρουσιάζει τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον παρουσίαζεν ἡ Ἑλλὰς τῆς κλασικῆς ἐποχῆς. Οἱ γείτονες ἦσαν ἐχθροὶ μεταξύ των καὶ ἐπολεμοῦντο λυσσωδῶς. Ὄχι πλέον οἱ βόρειοι ἦσαν ἐχθροὶ τῶν νοτίων, ἀλλὰ καὶ αἱ πόλεις, αἱ ὁποῖαι ἀπεῖχον ὀλίγων ὡρῶν ἀπόστασιν μεταξύ των, ἠγωνίζοντο αἱματηροὺς ἀγῶνας ἐπικρατήσεως. Πόσον ἀπέχει ἡ Γένουα ἀπὸ τὴν Φλωρεντίαν καὶ ἡ Πίζα ἀπὸ τὸ Μιλάνον; Καὶ ὅμως Γενουήνσιοι καὶ Πιζᾶται, Φλωρεντινοὶ καὶ Μιλανέζοι, ἦσαν ὡς ξένοι καὶ ὡς ἐχθροὶ πρὸς ἀλλήλους.

Δύο ἀκόμη μεγάλα αἴτια ἔκαμναν ἀκόμη περισσότερον σκεπτικοὺς τοὺς πρακτικοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ διαφορὰ τῆς γλώσσης παρουσιάζετο σπουδαῖον ἐμπόδιον. Ἂν ἀκόμη σήμερον εἶναι κἄπως δύσκολον νὰ συνεννοηθοῦν μεταξύ των οἱ Ἰταλοὶ τοῦ Βορρᾶ καὶ οἱ Ἰταλοὶ τοῦ Νότου, πρὸ πενῆντα ἐτῶν τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀκατόρθωτον σχεδόν. Βεβαίως ἔκτοτε ἡ πύκνωσις τῆς συγκοινωνίας, ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, ἡ στρατιωτικὴ θητεία, ἡ κοινὴ ἐκπαίδευσις, ἡ ἐφημερίς, ὁ σιδηρόδρομος, ὅλαι αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ἐργασίας κατώρθωσαν τὴν ἀφομοίωσιν τῆς γλώσσης, τοὐλάχιστον εἰς τὰς γενικωτέρας της γραμμάς. Τότε ὅμως τὰ πράγματα ἦσαν πολὺ δυσκολώτερα καὶ ἡ διαφορὰ τρομερὰ ἐπαισθητή.

Καὶ τέλος ὑπεράνω ὅλων αὐτῶν τῶν δυσκολιῶν ἀπέμενεν ἡ δυσχέρεια τῆς θρησκείας. Ἵδρυσις ἑνὸς μεγάλου καὶ ἑνιαίου Ἰταλικοῦ βασιλείου ἐσήμαινε κατάργησιν τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας τοῦ Πάπα, μιᾶς ἐξουσίας τὴν ὁποίαν ἐκράτησε πάντοτε μὲ ζηλότυπον ἐπιμονὴν ὁ διάδοχος τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Καὶ νὰ καταβληθῇ μὲν ὑπὸ ἔποψιν δυνάμεως ὑλικῆς ἡ ἐξουσία αὐτὴ δὲν ἦτο δύσκολον. Τὰ παπικὰ στρατεύματα δὲν ἦσαν αἱ ἐνθουσιώδεις καὶ πυκναὶ στρατιαὶ τῶν παλαιῶν χρόνων. Πῶς θὰ ἐξερριζώνετο ὅμως ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ ἡ βαθεῖα καὶ φανατικὴ πίστις, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστήριζεν ὁ Πάπας τὰς ἀξιώσεις τῆς κοσμικῆς του ἐξουσίας; Πῶς θὰ ἐπείθετο λαὸς φανατικός, κρατηθεὶς ἐπιτηδείως ἐπὶ αἰῶνας εἰς τὴν ἀμάθειαν καὶ τὸ σκότος, πῶς θὰ ἐπείθετο τώρα νὰ ἴδῃ τὸν Πάπαν ἴσον καὶ μάλιστα σχεδὸν κατώτερον ἑνὸς βασιλέως;

Οἱ πρακτικοί, οἱ φρόνιμοι, οἱ θετικοὶ καὶ ὑπολογιστικοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι πρὶν εἰσέλθουν εἰς ἕνα ἀγῶνα ζυγίζουν καλὰ τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατά, εἶχαν τρομεροὺς δισταγμούς. Ἐξωτερικῶς αἱ περιστάσεις δὲν ἦσαν καλαί. Ἡ Αὐστρία ἐξηγριώνετο μόνον μὲ τὴν ἰδέαν τῆς Ἰταλικῆς ἀναγεννήσεως, ἡ Ρωσσία τὴν

Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΒΟΥΡ

ἀπεδέχετο ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορος, ἡ Ἀγγλία εἶχεν ἰδικάς της ἀνησυχίας νὰ τακτοποιήσῃ, καὶ μόνον ὁ Ναπολέων ἐπίστευεν εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἕνωσιν.

Ἀλλὰ οἱ ποιηταί, οἱ φιλόσοφοι, οἱ νέοι, καὶ αἱ γυναῖκες, ὅλοι οἱ ὀνειροπόλοι, καὶ οἱ ἤκιστα πρακτικοὶ ἄνθρωποι ἐπέμειναν. Καὶ ἀπεδείχθη μίαν φορὰν ὅτι τὰ ὄνειρα κἄποτε πραγματοποιοῦνται καὶ οἱ ποιηταὶ βλέπουν καθαρώτερα ἀπὸ τοὺς πρακτικοὺς ἀνθρώπους.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΙΚΤΩΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ'

Ἐντὸς δύο ἐτῶν τὸ ὡραῖον ὄνειρον ἔλαβε σάρκα καὶ ὀστᾶ. Τὸ μικρὸν Πεδεμόντιον ἔγινε βασίλειον μὲ εἴκοσι δύο ἑκατομμύρια κατοίκων, μὲ τὸν Βίκτορα Ἐμμανουὴλ Β' ἐπὶ κεφαλῆς, περικυκλούμενον ἀπὸ μίαν πλειάδα πολιτικῶν - φιλοσόφων, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρῶτος ὁ μέγας πολιτικὸς τῆς νεωτέρας Ἰταλίας ὁ Κάμιλλος Μπένσο ντὶ Καβούρ. Ἀλλὰ μόλις ἱδρύθη τὸ Βασίλειον ἀπέβλεψαν εἰς τὴν Ρώμην. Ὁ Μέγας Ναπολέων μονάζων εἰς τὴν Ἁγίαν Ἑλένην εἶχεν εἰπεῖ:

— Ὅσον καὶ ἂν λείπουν ἀπὸ τὴν Ρώμην μερικαὶ ἰδιότητες, ἀπαραίτητοι διὰ πρωτεύουσαν μεγάλου κράτους, εἶναι ἐν τούτοις ἀναμφισβήτητον ὅτι, μίαν ἡμέραν οἱ Ἰταλοὶ θὰ ἐγκαθιδρύσουν εἰς αὐτὴν τὴν πρωτεύουσάν των.

Αὐτὴ ἡ γνώμη ἀντήχει διαρκῶς εἰς τὴν ἀκοὴν τῶν Ἰταλῶν πατριωτῶν. Ὁ Ἰωσὴφ Ματζίνη τὴν ὑπεστήριζε μὲ τὸν φλογερὸν ἐνωτικόν του πόθον. Οἱ Ἰταλοὶ ἐξόριστοι ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν ἐλευθερωθεῖσαν γωνίαν τῆς Ἰταλικῆς γῆς ὑπεδαύλιζον τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐπιθυμίαν. Ὁ Ἰωάννης Ραφίνι, ὁ διακεκριμένος μυθιστοριογράφος, ἔλεγεν εἰς τὴν ὑποάλπειον Βουλήν:

— Ἐγὼ δὲν περιορίζω τὰς βλέψεις μου εἰς τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς Βασιλείου ἀποτελουμένου μόνον ἀπὸ τὴν Βόρειον Ἰταλίαν. Ἐγὼ ὀνειροπολῶ τὴν Ἰταλίαν μίαν, ἑνιαίαν καὶ εὐδαίμονα· μίαν Ἰταλίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Ρώμην. Αὐτὸ θὰ φανῇ ὄνειρον εἰς τοὺς πολλούς, ἀλλὰ τὸ ὄνειρον θὰ γείνῃ γρήγορα πραγματικότης, ἂν προχωρήσωμεν μὲ φρόνησιν, δηλαδὴ ἂν ἐπιμείνωμεν μὲ ζῆλον, μὲ θέρμην, καὶ πρὸ πάντων μὲ αὐταπάρνησιν.

Αὐτὸν τὸν ζῆλον καὶ αὐτὴν τὴν θέρμην καὶ τὴν αὐταπάρνησιν, τὴν ὁποίαν ἐζήτει ὁ ποιητὴς — καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἐπίστευε κανεὶς ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς τῆς Εὐρώπης — τὴν ἀνέπτυξεν ὁ Ἰταλικὸς λαὸς καὶ ἐπέμεινε μέχρι τῆς στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶδε τὰ Ἰταλικὰ στρατεύματα εἰσερχόμενα διὰ τῆς Πόρτα - Πία, εἰς τὴν Ρώμην, μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ὑψώθη ἐπὶ τοῦ Καπιτολίου ἡ πολιτικὴ σημαία τῆς Ἰταλίας, μιᾶς, μεγάλης, καὶ ἑνωμένης.

Τὸ ὄνειρον τῶν ποιητῶν, τῶν φιλοσόφων, τῶν νέων καὶ τῶν ὀλίγων ἐνθουσιωδῶν γυναικῶν εἶχε πραγματοποιηθῇ. Ὁ Καβοὺρ ὅστις ἀνέλαβε τὴν πραγματοποίησίν του, ἠμποροῦσε πλέον νὰ κοιμηθῇ ἥσυχος εἰς τὸ ἔνδοξον χῶμα τῆς γῆς, ποῦ ἡ μεγαλοφυὴς πολιτική του ἐστερέωσεν. Ἕνα μνημεῖόν του εἰς τὴν Ρώμην, ὑψώνεται, δεῖγμα ἀθανάτου εὐγνωμοσύνης ἑνὸς μεγάλου λαοῦ.

ΜΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΚΑΘ' ΗΝ ΑΓΟΡΕΥΕΙ Ο ΚΑΒΟΥΡ

— Ἡ Ἰταλία θὰ κάμῃ ὅ,τι πρέπει μόνη της· εἶχεν εἰπῇ ὁ μεγάλος πολιτικὸς τὴν στιγμὴν ποῦ ὅλαι αἱ δυσκολίαι εἶχαν φθάσῃ εἰς τὸ κατακόρυφον καὶ ποῦ τὸ Ἰταλικὸν ζήτημα ἀπησχόλει τὴν Εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν.

Καὶ τὸ ἔκαμε καὶ τότε καὶ τὸ κάμνει ἔκτοτε. Τὴν Ἰταλίαν τῶν Καισάρων, καὶ τὴν Ἰταλίαν τῶν Παπῶν, ἦλθε νὰ διαδεχθῇ μία τρίτη Ἰταλία, ἡ Ἰταλία τοῦ οἴκου τῆς Σαβοΐας, ἡ Ἰταλία ἡ ὁποία ἔθεσεν εἰς τὸν θρόνον της τὸν βασιλέα τὸν ἔχοντα εἰς τὸ οἰκόσημόν του ὡς ἐντολὴν «Πάντοτε ἐμπρὸς Σαβοΐα».

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΕΛΕΝΗ

Καὶ προχωρεῖ πάντοτε ἐμπρὸς τὸ Κράτος, ὁ λαός, ὁ τόπος. Ἡ δημρημένη, ἡ σπαρασσομένη ἀπὸ ἀδελφικὰς διενέξεις, ἡ Ἰταλία, ἡ στάσιμος κάτω ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν ἐπιβολὴν τοῦ κλήρου, ἡ Ἰταλία ἡ ὁποία ἔβλεπε τὰ ἐκλεκτότερα τέκνα της νὰ πέρνουν τὸν δρόμον τῆς φυλακῆς ἢ τῆς ἐξορίας, μόνον καὶ μόνον διότι ὀνειρεύθησαν τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος των, ἑορτάζει μὲ συγκάνησιν τώρα τὴν πεντηκονταετηρίδα ἀπὸ τῆς ἑνότητός της, καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν τὸ σημερινόν της μεγαλεῖον.

Καὶ σπανίως ὑπερηφάνεια εἶνε περισσότερον δικαιολογημένη, διότι σπανίως λαὸς ἔκαμεν εἰς τόσον μικρὸν διάστημα τὰς καταπληκτικὰς προόδους τὰς ὁποίας ἔκαμεν ὁ Ἰταλικὸς ἀπὸ τοῦ 1861.

Τὸ μικρὸν Πεδεμοντιακὸν βασίλειον εἰς τὸ διάστημα πεντήκοντα ἐτῶν ἔγινε μεγάλη Δύναμις, βαρύνουσα σήμερον ὅσον κάθε ἄλλη εἰς τὸ ἰσοζύγιον τῆς τύχης τοῦ κόσμου. Ἰσχυρὰ ὡς κράτος βλέπει τὸν ἕνα πρώτης τάξεως βασιλέα διαδεχόμενον τὸν ἄλλον, ἄριστον ἐπίσης. καὶ τὸν ἕνα ὑπέροχον πολιτικόν, ἀφίνοντα τὴν θέσιν του διὰ νὰ ἔλθῃ ἄλλος ὄχι κατώτερός του. Ὁ στρατός της εἶναι ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους στρατοὺς τῆς Εὐρώπης σήμερον, καὶ ὁ στόλος της περιφέρει εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου ἐπερῆφανον τὴν σημαίαν τοῦ βασιλείου. Ἡ Ἰταλικὴ γῆ, εὐνοουμένη ἀπὸ τὴν φύσιν, καὶ ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν περιποίησιν σοφῶν καὶ ἐπιστημονικῶν φροντίδων, θεμελιώνει τὴν οἰκονομικὴν εὐδαιμονίαν ἡ ὁποία εἶναι ἡ πρώτη βάσις τῆς εὐδαιμονίας τῶν λαῶν. Ἡ τέχνη — ἄνθησις τῶν εὐτυχῶν περιόδων τῶν λαῶν— κατεργάζεται πάντοτε τὰ μεγάλα ἔργα, τὰ ὁποῖα συνεχίζουν τὴν ἀθάνατον σειρὰν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀναγεννήσεως. Ἡ ἐπιστήμη παρουσιάζει μύστας, οἱ ὁποῖοι ἔχονται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς παγκοσμίου πνευματικῆς κινήσεως. Τὰ ὡραῖα γράμματα, ἡ ποίησις, τὸ θέατρον, τὸ μυθιστόρημα, τὸ διήγημα, καλλιεργοῦνται εἰς ἔργα ἀξιοθαύμαστα, μέσα εἰς τὸ θαλπερὸν θερμοκήπιον, τὸ ὁποῖον σχηματίζει δι' αὐτὰ ἡ φιλότεχνος Ἰταλικὴ ψυχή. Ἀπὸ ὅλην τὴν μεγάλην καὶ ἔνδοξον χώραν ἀναδίδεται ἡ διαβεβαίωσις ὅτι, ἐπάνω εἰς τὰ θεμέλια τῆς παλαιᾶς δόξης, νέα δόξα ἱδρύεται, διαρκὴς καὶ ἀκτινοβόλος καὶ ἀπὸ τὰς ρίζας τοῦ παλαιοῦ λαοῦ, ὅστις ἦλθε στιγμὴ ποῦ ἐκράτησε τοῦ μεγαλητέρου μέρους τῆς γῆς, ἀναδίδονται νέοι βλαστοὶ ἄξιοι τῆς καταγωγῆς των.

Ἡ Ἰταλία θὰ κάμῃ μόνη της ὅ,τι πρέπει· εἶπεν ὁ Καβοὺρ εἰς μίαν δύσκολον καὶ πολύπλοκον περίστασιν. Καὶ ἡ Ἰταλία τὸ ἔκαμε ὄχι μόνον τότε, ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ νὰ τὸ κάμῃ πάντοτε μὲ τὴν ἰδίαν ἐπιμονήν, μὲ τὴν ἰδίαν θερμότητα, μὲ τὸν ἴδιον φλογερὸν πατριωτισμόν, προχωροῦσα ἀσφαλῶς καὶ μὲ βεβαιότητα εἰς τὸν δρόμον τοῦ μεγαλείου, τὸν ὁποῖον ἤνοιξε μόνη της ἐμπρός της.

ΠΑΛΑΙΑΙ ΑΘΗΝΑΙ

ΕΝΑ ΤΡΟΜΕΡΟΝ ΠΑΣΧΑ

Τὸ Πάσχα τοῦ 1847. — Μέτρα τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοὺς πυροβολισμούς. — Ἡ πυροπόλησις τοῦ Ἰούδα. — Διαρπαγὴ τῆς οἰκίας τοῦ Πατσίφικου. — Τί ἦτο ὁ Πατσίφικος. — Ἐπέμβασις τῆς Ἀγγλίας. — Τὰ Παρκερικά. — Τριῶν ἐτῶν ἐξευτελισμοὶ καὶ μαρτύρια τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Ἅγιον Πάσχα τοῦ ἔτους 1847 ὑπῆρξεν ἐντελῶς ἐξαιρετικὸν διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ ἀξίζει ν' ἀφηγηθῶμεν ἐδῶ χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Εἰκονογραφημένης», τὴν ἱστορίαν του, τὴν ὁποίαν ὅλοι γνωρίζουν στοιχειωδῶς, ἀλλὰ πολλοὶ ὀλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τὸ ἔμαθον εἰς τὰς λεπτομερείας του. Δύσκολον ἄλλως τε νὰ διακρίνῃ κανεὶς μέσα εἰς τὰς ἀντικρουομένας πληροφορίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὴν ὅλην ἱστορίαν καὶ χρειάζεται ἐργασία πολλὴ εἰς τὰς παλαιὰς κιτρινισμένας ἐφημερίδας καὶ εἰς τὰ βιβλία καὶ τὰ φυλλάδια ποῦ ἐξεδίδοντο τότε, καὶ εἰς τὰ χειρόγραφα ὅσα ἀπέμειναν. Ἀλλ' ἡ ἐργασία ἀξίζει τὸν κόπον, καὶ οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ ἔχουν τὴν ἀφήγησιν μιᾶς ἀπὸ τὰς τρομερωτέρας περιπετείας τὰς ὁποίας ἐπέρασε τὸ νεογέννητον βασίλειον, ἐνῷ ταυτοχρόνως θὰ λαμβάνουν μίαν ἰδέαν τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ πατέρες μας ἑορτάζον τότε τὸ Πάσχα.

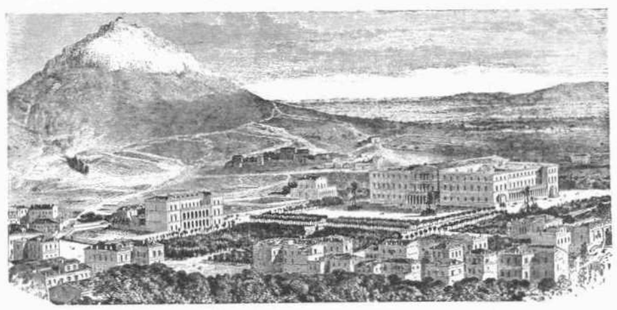

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ 1847

Τὸ Πάσχα τοῦ ἔτους 1847 συνέπεσε τὴν 3 Ἀπριλίου, μὲ καιρὸν ψυχρότατον καὶ κατόπιν δριμυτάτου χειμῶνος. Ἡ πόλις εἶχε τότε μόλις 24 χιλιάδας κατοίκων. Μία ἐφημερὶς τῆς ἐποχῆς περιγράφουσα τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐκφράζει τὴν ἀνησυχίαν της διὰ τὰς τιμὰς τῶν Πασχαλινῶν τροφίμων. Τὸ ψωμὶ ἔφθασε τὰ 28 λεπτὰ καὶ τὸ κρέας ἐπωλεῖτο μίαν δραχμὴν καὶ εἴκοσι λεπτά. Ἡ ἐφημερίς, μολονότι ἀναγνωρίζει ὅτι αἱ τιμαὶ αὐταὶ ὀφείλονται εἰς τὴν τρομερὰν κακοκαιρίαν, ἡ ὁποία ἔβλαψε τὴν παραγωγήν, ζητεῖ ἐν τούτοις τὴν ἐπέμβασιν τῶν ἀρχῶν διότι ὑποπτεύεται αἰσχροκέρδειαν τῶν ἐμπόρων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μ. Ἑβδομάδος πέντε «ἐπίσημοι ξένοι» ἔφθασαν εἰς τὰς Ἀθήνας περίεργοι νὰ ἴδουν πῶς ἑορτάζετο παρ' ἡμῖν τὸ Πάσχα. Ποῖοι νὰ ἦσαν ἀρά γε οἱ ἐπίσημοι αὐτοὶ ξένοι; Αἱ ἐφημερίδες δὲν ἀναφέρουν τὰ ὀνόματά των, καὶ εἶναι πιθανὸν ὅτι δὲν τὰ ἤξευραν. Ἀλλὰ εἰς τὴν μικρὰν πόλιν κάθε ἄνθρωπος ἐρχόμενος καὶ καταλύων εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Ροὺπ ἦτο ἐπίσημος. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον διέσωσεν ἡ χρονογραφία τῆς ἐποχῆς εἶναι ὅτι, εἷς ἐκ τῶν ξένων αὐτῶν συνωδεύετο ὑπὸ τῆς κυρίας του, ὡραιοτάτης νεάνιδος, — ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἄσχημον σύζυγον — τῆς ὁποίας αἱ τουαλέττα ἔκαμαν κατάπληξιν εἰς τὴν πόλιν. Ἡ νεαρὰ ξένη ἐφορεῦσε ἄσπρα σκαρπίνια μεταξωτὰ καὶ ἄσπρας κάλτσας, δικαίως δὲ αὐτὸ προεκάλει τὴν ἔκπληξιν τῶν κατοίκων πόλεως τῆς ὁποίας οἱ δρόμοι ἦσαν γεμάτοι λάσπην. Ὅπως δήποτε, ὅλα αὐτὰ τὰ περὶ καλλονῆς καὶ ἐνδυμασίας τῆς ξένης διαδιδόμενα, εἶχον κινήσῃ τόσον πολὺ τὴν περιέργειαν ὥστε, τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Ροὺπ ἐπολιορκεῖτο καθ' ἡμέραν ἀπὸ ἀέργους, οἱ ὁποῖοι ἐπερίμεναν νὰ ἰδοῦν ἐξερχομένην ἢ εἰσερχόμενον τὴν ξένην. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ θαυμασμὸς αὐτὸς δὲν ἤρεσεν εἰς τὸν σύζυγον, ὁ ὁποῖος τὴν πρωΐαν τῆς Μ. Παρασκευῆς, ἀξημέρωτα σχεδὸν ἀκόμη, ἐπῆρε τὴν γυναῖκα του καὶ κατῆλθεν εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀνεχώρησεν ἀμέσως εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἀντ' αὐτοῦ ὅμως ἄλλος ἐπίσημος ξένος ἐφθασεν αὐθημερὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ ἀνεψιὸς τοῦ τραπεζίτου Ρότσιλδ ἀπὸ τὴν Βιέννην, ἄνθρωπος μυριόπλουτος, ἐρχόμενος νὰ ἐπιδείξῃ τὸν πλοῦτον του μέσα εἰς τὴν πτωχείαν τῆς μικρᾶς πόλεως.

Ἀπὸ τὸ πρωΐ τῆς Μ. Τετάρτης ἤρχισαν πυκνοὶ καὶ ἀέναοι οἱ πυροβολισμοὶ τοῦ Πάσχα. Ἡ ἀστυνομία ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ καὶ τὸ βράδυ τῆς ἰδίας ἡμέρας κήρυκες περιῆλθαν τοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν διαλαλοῦντες τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤκουεν ἀπὸ τοιαύτας ἐπιθυμίας καὶ οἱ πυροβολισμοὶ ἐξηκολούθουν πυκνοί. Χαρακτηριστικὸν εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς: Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Στ. Βλάχος ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς τῆς πρωτευούσης νὰ συστήσουν εἰς τοὺς πιστοὺς νὰ μὴ πυροβολοῦν. Ὁ ἱερεὺς τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, παπᾶ-Μελέτης, ἔκαμε τὴν σύστασιν, ἀλλὰ μόλις ἐξελθὼν ἀπὸ τὸν ναὸν ἐξεκένωσεν ὁ ἴδιος τὴν κουμπούραν του. Ταυτοχρόνως αἱ ἀντιπολιτευόμεναι ἐφημερίδες μᾶς πληροφοροῦν ὅτι πυροβολισμοὶ ἠκούοντο ἀπὸ τὰς οἰκίας τῶν ὑπουργῶν.

Ἡ «Ἐλπὶς» τῆς 8 Ἀπριλίου περιγράφουσα τὸ Πάσχα προσθέτει τὰ ἑξῆς:

«Ὅλος ὁ ἀνεξάρτητος τύπος, ὅλοι οἱ τίμιοι καὶ φιλήσυχοι πολῖται ἐφώναξαν πολλάκις κατὰ τῶν βαρβάρων πυροβολισμῶν τοῦ Πάσχα. Ἐφέτος τὸ κακὸν ἤρχισεν ἀπὸ τῆς Μ. Τετάρτης καὶ αὐθημερὸν ἐφονεύθη οἰκογενειάρχης Ὑδραῖος, καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχετο τῆς οἰκίας του. Ἡ Κυβέρνησις περιωρίσθη μόνον ν' ἀναγνώσῃ εἰς τὰς ἀγυιὰς διαταγὴν ἀπαγορεύουσαν τοὺς πυροβολισμούς, χωρὶς ὅμως νὰ λάβῃ καὶ τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς της. Πόσον ἡ διαταγὴ ἦτο ἐλλιπῶς εἰκάζεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι συνεχεῖς καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν πυροβολισμοὶ ἐξήρχοντο ἐκ τῶν οἰκιῶν τῶν ὑπουργῶν. Ἐκτὸς τοῦ δυστυχοῦς Ὑδραίου ἔπεσαν θύματα καὶ δύο γυναῖκες τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, δὲν λογαριάζομεν δὲ τοὺς πληγωθέντας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. Κατὰ τῶν παραθύρων τοῦ γραφείου μας ἐρρίφθησαν δύο βολαὶ καὶ μία κατὰ τῶν παραθύρων τοῦ κοιτῶνος μας. Κατὰ τῶν παραθύρων τῆς οἰκίας τοῦ κ. Φενεχλῆ ἐρρίφθη βολὴ ἐκ τρομπονίου, ἡ σφαῖρα ἐπέρασε τὴν ὕελον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα, ἀλλὰ καθ' εὐτυχίαν καὶ ὁ κ. Φενεχλῆς καὶ ἡ κυρία σύζυγός του ἔλειπαν. Ἄπειροι πολῖται διέμειναν καθ' ὅλας τὰς ἱερὰς ἡμέρας ἐν τοῖς ἀπωτέροις δωματίοις τῶν οἰκιῶν των. Παρακαλοῦμεν τὸν κ. πρέσβυν τῆς Γαλλίας νὰ μᾶς εἴπῃ ἂν τοιαῦτα γίνωνται καὶ ἐν τῇ Γαλλίᾳ καὶ τοιουτοτρόπως ἐννοῶσιν οἱ Γάλλοι κυβέρνησιν φέρουσαν τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ τόπου».

Τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως ὁ Βασιλεὺς Ὄθων καὶ ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία μετέβησαν εἰς τὴν Μητρόπολιν μὲ ὅλην τὴν συνήθη ἐπίδειξιν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ στρατιωτικὴ δύναμις τῆς πρωτευούσης παρετάχθη γύρω ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς. Ἐν τούτοις ἡ παρουσία τοῦ στρατοῦ δὲν ἠμπόδισε τοὺς πυροβολισμούς, καὶ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Μητροπολίτης Νεκτάριος ἐφώναξε «Χριστὸς ἀνέστη!» χιλιάδες κουμποῦραι ἐκρότησαν ἕως τ' αὐτιὰ τῶν βασιλέων. Ὁ Ὄθων δὲν ἔδειξε τὴν δυσαρέσκειάν του, εἰς τὸ διπλωματικὸν σῶμα ὅμως φαίνεται ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔκαμε καταπληκτικῶς δυσάρεστον ἐντύπωσιν. Ὁ πρόξενος τῆς Ἱσπανίας δὸν Ζοζὲ δὲ Καστέλλιο σχεδὸν ἐλιποθύμησεν, ὁ δὲ ἐπιτεταμένος τοῦ Βελγίου Πλονδεὲλ δὲ Κβελεκρόεκ ἔγραφε: «Νομίζει κανεὶς ὅτι παρευρίσκεται εἰς μάχην».

Τίποτε λοιπὸν τὸ ἔκτακτον δὲν συνέβαινε μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς. Οἱ πυροβολισμοὶ ἦσαν συνήθεις καὶ μολονότι ὁ βασιλεὺς ἔδειχνε φανερὰ τὴν δυσαρέσκειάν του καὶ δὲν ἔκρυπτεν ὅτι τὸ

πρᾶγμα τὸν ἠνώχλει — εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Ὄθων ὑπέφερεν ἤδη ἐκ τῆς βαρυκοΐας ἡ ὁποία ἐπετάθη ἀργότερα — καὶ μολονότι ἡ Κυβέρνησις προσεπάθει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κατάχρησιν τοῦ ἐθίμου, ὁ λαὸς ἐξηκολούθει νὰ μὴν ἐννοῇ Πάσχα ἄνευ πυροβολισμῶν.

Τὴν ἐπομένην ὅμως συνέβη κἄτι πολὺ δυσάρεστον. Ἐσυνειθίζετο τότε τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα νὰ καίωνται δημοσίᾳ ἀχύρινοι ἄνθρωποι παριστῶντες τὸν Ἰούδαν. Ἓν ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀχύρινα ὁμοιώματα ἐστήθη εἰς τὴν μεταξὺ τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν καὶ τοῦ Θησείου πλατεῖαν, ἔρημον τότε καὶ ἀκατοίκητον. Μετὰ τὴν δευτέραν Ἀνάστασιν πλῆθος κόσμου συνεκεντρώθη καὶ ἐπερίμενε τὴν πυρπόλησιν τοῦ ἀχυρίνου ἀνδρεικέλλου. Ὁ πρωθυπουργὸς Κωλέττης ἀπὸ τῆς προηγουμένης συνέστησεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πυρπόλησιν αὐτήν, εἰς μερικοὺς δὲ φίλους του ἀνεκοίνωσεν ὅτι εἰς τὸ μέτρον αὐτὸ προέβη διὰ νὰ μὴ δυσαρεστηθῇ ὁ τότε εἰς τὰς Ἀθήνας διατρίβων βαρῶνος Ρότσιλδ, ὁ ὁποῖος ἦτο Ἰουδαῖος. Ἀλλὰ ὁ πρωθυπουργὸς ἠρκέσθη μόνον εἰς τὴν σύστασιν χωρὶς νὰ διατάξῃ νὰ ληφθοῦν καὶ τὰ κατάλληλα μέτρα. Οὐδὲ ἡ συνήθης φρουρὰ ἡ στελλομένη εἰς τοὺς ναοὺς ἄλλοτε ἐστάλη τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Ὀλίγον ἀνωτέρω ἀπὸ τὸν ναὸν καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα πρὸς τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Σαρρῆ ἦτο ἡ οἰκία τοῦ Ἰουδαίου Δαυῒδ Βονιφατσίου Πατσιφίκου. Παράδοξος ἄνθρωπος ὁ Ἰουδαῖος αὐτός· ἐγεννήθη εἰς τὸ Γιβραλτάρ, ἐνομίζετο Πορτογάλλος, ἦτο πρόξενος τῆς Πορτογαλλίας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπὶ τέλους εὑρέθη ὑπήκοος Ἄγγλος. Περὶ τῆς οἰκονομικῆς του καταστάσεως καὶ ἐν γένει περὶ τοῦ ὑποκειμένου του αἱ πληροφορίαι εἶναι ἀντίθετοι. Αἱ δύο ἀντιπολιτευόμεναι ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ «Ἀθηνᾶ» καὶ ἡ «Ἐλπὶς» τὸν παριστάνουν πλούσιον, εἰρηνικὸν καὶ εὐϋπόληπτον γέροντα. Ἄλλαι πληροφορίαι τὸν παριστάνουν ἀποζῶντα ἀπὸ τὰ ἐλέη τῆς Δουκίσσης τῆς Πλακεντίας.

Ὁπωσδήποτε τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι, ἐνῷ τὸ πλῆθος ἀνέμενε τὴν πυρπόλησιν τοῦ Ἰούδα, χωροφύλακες παρουσιάσθησαν μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ τὴν ἐμποδίσουν. Τὸ πλῆθος τότε ἐξεμάνη καὶ ὑποπτεῦσαν ὅτι, ἡ ἀπαγόρευσις εἶχε προκληθῇ ὑπὸ τοῦ Πατσιφίκου, ὥρμησεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὁ Πατσίφικος μετὰ τῆς οἰκογενείας του κατέφυγεν εἰς τὴν σοφίταν διὰ νὰ σωθῇ, ὁ δὲ ὄχλος ἐτράπη εἰς διαρπαγὴν τῶν ἐπίπλων καὶ κοσμημάτων τοῦ Ἑβραίου. Ἡ «Ἐλπὶς» βεβαιώνει ὅτι μεταξὺ τῶν ἐπιδρομέων ἦτο καὶ ὁ υἱὸς ἑνὸς τῶν ὑπουργῶν, ἀλλὰ μᾶλλον πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ πληροφορία αὐτὴ ὀφείλεται εἰς ὑπερβολικὴν ἀντιπολιτευτικὴν μανίαν. Ἔφθασεν ἐν τούτοις ἰσχυρὰ στρατιωτικὴ δύναμις, ἡ ὁποία προσεπάθησε τοὐλάχιστον νὰ σώσῃ ὅ,τι ἀπέμεινε καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Πατσιφίκου. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ Ἰουδαίου ἐκείνου δὲν ἐσώζετο τίποτε πλέον, ὁ δὲ ὄχλος ἐζήτει καὶ τὸν ἴδιον νὰ τὸν φονεύσῃ διότι εἶχε διαδοθῇ ὅτι ὁ Πατσίφικος ἐθεάθη τὴν Μεγάλην Παρασκευὴν σταυρώνων ἕνα ἀλέκτορα. Ὁπωσδήποτε ἡ στρατιωτικὴ δύναμις κατώρθωσε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν Ἰουδαῖον, ὁ δὲ ὄχλος ἐστράπη πρὸς τὰ Ἑβραϊκά, ὅπου ἐλιθοβόλησε τὰς γύρω τοῦ ναοῦ Χριστοκοπίδη Ἰουδαϊκὰς οἰκίας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ - ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

Δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἐξαιρετικῶς εὐνοουμένους τῆς Τύχης ὁ κ. Ἀλεξανδρῆς, ἀπὸ ἐκείνους δηλαδὴ ποῦ ἔπρεπε χάριν αὐτῶν ἡ Τύχη νὰ μᾶς φέρῃ μίαν ἐπανάστασιν διὰ νὰ ἀναδειχθοῦν. Ὁ συμπαθὴς ὑπουργὸς τῆς Παιδείας εἶχεν ἀναδειχθεῖ πολὺ πρίν, καὶ ἔβαινεν εὐθὺ πρὸς τὸ μεσουράνημα, μὲ μόνην τὴν δύναμιν ποῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἤντλει. Διὰ τὸν συμπαθῆ φίλον μας δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι, ὀφείλει τὴν ὑπόστασίν του εἰς κανένα. Κανενὸς δὲν ὑπῆρξε τσιράκι, ὅπως λέγουν. Εἶναι αὐτοδημιούργημα.

Μίαν ἡμέραν ἔπεσε μέσα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ γοργοπετὴς ἡ φήμη τοῦ ἐκαλλιέργησε τὸ ἔδαφος. Εἶναι τώρα ὀκτὼ περίπου ἔτη ἀπὸ τότε. Κανεὶς δὲν τὸν ἐγνώριζε, δὲν ἐχρειάσθη ὅμως πολὺς καιρὸς διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὸν νεαρὸν πολιτευτὴν ὁ Θεσσαλὸς ἐπιστήμων. Αἱ γνώσεις του καὶ ἡ μόρφωσίς του ἐσπινθηροβόλησαν καὶ μέσα εἰς τὸ καθεστὼς ἐκεῖνο ἀκόμη τὸ φαῦλον, καὶ ἐπέπλευσε μέσα εἰς τὰς τελευταίας τεναγώδεις βουλάς, αἱ ὁποῖαι προηγήθησαν τῆς μεταβολῆς.

Τριακονταπενταετὴς μόλις, νέος τὴν ἡλικίαν, νέος πολιτευτής, νέος τὴν ψυχὴν καὶ τὸ ἦθος, νέος ἀκόμη τὴν μόρφωσιν, ἔκαμε σπουδὰς ὄχι τυχαίας. Ἀφοῦ ἐπεράτωσε τὰ Πανεπιστημιακὰ μαθήματα μετέβη χάριν εὐρυτέρων σπουδῶν εἰς Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν, ὅπου παρέμεινεν ἀρκετόν, καὶ ἐπ' ὀλίγον εἰς Ἀγγλίαν.

Τὰ προσόντα του αὐτὰ καὶ τὰ χαρίσματά του, τὰ φυσικὰ καὶ τὰ ἐπίκτητα, τὸν εἶχον πρὸ πολλοῦ ἐνδείξει ὡς προϊστάμενον ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους καὶ ὁ ἀνορθωτικὸς ἀγὼν ἔσπευσε νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν πολύτιμον αὐτὸν βραχίονα, μὲ τὴν πεποίθησιν ἀκράδαντον ὅτι, θὰ δικαιώσῃ τὰς προσδοκίας τοῦ Ἔθνους.

Ἀπίστευτον καταντᾷ τὸ τί ἐστοίχισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀγριότης αὐτή.

Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας Λάϊονς, ὁ ὁποῖος ἐμίσει τὸν Κωλέττην διὰ τὴν φιλογαλλικήν του πολιτικήν, ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐκδικηθῇ τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἐστρέφετο ἡ πολιτικὴ τοῦ Πάλμερστον, τότε Ἄγγλου πρωθυπουργοῦ.

Ὁ Πατσίφικος κατέφυγεν εἰς τὸν Λάϊονς ζητῶν ἀποζημίωσιν. Ὁ Ἰουδαῖος ἰσχυρίζετο ὅτι, ἐκτὸς τῶν πολυτελεστάτων ἐπίπλων του, κατεστράφησαν καὶ σπουδαιότατα ἔγγραφα ἀφορῶντα τὴν Βουλὴν τῆς Ἱσπανίας, ἐζήτει δὲ ὡς ἀποζημίωσιν 886.736 δραχμὰς καὶ 67 λεπτά. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπήντησεν ὅτι, ὁ ἀδικηθεὶς ἠδύνατο νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια, ἀλλ' ὁ Ἄγγλος πρεσβευτὴς συνδέσας τὸ ζήτημα τοῦ Πατσιφίκου μὲ ἄλλα ἐκκρεμῆ μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀγγλίας, ἀπηύθυνε σειρὰν διακοινώσεων κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπέβαλεν εἰς ἐξευτελισμοὺς τὸν Βασιλέα καὶ τὸ Ἔθνος. Τέλος δὲ τὴν 26 Δεκεμβρίου 1849 ἐνεφανίσθη πρὸ τοῦ Πειραιῶς ἰσχυρὸς Ἀγγλικὸς στόλος ὑπὸ τὸν ναύαρχον Πάρκερ, ὁ ὁποῖος ἀπέκλεισε τὰ ἑλληνικὰ παράλια, μέχρις ὅτου δοθῇ πλήρης ἱκανοποίησις εἰς τὴν Ἀγγλίαν, μεταξὺ τῶν αἰτημάτων τῆς ὁποίας ἦτο καὶ τὸ τοῦ Πατσιφίκου.

Ὁ ἀποκλεισμὸς διήρκεσε μέχρι τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1850 ὅτε μεσολαβούσης τῆς Γαλλίας κατωρθώθη νὰ κανονισθοῦν τὰ ἐκκρεμῆ ζητήματα. Οἱ διαιτηταὶ ἀνεγνώρισαν ὅτι ὁ Πατσίφικος ἐζημιώθη πραγματικῶς 3.750 δρ. αἱ ὁποῖαι καὶ τῷ ἐπληρώθησαν, ἀπεδείχθη δὲ ὅτι τὰ ἔγγραφα, διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ὁποίων παρεπονεῖτο εἶχε καταθέσει πρὸ δέκα ὅλων ἐτῶν εἰς τὴν Ἱσπανίαν.

Τί ἀπέγινεν ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸν ὁποῖον ὑπέστη τόσας ζημίας καὶ καταστροφὰς καὶ ἠθικοὺς ἐξευτελισμοὺς τὸ Ἔθνος; Ἄγνωστον. Μετὰ ἔτη πολλὰ ἀνευρίσκεται εἰς τὸ Λονδῖνον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ πάλιν ἐξαφανίζεται. Ἡ κόρη του βαπτισθεῖσα ὑπανδρεύθη ἕνα ἀξιωματικὸν τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ κατόπιν ἕνα σταυλίτην τοῦ Βασιλέως Γεωργίου. Ἔζη δὲ μέχρι τοῦ 1880.

Γ. Β. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

* * *

ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΤΟΥ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΥ

ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ ΤΟΥ ΟΥΑΪΝΑΝ. — ΤΟ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ ΤΟΥ ΝΟΡΔΕΜΦΕΛΔ. — ΤΟ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ ΓΚΟΥΜΠΕ.

Δύναται ἄραγε νὰ θεωρηθῇ ἀσφαλὴς καὶ ὁριστικὴ ἡ κατάστασις, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται σήμερον ἡ ὑποβρύχιος πολεμικὴ ἐργασία; Τὸ σημερινὸν ὑποβρύχιον — τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν ὡσαύτως εἰς τὴν σειρὰν τῶν τρομερῶν πολεμικῶν μέσων, προσθέσαν εἰς τοὺς τόσους κινδύνους τῆς ἐπιφανείας καὶ τῶν αἰθέρων, ἕνα ἀκόμη κίνδυνον παραμονεύοντα ὑπὸ τὰ ὕδατα, ἀόρατον ἀλλὰ καὶ ὄχι ὀλιγώτερον τρομερὸν — εἶναι ἡ ὁριστικὴ μορφὴ τῆς δαιμονίας αὐτῆς ἐργασίας καὶ δὲν θὰ λάβῃ ἄλλην ἐξέλιξιν; Εἶναι δύσκολον ν' ἀποφανθῇ κανεὶς ἀσφαλῶς περὶ αὐτοῦ. Βεβαίως σήμερον ἔχομεν ὑποβρύχια, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν πλέον θετικὴν δύναμιν, διὰ τὰ ὁποῖα γίνονται εἰδικαὶ σπουδαί, τὰ ὁποῖα διευθύνονται ἀπὸ εἰδικοὺς ἀξιωματικούς. Μὲ τὸν δρόμον ὅμως τὸν ὁποῖον ἔχει ἡ Ἐπιστήμη δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ γνωρίζῃ, τί θὰ γίνῃ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. Αὔριον πιθανὸν ν' ἀναγγελθῇ ὅτι, εὑρέθη ἄλλος τρόπος καταδύσεως πλοίων καὶ ἀσφαλοῦς ἐνεργείας των ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ὁ ἀνθρώπινος ἐγκέφαλος ἐργάζεται ἀκούραστος καὶ εὑρίσκει κάθε στιγμὴν νέα μέσα φθορᾶς. Ἕνας μεγάλος μάντις τοῦ μέλλοντος, ὁ Πουανκαρέ, εἶπε κἄποτε εἰς ἕνα προφητικόν του λόγον:

— Δὲν θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ὠμέγα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀσφαλείας, ἂν δὲν φθάσωμεν εἰς τὸ ὠμέγα τῶν καταστρεπτικῶν μέσων.

Εἰς τὸ μεταξὺ ἐν τούτοις δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ ρίψωμεν ἓν βλέμμα εἰς τὸ παρελθὸν καὶ νὰ ἴδωμεν τοὺς προγόνους τοῦ σημερινοῦ ὑποβρυχίου, τῆς πρώτης ἀποπείρας πρὸς κυριαρχίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῶν κάτω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης στρωμάτων.

Τὴν 6 Ὀκτωβρίου τοῦ 1858 καθειλκύσθη εἰς τὴν Βαλτιμόρην πλοῖον περίεργον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἐφευρέτου του ὠνομάσθη «τὸ πλοῖον τοῦ Οὐάϊναν». Πρέπει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ δηλωθῇ ὅτι τὸ πλοῖον αὐτὸ δὲν ἦτο ὑποβρύχιον, καὶ ὅτι ὁ ἐφευρέτης του τὸ προώριζε διὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ὅπως ὅλα τὰ πλοῖα καὶ ὄχι διὰ τὸν βυθόν. Πρῶτος σκοπὸς τῆς κατασκευῆς τοῦ πλοίου αὐτοῦ ἦτο νὰ ἐπιτευχθῇ μεγάλη ταχύτης, τὴν ὁποίαν ὁ ἐφευρέτης ἐπερίμενεν ἐκ τοῦ σχήματος, κατόπιν ἀνεμένετο μεγάλη ἀσφάλεια κατὰ τῶν κινδύνων τῆς θαλάσσης, βεβαιότης ἐνεργείας, καὶ οἰκονομία εἰς τὴν μετακόμισιν. Τὸ σκάφος ὁλόκληρον ἦτο σιδηροῦν, δὲν ὑπῆρχε δὲ ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ἱστούς, καὶ κατηργήθη ἡ τρόπις καὶ τὸ κατάστρωμα. Ἡ ἔλλειψις τῶν ἱστῶν, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐφευρέτου θὰ ἐγίνετο ἀφορμὴ μεγαλειτέρας ταχύτητος ἐν καιρῷ γαλήνης, κατὰ δὲ τὴν θαλασσοταραχὴν ἐπιστεύετο ὅτι, τὸ πλοῖον δὲν θὰ ἔχανεν ἀπὸ τὴν ταχύτητά του, ὅσον χάνει πλοῖον σύνηθες. Τὸ μῆκος τοῦ πλοίου τοῦ Οὐάϊναν ἦτο 180 ποδῶν, τὸ δὲ πλάτος του 16. Περιεῖχε τέσσαρας μηχανάς, αἱ ὁποῖαι ἀνέπτυσσον τριπλασίαν ἀπωστικὴν δύναμιν τῆς συνήθους τότε. Πρὸς τούτοις ἡ ἐκ σιδήρου κατασκευή του τὸ ἐξησφάλιζεν ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς πυρκαϊᾶς, κινδύνους συχνοὺς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτε τὰ πλοῖα ἦσαν ξύλινα.

Τὸ πλοῖον τοῦ Οὐάϊναν καθειλκύσθη, ἐδοκιμάσθη καὶ ἔκαμε κατάπληξιν διὰ τὴν ἀνατροπήν, τὴν ὁποίαν ἔφερεν εἰς τὰς ἕως

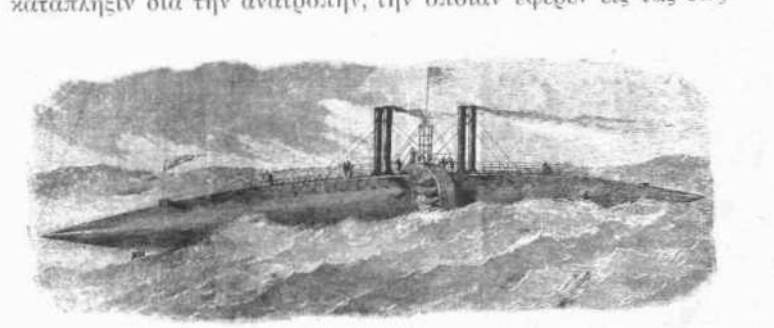

ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ ΟΥΑΪΝΑΝ

τότε καθιερωμένας μεθόδους τῆς ναυπηγικῆς τέχνης. Μετ' ὀλίγον ὅμως οὐδεὶς πλέον λόγος ἐγίνετο περὶ αὐτοῦ. Ἡ ἀπόπειρα εἶχεν ἀποτύχῃ. Ὁ Οὐάϊναν δὲν κατώρθωσεν ὅ,τι ἐζήτει.

Ἀπὸ τὸ πλοῖόν του ὅμως κάτι ἔμεινεν. Ἔμεινε τὸ σχῆμά του. Ὅπως βλέπουν οἱ ἀναγνῶσται, τὸ σχῆμά του ἐνθυμίζει ἐντελῶς τὰ σημερινὰ ὑποβρύχια καὶ εἰς τοὺς ὅρους τῆς κατασκευῆς παρατηρεῖται κἄποια ἀναλογία.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1885 ἠγγέλθησαν ταυτοχρόνως διάφοροι ἀνακαλύψεις ὑποβρυχίων ὑπὸ διαφόρων ἐπιστημόνων. Τότε τὸ καλλίτερον ἐθεωρήθη τὸ τοῦ Σουηδοῦ Νόρδεμφελδ, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο πληροῦν ὅλους τοὺς ὅρους τῆς Ἐπιστήμης. Ἀλλ' ἀνώτερον τοῦ Σουηδικοῦ ἐθεωρήθη μετ' ὀλίγους μῆνας τὸ τοῦ Γάλλου Γκουμπέ, πρῶτον διότι ὁ Γάλλος ἐφήρμοσε τὸν ἠλεκτρισμὸν καὶ δεύτερον διότι μὲ δύο δοχεῖα γεμάτα πεπιεσμένου ἀέρος ἐξησφαλίζετο διαμονὴ ὀκτάωρος ὑπὸ τὴν θάλασσαν.

Τὸ πλοῖον τοῦ Γκουμπέ, πλέον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἄφινε μόνον νὰ φαίνεται ὁ μικρὸς θολωτὸς πυργίσκος του. Εἰς τὸ κῦτος, καλὰ κλεισμένοι, ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ μηχανικός, ἀσφαλεῖς ἀπὸ τὴν εἰσροὴν τοῦ ὕδατος εἶχον ἐμπρός των κινητὸν φακὸν μὲ ἑπτὰ ὀπάς, ἐπιτρέποντα εἰς αὐτοὺς νὰ βλέπουν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Διὰ μικρᾶς στρόφιγγος τὴν ὁποίαν ἔστρεφεν ὁ πλοίαρχος, θὰ ἠδύνατο τὸ πλοῖον νὰ βυθίζεται ἢ ν' ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Μία μάχαιρα εἰς τὴν πρύμνην εἶχε προορισμὸν νὰ κόπτῃ τὰ καλώδια, τὰ ὁποῖα τὸ ὑποβρύχιον θ' ἀπήντα πρὸ αὐτοῦ ἐμποδίζοντα τὸν δρόμον του. Ὅταν τὸ ὑποβρύχιον θὰ ἔφθανε πλησίον θωρηκτοῦ ἐχθρικοῦ, θὰ ἐξετόξευε τὴν τορπίλλην του, ἡ ὁποία μὲ εἰδικοὺς ὀδόντας θὰ προσεκολλᾶτο εἰς τὸ ξένον σκάφος, τηροῦσα ὅμως καὶ τὴν συγκοινωνίαν της μὲ τὸ ὑποβρύχιον δι' ἠλεκτρικοῦ σύρματος. Τὸ ὑποβρύχιον θ' ἀπεμακρύνετο καί, ὅταν πλέον θὰ εὑρίσκετο εἰς ἀπόστασιν ἐξασφαλίζουσαν αὐτὸ ἀπὸ παντὸς κινδύνου, θὰ μετέδιδε διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ τὸ πῦρ. Ἡ ἠλεκτρικὴ ἀντλία τοῦ σκάφους ἀνέπτυσσε δύναμιν τόσην, ὥστε τὸ ὑποβρύχιον νὰ ἐργάζηται ἐπὶ δεκατέσσαρας ὥρας, ἡ δὲ ταχύτης του ἦτο ἐννέα μιλλίων τὴν ὥραν.

Κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἐποχὴν ἀφελής τις ναυτικὸς ἐν Πειραιεῖ, φέρων τὸ γνωστὸν ὄνομα Γρυπάρης ἐπίστευσεν ὅτι, ἐπενόησεν ἴδιον σύστημα ὑποβρυχίου. Χορηγός τις εὑρέθη νὰ καταβάλῃ τὰς δαπάνας καὶ μετά τινας μῆνας τεράστιον σιδηροῦν ποῦρον κατεδύετο ἐν τῷ λιμένι Πειραιῶς, εἰς τὸ κῦτος τοῦ ὁποίου ἐνεκλείσθη πρότερον ὁ ἐφευρέτης. Ἀνέμενον ὥρας ὁλοκλήρους νὰ ἀναδύσῃ, ἀλλὰ δὲν ἀνέδυσε. Καὶ τὸ ἀνείλκυσαν.

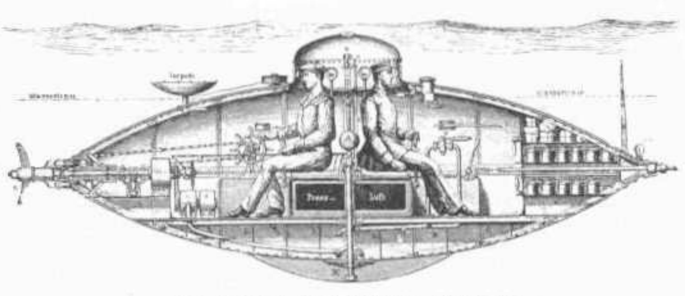

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ ΓΚΟΥΜΠΕ

Τὰ σκάφη Νόρδεμφελδ καὶ Γκουμπὲ δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς οἱ δύο σπουδαιότεροι πρόγονοι τῶν σημερινῶν ὑποβρυχίων. Πόση ὅμως ἀπόστασις καὶ πόση τελειοποίησις ἔκτοτε!...

* * *

ΕΝ ΜΥΣΤΙΚΟΝ

Ἔχ' ἡ ψυχή μου μυστικόν, μυστήριον ἡ ζωή μου:
Ἀγάπην 'π' ἄναψ' ἔξαφνα κι' αἰώνια 'ς τὴ καρδιά μου,
δίχως ἐλπίδα ἔρωτα. Γι' αὐτὸ κ' ἡ σιωπή μου,
κι' ἐκείνη 'ποῦ 'ν' ἡ ἀφορμὴ δὲν ξέρει τὰ δεινά μου.

Οἴμοι! Ἀπαρατήρητος παρέρχομαι σιμά της,
εἰς τὸ πλευρό της πάντοτε, ἀλλὰ κι' ἐρημωμένος,
καὶ τὴ ζωή μ' ὁλόκληρη περνῶ συνεσταλμένος,
χωρὶς νὰ ζητιανέψω τι ἢ πάρ' ἀπ' τὴν καρδιά της.

Ἂν καὶ ἡ φύσις τρυφερὰ πολὺ τὴν ἔχει πλάσει,
ἀνύποπτη καὶ ἥσυχη τὸν βίον θὰ περάσῃ,
χωρὶς τὸν πόνο μου ποτὲ 'μπροστά της ν' ἀντικρύσῃ·

εἰς τὸ καθῆκόν της πιστή, βαθειὰ προσηλωμένη,
θὰ 'δῇ αὐτοὺς τοὺς στίχους μου, 'ποῦ 'ναι γι' αὐτὴν γραμμένοι,
καὶ θὰ εἰπῇ: «Ποιὰ νὰ ἦν' αὐτή;» καὶ δὲν θὰ ἐννοήσῃ.

(Κατὰ τὸν Félix Arvers)

* * *

ΑΙ ΔΥΟ ΣΥΝΟΔΙΑΙ

Δυὸ συνοδίαι ἔσμιξαν μαζὶ 'ς τὴν ἐκκλησίαν.
Ἡ μία εἶν' ἑνὸς παιδιοῦ κηδεία, θλιβερά·
ἡ μάννα τὴν ἀκολουθεῖ, ὡσὰν τρελλὴ κι' ὠχρά,
καὶ πνίγει μέσ' 'ς τὰ στήθεια της λυγμούς, μ' ἀπελπισίαν.

Ἡ ἄλλη εἶναι βάπτισμα· τὸ βρέφος, μὲ χαρά,
στὴν ἀγκαλιὰ τὴ μητρικὴ 'ποῦ γέρνει μ' ἡσυχίαν
ψελλίζει ἄναρθραις φωναίς. Καὶ μ' ἄκραν εὐτυχίαν
ἡ μάννα, 'ποῦ τὸ 'θήλαζε, τὸ βλέπει τρυφερά.

Βαπτίζουν, ψάλλουν τὸ νεκρό· κατόπιν ὅλοι φεύγουν.
Καί, 'σὰν ἐπήγαιναν αἱ δυὸ γυναῖκες γιὰ νὰ ἔβγουν,
ἀντικρυσθῆκαν κι' ἄλλαξαν ὑγρή, γοργὴ 'ματιά.

Καὶ — θαυμαστὴν μεταβολὴν ἡ προσευχὴ 'π' ἐμπνέει! —
ἡ νέα μάννα τὸ νεκρὸ παιδὶ κυττᾷ καὶ κλαίει·
καὶ ἡ γυναῖκα 'ποῦ 'κλαψε, 'ς τὸ βρέφος μειδιᾷ.

(Κατὰ τὸν Joséphin Soulary)

ΕΚΤΩΡ ΚΑΣΤΑΛΙΑΣ

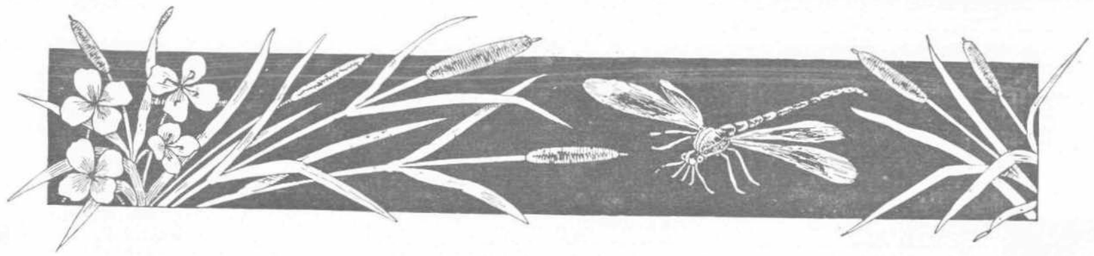

1862-1863

[Συνέχεια από τὸ προηγούμενον τεύχος]

Τὸ Ὑπουργεῖον Μαυροκορδάτου, ὡς ἦτο ἐπόμενον, παρητήθη ἀμέσως καὶ διεδέχθη αὐτὸ Ὑπουργεῖον Κωλέτη, ὅστις ἐκράτησε τέσσαρα ὑπουργεῖα, τὸ τῶν Ἐξωτερικῶν, Ἐσωτερικῶν, Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Δικαιοσύνης, προσλαβὼν ὡς συνυπουργοὺς τὸν Τζαβέλαν, Κανάρην καὶ Ἀνδρέαν Μεταξᾶν, ὅστις εὐθὺς καὶ εὐσυνείδητος παρητήθη μετὰ δύο μῆνας, μόλις ὡς ἀντελήφθη τοὺς καταχθονίους σκοποὺς τοῦ Κωλέτη.

Τὸ νέον Ὑπουργεῖον ἐγκαινίασε τὸν σχηματισμόν του μὲ σκανδαλώδεις ἀκυρώσεις τῶν ἐκλογῶν πάντων σχεδὸν τῶν μὴ φίλα φρονούντων αὐτῷ. Εἶχε καὶ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Γάλλου πρεσβευτοῦ ὁ Κωλέτης. Ὅταν δὲ ἐνηρήθησαν αἱ ἐπαναληπτικαὶ ἐκλογαὶ ἔκαμε τοιαύτας ἐπεμβάσεις καὶ δι' ἐνόπλων ἀτάκτων σωμάτων, ἃ ἐκολάκευε δι' ὑποσχέσεων καὶ παροχῶν βαθμῶν, γαιῶν καὶ χαρίτων, ὥστε οὐδεὶς σχεδὸν μὴ φίλος τῆς Κυβερνήσεως ἐπέτυχε. Αἱ ἀρχαὶ ὠργίασαν. Εἰς τοὺς ἀριστοτάτους καταλόγους ἀνεγράφησαν ἀνύπαρκτα ὀνόματα εἰς τὰς κάλπας ἐρρίφθησαν βιαίως σφαιρίδια.

Καὶ ἀρχίζει ἡ βασιλεία τοῦ ρουσφετιοῦ. Διορίζονται γερουσιασταὶ καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Κωλέτη καὶ ἐξασφαλίζεται οὕτω ἡ πλειοψηφία ἐν ταῖς Βουλαῖς, ἥτις — κατὰ τὸν Κων. Λεβίδην — διετηρεῖτο δι' ἀθρόων καὶ γενναίων παροχῶν. Ἐπάρατος διὰ τὸ Ἔθνος ἡ ἐποχὴ αὐτή! Τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους παρεδόθησαν εἰς τοὺς συγγενεῖς, φίλους καὶ ὑπηρέτας τῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν. Ὁ δημόσιος πλοῦτος κατησωτεύετο. Ὁ Ὄθων κατ' ἀρχάς, φιλοδίκαιος, ἠναντιώθη, ἀλλ' ὁ Κωλέτης τὸν παρέσυρε εἰς τὸ κακόηθες ἄξίωμα τῆς διὰ ρουσφετιῶν διατηρήσεως τῆς πλειοψηφίας. Ὑπάλληλοι ἔντιμοι καὶ ἀρχαῖοι ἀπελύθησαν, διωρίσθησαν φαῦλοι, χάριτες ἐδόθησαν εἰς ἐγκληματίας. Καὶ ἀπέθανε μὲν τῷ 1847 ὁ Κωλέτης, ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς εἶχεν ἤδη τελείως ἐξασκηθῆ εἰς τὰ διδάγματα ἐκεῖνα καὶ τὸ «σύστημα» παρέμεινεν ἀμετάβλητον.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1847 ἀνεφύη σπουδαῖον διπλωματικὸν ἐπεισόδιον, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ὁ Ὄθων ἔχασε κάθε συμπάθειαν ἰδίᾳ μεταξὺ τῶν ὑποδούλων. Ὡς ἀφορμὴ ἐχρησίμευσε τὸ διαβατήριον τοῦ συνταγματάρχου Τσάμη, ἐκ τῶν ὑπασπιστῶν τοῦ Βασιλέως, ὅστις ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πατρίδα του Μακεδονίαν. Ὁ συνταγματάρχης ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν τότε πρέσβυν τῆς Τουρκίας Μουσοῦρον νὰ τοῦ τὸ θεωρήσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἠρνήθη, διότι τὸ ὄνομα τοῦ Τσάμη ἦτο μεταξὺ τῶν προγεγραμμένων, ὡς μετασχόντος τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1841, ὑποσχεθεὶς νὰ γράψῃ πρὸς τὴν κυβέρνησίν του διὰ νὰ ζητήσῃ ὁδηγίας. Τοῦτο ἐξώργισε τὸν Ὄθωνα, ὅστις ἀντιμετωπίσας τὴν αὐτὴν ἐσπέραν εἰς τὸν ἀνακτορικὸν χορὸν τὸν Ὀθωμανὸν πρεσβευτὴν τοῦ εἶπε τὰ ἑξῆς, στρέψας ἀμέσως αὐτῷ τὰ νῶτα: «J' esperais, Monsieur le Ministre, que vous auriez eu plus d'égards pour moi!»

Ὁ πρέσβυς ταραχθεὶς ἀπετάθη εἰς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἀγγλίας Λαῦον, πρὸς ὃν ἀφηγήθη τὰ διατρέξαντα.

— Καὶ μένετε ἀκόμη ἐδῶ; Τῷ εἶπεν ἐκεῖνος.

Πράγματι ὁ Μουσοῦρος ἔφυγεν ἀπὸ τὸν χορὸν μὲ ὅλον τὸ προσωπικὸν τῆς Πρεσβείας, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας κατέλιπε καὶ τὰς Ἀθήνας. Ὁ Ὄθων ἔγραψεν ἀμέσως πρὸς τὸν Σουλτᾶνον ἐξηγῶν τὰ πράγματα, ἀλλ' ἡ Τουρκία ἠτήσατο ἱκανοποίησιν τοῦ ἀντιπροσώπου της, ἣν καὶ ἔδωκεν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν αὐτοπροσώπως πρὸς τὸν Μουσοῦρον, ἐπανελθόντα ἐπὶ τούτῳ.

Μετὰ τρία ὅμως ἔτη νέον ἐπεισόδιον πάλιν προὐκλήθη, τὸ γνωστὸν τοῦ ἑβραίου πορτογάλλου Πατσίφικου, ὅπερ ἐν λεπτομερείᾳ βλέπετε ἐκτιθέμενον ἐν σελίδι 85. Ὀκτακοσίας χιλιάδας δραχμῶν ἐζητήθη τότε νὰ καταβάλῃ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν Ἄγγλων ὑπηκόων, ἐνῷ ἡ Ἀγγλία ἐνόμισεν ὅτι εὗρεν εὐκαιρίαν νὰ ἐξασφαλίσῃ λιμένα ἐπὶ τῆς Μεσογείων καὶ ἐζήτησε τὰς νήσους Ἐλαφονῆσι καὶ Σαπιέντσαν. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μετὰ 24ωρον προθεσμίαν ἀπήντησεν ὅτι αἱ διατυπωθεῖσαι — ληστρικαὶ καὶ ἐκβιαστικαὶ ἐκεῖναι — ἀξιώσεις ἦσαν ὑπερβολικαὶ καὶ ἄδικοι, ἀλλὰ τὴν 19 Ἰανουαρίου 1850 ὁ εἰς τὰ ὕδατά μας Ἀγγλικὸς στόλος ὑπὸ τὸν ναύαρχον Πάρκερ ἐνήργησε τὸν ἀποκλεισμὸν καὶ μόλις μετὰ διαμαρτυρίας ἐντόνους τῇ μεσολαβήσει τῆς Γαλλίας καὶ Ρωσσίας ἐλύθη οὗτος, ἀφοῦ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κατέβαλε 330,000 φρ. λύτρα διὰ τὰ αἰχμαλωτισθέντα ἑλληνικὰ σκάφη.

Ὁ Βασιλεὺς ὅμως δὲν ἐσκέφθη νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου, ὅπερ πρὸς στιγμὴν διέθεσεν εὐμενῶς ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν Κοινὴν Γνώμην. Τοὐναντίον ἀχαλίνωτος πλέον ὑπεστήριζεν ἀκολασταίνοντας Ὑπουργούς, ἐπηρέαζε τὰς ἐκλογὰς καὶ ἡ διαφθορὰ ἐξηπλώθη. Οὕτω τὸ 1854, κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, ὁ Ὄθων εἶχε συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του καὶ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ: L'Etat c'est moi.— Ἐγὼ εἶμαι τὸ Κράτος.

Αἴφνης ἐκρήγνυται ὁ πόλεμος μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας, ὁ Ἑλληνισμὸς συνταράσσεται ὁλόκληρος καὶ ὁ Ὄθων παρασυρόμενος ἀποφασίζει νὰ ἐνοτερνισθῇ τὸν μύχιον πόθον τοῦ Ἕλληνος, τὴν Μεγάλην Ἰδέαν. Ἤδη ἡ Μεγάλη Ἰδέα ἀπὸ τοῦ 1840 εἶχε κατακτήσει ἔδαφος. Κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ εἶχε συσταθεῖ μία μυστικὴ ἑταιρία «Φιλορθόδοξος» ὀνομασθεῖσα, ἥτις σκοπὸν εἶχε νὰ διεγείρῃ τὴν Θεσσαλίαν καὶ Μακεδονίαν. Ἀρχηγὸν της ἀνέδειξαν τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυβερνήτου Κόμητα Γ. Καποδίστριαν. Ἀλλ' ὁ Ὄθων παρεξηγήσας τὸ σωματεῖον, τὸ ἐξέλαβεν ὡς συνωμοτικὸν κατὰ τοῦ θρόνου του καὶ τὸν μὲν ἀρχηγὸν αὐτοῦ κόμητα Καποδίστριαν ἐφυλάκισεν εἰς τὸν Μενδρεσσέν, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη ἀπηνῶς κατεδίωξε. Μετὰ ἓν ἔτος ὅμως, κατὰ τὸ 1841, οἱ Βασιλεῖς ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ Κρητικά, ἄκοντες κατὰ τὸν ἱστοριογράφον μας. Βεβαιοῦται ὅτι νύκτα κατῆλθον εἰς Φάληρον καὶ ἐνεθάρρυναν τοὺς ἀπεχομένους ὁπλαρχηγούς.

Μέρρεσεν οὕτω ὁ καιρὸς μέσῳ παλιμβουλιῶν, ἀβουλιῶν, ῥαδιουργιῶν κ. λ. Ὁ ἱστοριογράφος μας ἀφηγεῖται ἕνα χαρακτηριστικώτατον ἀνέκδοτον, ποῦ δίδει πλήρη τὴν εἰκόνα. Συνέβη εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖον τοῦ Βασιλέως. Προξενικός τις Πράκτωρ ἐπανελθὼν ἐκ Θράκης ἐξέθετεν εἰς τὸν Βέττλανδ, τὸν ἰδιαίτερον γραμματέα τοῦ Ὄθωνος, τὰς ἐντυπώσεις του καὶ τὰ τῆς κακῆς διαχειρίσεως τῶν τοπικῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

— Μὰ πόσοι Ἕλληνες τέλος πάντων ὑπάρχουν εἰς αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν; παρετήρησε νυστάζων ὁ γραμματεύς.

— Λὲν κυβερνῶνται Κύριε τὰ ἔθνη ἀνάλογως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων τοῦ ἀντιπαρετήρησε κατηγανακτημένος ὁ Προξενικός.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον εἰς βουλευτής.

— Εθριαμβεύσαμεν τέλος πάντων! ἀνεφώνησεν.

— Εὖγε! ἀνέκραξεν ὁ Βέττλανδ ζωηρότατος.

— Ναί, ἀλλὰ μᾶς ἐσκότωσαν δύο δικούς μας.... καὶ οἱ δικοί μας τρεῖς τῶν ἄλλων.

Ὁ Ὄθων ἐξεσπάθωσεν ἀληθῶς ὑπὲρ τῆς Μεγάλης Ἰδέας, ἀλλ' οἱ σύμμαχοι — σήμερον οὗτοι ὀνομάζονται Προστάτιδες Δυνάμεις — παρενέβησαν διὰ νὰ ἀναστείλουν τὴν ἐπιδρομήν, τότε δὲ κατέσχον τὸν Πειραιᾶ τὰ ἀγγλογαλλικὰ στρατεύματα. Ἐσκέφθη τότε ὁ Βασιλεὺς νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ πέσῃ εἰς τὴν Θεσσαλίαν μέσῳ τῶν ἐπαναστατῶν. Ἡτοιμάσθησαν ὅλα, ἐφόδια, στράτευμα, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ἵππος τοῦ Ὄθωνος ἐχαλινώθη. Ἀλλ' αἴφνης καταγγέλλεται εἰς τὸν Ὄθωνα συνωμοσία τις σκοποῦσα νὰ τὸν κηρύξῃ ἔκπτωτον, μόλις κατέλειπε τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος. Καὶ — συμπεραίνει ὁ ἱστοριογράφος μας — ὁ Βασιλεὺς ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ θάρρος νὰ ῥαψοκινδυνεύσῃ τὴν ζωήν, δὲν διεκύβευσε τὸν θρόνον.

Ἐσχηματίσθη τότε νέον Ὑπουργεῖον ὑπὸ τὸν Ἀλέξ. Μαυροκορδάτον, οὗ μετέσχε καὶ ὁ Καλλέργης. Ὁ Ὄθων ὅμως δὲν ἐλησμόνει ὅτι ὁ Καλλέργης εἶχεν ὁδηγήσει κάτωθι τῶν ἀνακτόρων τὸν στρατὸν τὴν νύκτα τῆς 3 Σεπτεμβρίου τοῦ 1843 καὶ ἐδράξατο εὐκαιρίας τινός, συνεπείᾳ παρατηρήσεων αὐτοῦ πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν κατὰ τοῦ τρόπου τῆς Βασιλίσσης, ἥτις εἶχεν ἀποκλείσει ἐκ τῆς αὐλῆς Κυρίαν τινὰ συκοφαντηθεῖσαν, διὰ νὰ τοῦ ἐπιβάλῃ παραίτησιν.

Ὁ ἀγὼν τῆς κατισχύσεως τῶν ξένων ἐπιροῶν συνήπτετο δεινὸς ἐν τῷ μεταξὺ καὶ δυσχέρειαι διπλωματικαὶ ἀνεφύησαν μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Καλλέργη, συνέπεια τῶν ὁποίων ἦτο ἡ παραίτησις καὶ τῶν λοιπῶν Ὑπουργῶν. Ἐκλήθη τότε ὁ Σπυρίδων Τρικούπης νὰ προεδρεύσῃ τοῦ νέου Ὑπουργείου ἐκ Λονδίνου, ὅπου ἦτο Πρεσβευτής, δὲν ἐδέχθη ὅμως τὴν ἐντολὴν διὰ λόγους ὑγείας καὶ οὕτω τὴν προεδρείαν ἀνέλαβεν ὁ ἐκ τῶν νέων ὑπουργῶν καὶ προσωρινὸς Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Βούλγαρης.

Ὁ Βούλγαρης, διαρκούσης τῆς κατοχῆς, ἐκυβέρνησε συνετῶς, μετὰ τὴν ἄρσιν δὲ ταύτης συνέστησεν εἰς τὸν Βασιλέα νὰ ἐφαρμόσῃ εἰλικρινῶς τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα, ἀλλ' ὁ Ὄθων ἐκώφευσε καὶ ὁ Βούλγαρης ἔχασε τὴν εὔνοιαν τῆς αὐλῆς, δι' ὃ καὶ παρῃτήθη οὗτος. Τὴν προεδρείαν τότε ἀνέλαβεν ὁ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν Ἀνδρέας Μιαούλης, ὅστις καὶ παρέμεινεν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ἐπὶ ἓξ ἔτη, καθ' ἃ πᾶσα ἀκολασία ἔλαβε χώραν, διὰ νὰ παραμένῃ ἀπολυταρχικῶς κύριος ὁ Βασιλεύς. Αἴφνης ἀνεφύη καὶ τὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς. Ἡ Ἀμαλία διέμεινεν ἄπαις. Ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῆς Βαυαρίας ἐγένοντο διάφορα διαβούλια καὶ δημοθετήθη τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀντὶ τοῦ Πρίγκιπος Ἀδαλβέρτου, ἐπιδόξου διαδόχου κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ 1832 καὶ κατὰ τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα, νυμφευθέντος Ἱσπανίδα πριγκίπισσαν καὶ παραιτηθέντος τῶν δικαιωμάτων του ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ του Λουϊτπόλδου, ἀπεφασίσθη νὰ μεταβιβασθῶσι τὰ δικαιώματα τῆς διαδοχῆς εἰς τὰ ἐκ τοῦ μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Τοσκάνης γάμου τέκνα τοῦ Πρίγκιπος Λουϊτπόλδου καὶ συγκεκριμένως εἰς τὸν πρωτότοκον υἱόν του Λουδοβίκον, ὃν καὶ ἐξεπαίδευσαν εἰδικῶς ὡς ἐπίδοξον Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ἠρωτήθη ὅμως κἂν τὸ Ἔθνος καὶ ὁ λαὸς πολυπραγμονῶν ἐσχολίαζε τὰ κατὰ τὸν μέλλοντα Βασιλέα διαφοροτρόπως, ἕως ὅτου ἐσχηματίσθη κόμμα ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἀμαλίας Πρίγκιπος Πέτρου τοῦ Ὀλδεμβούργου.

[Ἕπεται συνέχεια]

Ι. Τσεπετάκης — Μ. Μαντᾶς
Ε. Μαυροφόρος — Χ. Χριστόπουλος — Δ. Πολυχρόνης

ΟΙ ΝΙΚΗΤΑΙ ΤΩΝ Β' ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ ΤΟΥ 1911 ΕΝ ΒΟΛΩ

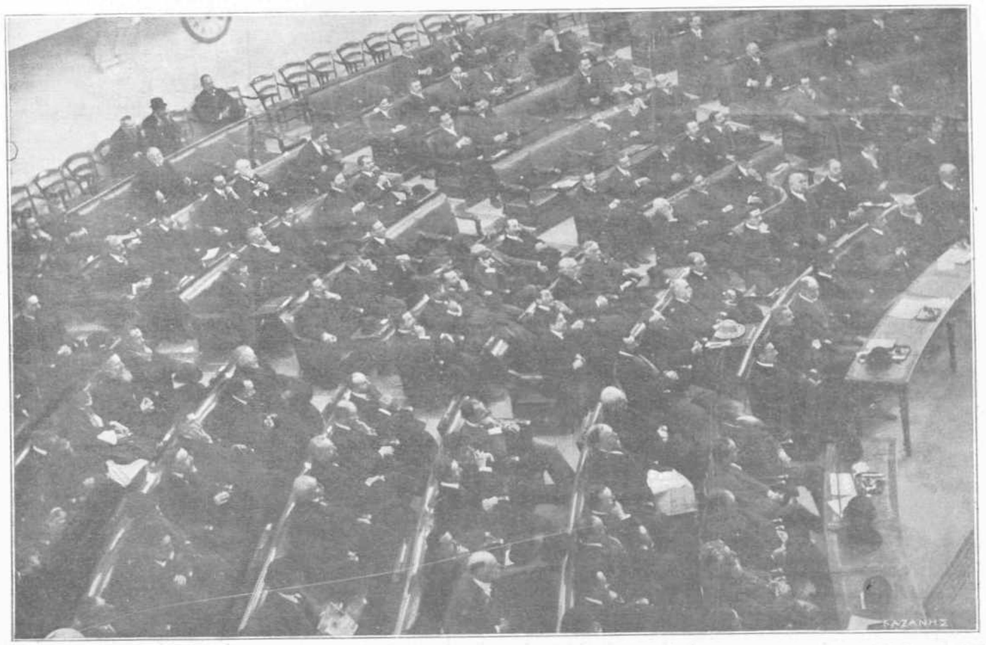

ΜΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΒΟΥΛΗΣ [Φωτ. Ἀνδ. Τσαμοπούλου]

Ο "ΑΡΗΣ,, ΕΙΣ ΤΟ ΝΑΥΑΡΙΝΟΝ

Γίνεται ἀπό τινος τόσος θόρυβος γύρω ἀπὸ ἕνα ἱστιοφόρον πολεμικόν, τὸν «Ἄρην», ὡς ἀρμόζει ἄλλως τε, ἀλλ' ὀλίγοι γνωρίζουν τί ρόλον ἔπαιξε τὸ λείψανον αὐτὸ τοῦ δοξασμένου ἀγῶνος. Διὰ τοῦτο σήμερον λίαν ἐπίκαιρος εἶναι ἡ δημοσίευσις μιᾶς ἀπὸ τὰς περιλάμπρους σελίδας τοῦ σκάφους αὐτοῦ, ἀφοῦ μάλιστα τὰ κατωτέρω γεγονότα ἔλαβον χώραν κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον τοῦ 1825.

Πρόκειται περὶ τῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ καπετὰν Ἀναστάση Τσαμαδοῦ, ἡρωϊκῆς ἐξόδου τοῦ «Ἄρεως» ἐκ τοῦ Ναυαρίνου, κυβερνωμένου ὑπὸ τῶν πλοιάρχων Νικολάου Βότση καὶ Δημητρίου Σαχτούρη, διὰ μέσου τοῦ ἀποκλείσαντος τὸν λιμένα ἐχθρικοῦ στόλου, ἀντὶ δὲ πάσης ἄλλης ἀφηγήσεως παραθέτομεν τὴν περιγραφὴν ἣν ἐδημοσίευσεν ἡ ἐπίσημος τότε ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως «Φίλος τοῦ Νόμου» εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 113 φύλλον της τοῦ ἔτους 1825.

ΕΙΔΗΣΙΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΕΟΚΑΣΤΡΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

«Εἰς τὰς 25 τοῦ Ἀπριλίου τὸ παρελθὸν Σάββατον, ἐνῷ ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος ἐδοκίμαζε νὰ κάμῃ τὴν νέαν ἀπόβασιν, ὥρμησαν καὶ διὰ ξηρᾶς οἱ ἐχθροὶ ἐναντίον τοῦ παλαιοῦ Ναυαρίνου, ὅπου ἦσαν στρατοπεδευμένοι ὀλίγοι Ἕλληνες ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ στρατηγοῦ Χατζῆ - Χρήστου καὶ τοῦ ἀρχιερέως Μεθώνης, ἔτι δὲ καὶ τοῦ Γεν. Γραμματέως κ. Μαυροκορδάτου, ὅστις πρὸ μιᾶς ἡμέρας εἶχε καταβῇ εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν διακινδυνεύσας μὲ ὀλίγους ἄνδρας. Τὸ εἰς τὴν θέσιν ταύτην εὑρισκόμενον ὀλίγον στράτευμα ἀντεστάθη εἰς τὴν διὰ ξηρᾶς ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ ἕως τὸ ἑσπέρας ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ὁ δὲ διὰ θαλάσσης σκοπὸς τοῦ ἐχθροῦ ἐματαιώθη, διότι εὑρεθεὶς πλησίον ὁ στόλος μας τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν ἀπόβασιν. Τὸ ἑσπέρας οἱ διὰ ξηρᾶς ἐχθροὶ ἐστρατοπεδεύθησαν εἰς Πετροχῶρι καὶ Γιέλοβαν, πλησιοχώρους θέσεις.

»Εἰς τὰς 26 ὁ διὰ θαλάσσης ἐχθρὸς ἐπέμεινεν εἰς τὸν σκοπόν του, καὶ ὁ στόλος μας κατὰ δυστυχίαν ἦτο μεμαχρυσμένος. Ὀκτὼ πλοῖα ἡμέτερα ἦσαν μέσα εἰς τον κόλπον τοῦ Νεοκάστρου ἀραγμένα, καὶ ὁ διοικητὴς αὐτῆς τῆς μοίρας κ. Ἀναστάσιος Τσαμαδὸς ἀπέθη ἐπάνω εἰς τὸ νησίδιον τὸ κείμενον πρὸ τοῦ φρουρίου, ὅπου εὑρέθησαν μὲ μερικὸν στράτευμα ὁ στρατηγὸς Ἀναγνωσταρᾶς καὶ Τσόκρης, καὶ ὅπου εἶχε μεταβῇ καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ὀλίγους, ἐπειδὴ ἐνόησαν ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἔμελλε νὰ τὸ κυπήσῃ διὰ νὰ τὸ κυριεύσῃ, ὡς ἐπιτηδειότατον πρὸς τὸν σκοπόν του. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἡμέραν τὰ μὲν χονδρὰ πλοῖα τοῦ ἐχθροῦ ἔμειναν ἔξω τοῦ κόλπου διὰ νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τὸν στόλον μας, 46 δὲ ἄλλα, μεταξὺ τῶν ὁποίων τρεῖς φρεγάται καὶ τέσσαρες κορβέται, εἰσέπλευσαν καὶ παραταχθέντα μεταξὺ τοῦ νησιδίου καὶ τῆς ξηρᾶς, ἐκανονοβόλουν αὐτὸ ἀδιακόπως, ἐνῷ τρεῖς φρεγάται ἐφύλαττον τὸ στόμιον τοῦ λιμένος διὰ νὰ ἐμποδίζωσι τὴν ἔξοδον τῶν ἡμετέρων πλοίων.

»Οἱ ἐχθροὶ ἄρχισαν νὰ προσβάλουν τὸ νησίδιον ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου ἦτο τὸ ἀδυνατότερον κανονοστάσιον, ἀπὸ τὰ τρία τὰ ὁποῖα εἶχε. Μίαν ὥραν περίπου πρὸ μεσημβρίας 50 ἔνοπλοι, βάρκαι τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐφώρμησαν πρὸς τὴν νῆσον, καὶ ἐνῷ ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἦτο ὁ καπετὰν Α. Τσαμαδὸς μὲ τὸν χιλίαρχον Σταῦρον Σαχίνην ἀπεκρούσθησαν αἱ βάρκαι τοῦ ἐχθροῦ μὲ μεγάλην ζημίαν, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔτρεψαν τοὺς ἡμετέρους, καὶ οὕτως οἱ περὶ τὸν καπετὰν Ἀναστ. Τσαμαδὸν εὑρέθησαν περικυκλωμένοι ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Ὁ γενναιότατος οὗτος καπετάνος ἐπληγώθη εἰς δύο μέρη μαχόμενος, ὁ δὲ χιλίαρχος Σταῦρος Σαχίνης ὁρμήσας ξιφήρης εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν ἠφανίσθη.

»Τὰ εὑρεθέντα ἐκεῖ πλοῖα δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ ἀντιπολεμήσωσι τοὺς ἐχθρούς, διότι οἱ περισσότεροι τῶν ναυτῶν ἦσαν ἀποβιβασμένοι διὰ νὰ ὑπερασπισθῶσι τὴν νῆσον, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἐφονεύθησαν ἡρωϊκῶς καὶ πολλοὶ ἐπληγώθησαν. Ἀφοῦ οἱ ἐχθροὶ ἐκυρίευσαν σχεδὸν τὴν νῆσον, οἱ ἐπίλοιποι ναῦται ἐμβάντες εἰς τὰ πλοῖα καὶ λαβόντες τοὺς πληγωμένους καὶ τοὺς στρατιώτας ἐσώθησαν διὰ μέσου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Μόνον τὸ πλοῖον τοῦ καπετὰν Ἀναστασίου Τσαμαδοῦ, θέλον νὰ σώσῃ τὸν πληγωμένον ἥρωά του ἔμενε, πλὴν ἐστάθη ἀδύνατον, διότι ὁ γενναῖος οὗτος κατ' οὐδένα τρόπον ἠδυνήθη νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ πλοῖον. Οἱ ἐχθροὶ ἐπρόφθασαν καὶ τὸν ἐφόνευσαν ἢ τὸν ἐζώγρησαν. Ὁ κύριος Α. Μαυροκορδᾶτος ἀπολέσας ὅλους τοὺς στρατιώτας του ἐπέβη εἰς αὐτὸ καὶ διεσώθη. Ἀπεριγραπτος εἶναι ὁ ἡρωϊκὸς πόλεμος, τὸν ὁποῖον ἔκαμεν αὐτὸ τὸ καράβι, διασχίσαν ὅλον τὸν ἐχθρικὸν στόλον καὶ πολεμῆσαν μὲ 35 ἐχθρικὰ πλοῖα πέντε ὥρας κατὰ συνέχειαν, χωρὶς νὰ χάσῃ εἰμὴ δύο μόνον ἀνθρώπους· ἐξ δὲ ἐπληγώθησαν.

»Εἶναι ἀπίστευτος ἡ φθορὰ τὴν ὁποίαν ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ἐχθρούς· πέντε βρίκιά του κατέστησεν ἄχρηστα διὰ τὸν πόλεμον.

»Τὸ πλοῖον τοῦτο εἰς τὴν ἔξοδόν του ἐκυβερνήθη ἀπὸ τοὺς γενναιοτάτους καπετὰν Νικόλαον Βότσην καὶ καπετὰν Δημήτριον Σαχτούρην, τὸν φρούραρχον τοῦ Νεοκάστρου, ὅστις κατὰ χρείαν εἶχε μεταβῇ εἰς τὴν νῆσον τὴν ἡμέραν τῆς μάχης διὰ νὰ ἐνταμώσῃ τὸν καπετὰν Ἀναστάσιον Τσαμαδόν. Ὅλοι δὲ οἱ ναῦται πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ κατεφρόνουν τὸν θάνατον μὲ ἀμίμητον γενναιότητα ἐναντίον τῶν συστάδην ἐφορμώντων κατ' αὐτοῦ ἐχθρικῶν πλοίων.

»Εἰς τὸν καιρὸν τῆς ναυμαχίας μία γολέττα ἐχθρικὴ κατεφλέχθη ἀπὸ τὸ πῦρ τῶν κανονίων, καὶ ἓν βρίκιον κατεβυθίσθη.

»Ἐχάθη εἰς αὐτὴν τὴν μάχην καὶ ὁ ἔνθερμος φιλέλλην καὶ ἐμπειρότατος πυρομηχανικὸς κόμης Σανταρόζας, ὅστις εἶχεν ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν τελευταῖον χειμῶνα καὶ ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην».

*

Ὁ Νικόλαος Δραγούμης εἰς τὰς ἱστορικὰς ἀναμνήσεις σελ. 97 λέγει: «Ἠκολούθει δὲ εἰς τὸ Ἀγγλικὸν δίκροτον, ἐφ' οὗ ἐπέβαινεν ὁ κυβερνήτης, ὁ περίβλεπτος «Ἄρης» τοῦ ἐν Σφακτηρίᾳ ἡρωϊκῶς πεσόντος Τσαμαδοῦ, ὅστις ἐξ ὁλοκλήρους ὥρας παλαίσας μόνος πρὸς τριάκοντα τέσσαρα πλοῖα Τουρκικὰ καὶ καταναυμαχήσας αὐτὰ ἐσώθη. Παρόμοιον κατόρθωμα δὲν ἀναφέρει ἡ Ἱστορία. Καὶ ἄλλαχοῦ μὲν τοὺς περισώσαντας αὐτὸν Νικόλαον Βότσην καὶ Δ. Σαχτούρην ἤθελον ἀποθεώσει δι' ἀνδρίαν των, ἐνταῦθα ὅμως ἄγνοῦ διατί καὶ αὐτῆς τῆς ἡρωΐδος νηὸς μετηλλάγη ἱεροσύλως ἡ ἀνδρικὴ κλῆσις, καὶ ὅτε προέπεμπε τὸν Κυβερνήτην ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ τῶν πολέμων, ἔφερε τὸ τῆς προστάτιδος τῆς φρονήσεως».

Πράγματι τὸ σκάφος εἶχε μετονομασθεῖ καὶ ἐλέγετο «Ἀθηνᾶ». Μετὰ τὴν ἀποκατάστασίν μας ὡς ἔθνους ἡ οἰκογένεια Τσαμαδοῦ ἐδώρησε τὸν «Ἄρην» εἰς τὸ Κράτος, ἐπὶ πολλὰ δ' ἔτη ὁ πάραν οὗτος ἐκυβερνήθη ὑπὸ Τσαμαδαίων, καὶ ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον ἦτο ἡ βάσις τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου. Ἔπειτα ἐχρησίμευσεν ὡς ἐκπαιδευτικὸν σκάφος, μὲ τὸ ὁποῖον οἱ νεαροὶ ἀξιωματικοὶ ἐπεχείρουν πλόας δι' ἱστίων, ἕως ὅτου προσεκολλήθη παρὰ τῇ Προπαιδευτικῇ Μοίρᾳ Πόρου καὶ ἐχρησίμευσεν ἀρκετὰ ἔτη ὡς σχολὴ οἰακιστῶν, ἀρμενιστῶν, ναυτοπαίδων κ.λ.

Τώρα εἰς ἔσχατον γῆρας καταντῆσαν πρόκειται νὰ ἀποσυνθεθῇ, ἡ δὲ πρώρα του θὰ σταλῇ ὅπως κοσμήσῃ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἱστοριολογικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΙΟΣ

Ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἔκλεισε τὴν μακρὰν καὶ πλήρη ἐργατικότητος ζωήν του εἰς μίαν ἐξοχὴν παρὰ τὸ Λονδῖνον πηγαίνει νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ μέγα Πάνθεον, τοῦ ὁποίου τὸ μονοπώλιον — ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ — ἔχει ἡ Ἑλλάς.

Ὁ Κοργιαλένιος, δυνατὸς εἰς τὴν ἐργασίαν, τολμηρὸς εἰς τὴν σκέψιν, ρηξικέλευθος εἰς τὴν δρᾶσιν, εἶναι καὶ μεγαλοϊδεάτης εἰς τὸ φρόνημα. Ἡ ζωή του ὑπῆρξεν ὅλη ἐργασία. Τὸ ἔργον του τὸ ἐνέπνευσεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἡ τόλμη. Διὰ τὴν δρᾶσίν του ἐφήρμοσε τὸ ἀρχαῖον ρητόν: «Ὅπου γῆ, πατρίς». Ἀλλὰ δὲν ἔγινε κοσμοπολίτης, αὐτὸς ὁ ἐργασθεὶς καὶ ζήσας εἰς τόσα μέρη τοῦ κόσμου. Ὅπου γῆ, πατρὶς ἐργασίας. Διὰ τὴν ψυχὴν ὅμως, διὰ τὴν σκέψιν, μία πατρίς: Ἡ Ἑλλάς. Ὁ μεγαλόφρων Κεφαλλὴν ἐργαζόμενος εἰς τὴν ξένην, ἀποταμιεύων τοὺς καρποὺς ἐργασίας καταθλιπτικῆς, ἀνοίγων καθ' ἡμέραν νέους ὁρίζοντας δράσεως ἐμπρός του, εἰς ἕνα μόνον ἀπέβλεπεν, εἰς τὸ πῶς μίαν ἡμέραν ὅλαι αἱ σταγόνες τοῦ τιμίου ἱδρῶτος, ὅλος ὁ καρπὸς τῆς γενναίας κινήσεως, ὅλα τὰ προϊόντα τῆς θαυμασίας ἀναπτύξεως τῶν διανοητικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων θὰ ἐγίνοντο τόσα δῶρα εἰς τὴν πατρίδα. Σπανίως ἄλλοι λαοὶ παρουσιάζουν τοιαῦτα δείγματα ἠθικῆς καὶ ψυχικῆς εὐρωστίας καὶ δὲν ὑπάρχει ἴσως τόπος, ὅστις ν' ἀκτινοβολῇ τόσον φῶς πρὸς τὰ ἀπομακρισμένα καὶ διεσπαρμένα τέκνα του, ὅσον ἡ Ἑλλάς. Ὑπεράνω τῶν ἀποστάσεων τὸ φῶς τῆς πατρίδος ὁδηγεῖ καὶ φωτίζει πρὸς ἕνα σκοπόν: Πρὸς τὴν τελείαν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἰδανικῶν, τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος. Ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν μεταδίδεται τὸ μυστικὸν μυστηριωδῶς ὡς μεταλαμπάδευσις ἱερά, μέσα εἰς τὴν διαφοράν τῶν τόπων καὶ τῶν χρόνων. Ὁ Βαρβάκης, οἱ Στουρνάραι, οἱ Τοσίτσαι, ὁ Σίνας, οἱ Βαλλιάνοι, ὁ Ἀβέρωφ, τόσοι ἄλλοι ἀποτελοῦν ἕνα ἀπέραντον Γαλαξίαν, ὅστις λάμπει πλησιφαὴς καὶ ἀθετητός, ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν στερέωμα, φωτίζων καὶ ὁδηγῶν ἐκείνους, ποῦ εἰς μίαν στιγμὴν ἐθνικῆς ἀπογοητεύσεως καὶ λύπης ὑψώνουσι τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ἄνω καὶ ζητοῦν ἐνθάρρυνσιν.

Ἡ διαθήκη τοῦ μεγάλου Κεφαλλῆνος εἶναι ὁλόκληρον ποίημα. Καμμία ἐκδήλωσις τῆς ἐθνικῆς ζωῆς δὲν ἐλησμονήθη καὶ κάθε παράγραφος τῆς διαθήκης αὐτῆς ἀποδεικνύει ὅτι, ὁ μέγας πατριώτης, κλείων ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τὸ βράδυ τὰ μάτια του διὰ νὰ κοιμηθῇ, ὀνειρεύετο μίαν Ἑλλάδα μεγάλην, δυνατήν, ἰσχυράν, ἀλλὰ καὶ πολιτισμένην, καὶ φιλότεχνον καὶ φιλάνθρωπον, καὶ μουσικήν, καὶ θεατρικήν, καὶ προηγμένην. Ὁ στρατὸς καὶ ὁ στόλος, οἱ κατάδικοι καὶ τὸ θέατρον, τὸ νοσοκομεῖον ἀλλὰ καὶ ἡ μουσική, ἡ γυμναστικὴ καὶ τὰ ὠφέλιμα βιβλία, τὰ ὀρφανὰ καὶ αἱ ἀρχαιότητες, ὅλα τέλος πάντων ὅσα διακρίνουν μίαν χώραν πολιτισμένην, εὑρῆκαν θέσιν εἰς τὴν σκέψιν τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε τραπεζίτης, ἀλλὰ καὶ ποιητής, ἄνθρωπος τοῦ χρήματος ἀλλὰ καὶ φιλόσοφος, χρηματιστής, ἀλλὰ καὶ ἐνθουσιώδης.

Καὶ ὁ Γαλαξίας δὲν τελειώνει μὲ τὸν Κοργιαλένιον. Ἂν προσετέθη εἰς τὸν μεγάλον ποταμὸν τῶν ἄστρων, ἕνας ἀκόμη πρώτου μεγέθους ἀστήρ, δὲν σημαίνει ὅτι, ὁ ποταμὸς τῶν ἄστρων ἐξηντλήθη.

Ὑπάρχουν πάντοτε εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται, οἱ ὁποῖοι καταπονοῦνται, καὶ οἱ ὁποῖοι ἀποταμιεύουν διὰ νὰ ἀφήσουν ὀπίσω των μίαν Ἑλλάδα διαρκῶς μεγαλυνομένην καὶ διαρκῶς ἰσχυροποιουμένην. Κανενὸς λαοῦ τὸ μεγαλεῖον δὲν στηρίζεται εἰς τόσον ἀσφαλεῖς καὶ τόσον ἑδραίας βάσεις καὶ κανενὸς ἔθνους τὸ οἰκοδόμημα δὲν βαίνει μὲ τόσην πεποίθησιν καὶ βεβαιότητα πρὸς τὸ ἀέτωμα καὶ πρὸς τὸ τελικὸν ἐπιστέγασμα. Μία πεποίθησις ἰσχυρὰ πρὸς τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἐργάζεται ἀθορύβως καὶ μυστηριωδῶς μέσα εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς ἐγκεφάλους καὶ ὁδηγεῖ μὲ ἀόρατον καὶ μυστηριῶδες χέρι τὰς ἑλληνικὰς ψυχάς. Καὶ εἰς τὸ ἑλληνικὸν πάνθεον τὸ καμωμένον ἀπὸ γνήσιον καὶ ἄφθαρτον Πεντελικὸν μάρμαρον, θὰ προστίθενται διαρκῶς ἀνδριάντες, τῶν ὁποίων ὑπόβαθρον θὰ εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ ψυχή.

ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ

Το Ἔθνος, δηλαδὴ αἱ κατὰ καιροὺς Συνελεύσεις τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας, διὰ τὴν Ὕδραν, διὰ τὰς Σπέτσας καὶ διὰ τὰ Ψαρὰ ἀνεγνώρισαν ὑλικὰς καὶ ἠθικὰς ὑποχρεώσεις, ἀνθ' ὧν ἔπραξαν ὑπὲρ τῆς φυλῆς κατὰ τὸν Ἀγῶνα. Ἐψήφισαν μάλιστα αἱ ἐθνοσυνελεύσεις καὶ ἀποζημιώσεις χρηματικάς, δι' εἰδικῶν δὲ ψηφισμάτων καθώρισαν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ προνόμια ἐκλογικά. Τὰ τελευταῖα ταῦτα μάλιστα ἐστηρίχθησαν εἰς κεκτημένον δικαίωμα, κτηθὲν καθ' ἣν ἐποχὴν ἐξειλίσσετο ὁ ἀγών. Πράγματι εὑρίσκομεν «Παραστάτας», ὅπως ἐλέγοντο τότε οἱ ἀντιπρόσωποι - βουλευταί, ἐν ταῖς ἐθνοσυνελεύσεσιν ἐκείναις, τρεῖς ἐκ μέρους τῆς Ὕδρας, δύο ἐκ μέρους τῶν Σπετσῶν καὶ δύο ἐκ μέρους τῶν Ψαρῶν, ἐνῷ ἀπὸ ἄλλας περιφερείας εὑρίσκομεν καὶ ἕνα. Πρόδηλον ἄρα ὅτι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ὀφειλετο εἰς τὸν ἐξαιρετικὸν ρόλον ποῦ ἔπαιζον τὰ μέρη ταῦτα κατὰ τὸν ἀγῶνα. Ὁ δέκατος ἕβδομος νόμος τοῦ 1822 ἐν Ἐπιδαύρῳ καθώρισε πρῶτος τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν μερῶν τούτων. Ἔληξε κατόπιν νικηφόρος ὁ Ἀγὼν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνεγνωρίσθη τῷ 1843 ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἥτις ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὸ 61 ἄρθρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἐξέδοκε τέταρτον ψήφισμα δι' οὗ καθιέρωσε τὰ προνόμια, εἰς δὲ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1844 συμπεριελήφθη διάταξις σχετική. Πλὴν τὰ Ψαρὰ δὲν ὑπῆρχον πλέον. Οὕτω τὸ ἔθνος ἀποκαθιστάμενον, διαδηλοῦν τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τοὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀγωνισθέντας, καθιέρωσε προνόμια διὰ τὴν νῆσον Ὕδραν, τὰς Σπέτσας καὶ τοὺς Ψαριανούς. Καὶ εἰς μὲν τὰς δύο νήσους ἔδωκε τὸ προνόμιον νὰ ἐκλέγουν βουλευτάς ὅσους καὶ παραστάτας, τοὺς δὲ ἐν «Ἑλλάδι Ψαριανοὺς» συνεκέντρωσε καὶ ἐγκατέστησεν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐρετρίᾳ, παρὰ τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον. Οὕτω ἱδρύθη ὁ προνομιοῦχος Δῆμος Νέων Ψαρῶν εἰς δὲ τοὺς ἐν Ἑλλάδι Ψαριανοὺς ἐδόθη τὸ προνόμιον νὰ ἐκλέγουν ἐπίσης τόσους βουλευτάς, ὅσους καὶ παραστάτας κατὰ τὸν Ἀγῶνα, ἤτοι δύο. Πλὴν τούτου ὅμως καὶ ὑλικὰς ἀποζημιώσεις τῶν παθόντων καὶ εἰσενεγκόντων ὑπὲρ τοῦ Ἀγῶνος ὑπεσχέθη τὸ Κράτος, ἃς δὲν διεξεδίκησαν οἱ δικαιοῦχοι. Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τοῦ 1863 δὲν συμπεριέλαβεν εἰδικὴν ὡς ἡ τοῦ 1844 διάταξιν, ἀλλ' ἐξέδοκε ψήφισμα ἀναγνωρίζον τὰ προνόμια, περὶ οὗ σαφέστερον ἐπρονόησεν ὁ νόμος ΞΖ' τοῦ 1865.

Διέφευσαν ὅμως τὰ ἔτη καὶ ἐλησμονήθησαν τὰ πάντα καὶ ἦλθε μία κυβέρνησις Τρικούπη καὶ παρανόμως ἐπέβαλε χεῖρα μετὰ τῆς κοινῆς βουλῆς ἐπὶ τῶν προνομίων καὶ περιώρισε τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν τῆς Ὕδρας εἰς 2, τῶν δὲ Σπετσῶν καὶ Ψαριανῶν εἰς 1. Κατόπιν ὅμως κατενοήθη τὸ παράνομον καί, καταρνηθείσης τῆς στενῆς περιφερείας, ἐπηνορθώθησαν τὰ προνόμια τῶν ἡρωϊκῶν νήσων.

Φαίνεται ὅμως ὅτι, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἐλησμονήθησαν αἱ ὑπηρεσίαι τῶν μερῶν τούτων καὶ ἐθεωρήθη ὅτι, ἦτο καιρὸς ἀφοῦ καὶ αἱ ἄλλαι ὑποχρεώσεις ἠθετήθησαν, νὰ καταργηθῶσι διὰ παντὸς τὰ προνόμια ταῦτα. Καὶ μὲ τὴν πνοὴν τῆς Ἀνορθώσεως ἠκούσθησαν μεμψι-

μοιρίαι κατὰ τῶν προνομίων. Ἀφ' ἑτέρου μεταρρυθμιζομένου τοῦ Συντάγματος, ἐν τῷ προσχεδίῳ τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν βουλευτῶν, τὸ ἄρθρον 68 καθώριζεν ἀναλογίαν μεταξὺ βουλευτῶν καὶ πληθυσμοῦ, ἤτοι ἑνὸς βουλευτοῦ πρὸς 16 ἕως 25 χιλ. κατοίκων. Προφανὲς ἄρα ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ἐγίνετο ἰδιαιτέρα μνεία — εἴτε ἐν αὐτῷ τῷ νέῳ Συντάγματι, εἴτε διὰ ψηφίσματος — τοῦ ψηφίσματος τοῦ 1864, κατηργοῦντο αὐτεπαγγέλτως τὰ προνόμια τῆς Ὕδρας, τῶν Σπετσῶν καὶ τῶν Ψαρῶν.

Οἱ πληρεξούσιοι τότε τῆς Ὕδρας κ. κ. Μᾶνος, Κυριαζόπουλος, Βερβενιώτης, Ραφαηλάς, Καλλίτσης, τῶν Σπετσῶν Γκίνης, Λεωνίδας, Διομήδης, Κυριακός, Ἀναργύρου καὶ τῶν Ψαρῶν Δ. Βρατσάνος συνελθόντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας κ. Ἰ. Κουντουριώτου ἐπανειλημμένος παρουσιάσθησαν ἐνώπιον τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Βενιζέλου καὶ παρέστησαν αὐτῷ ὅτι, δὲν συντρέχουν λόγοι σοβαροὶ πρὸς κατάργησιν τῆς μόνης ἠθικῆς ἀμοιβῆς τῶν Ὑδραίων, Σπετσιωτῶν καὶ Ψαριανῶν, διότι οὐδεμία πολυτέλεια διοικήσεως ὑπάρχει, ἀλλ' οὔτε κἂν οἰκονομικοὶ λόγοι. Τοὐναντίον δὲ παρέστησαν ὅτι κίνδυνος ἀπειλεῖται, καταργούσης τῆς Ἑλλάδος τὰ προνόμια ταῦτα, νὰ καταργηθῶσι καὶ ἀλλαχοῦ ὑφιστάμενα τοιαῦτα. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ Τρικούπης ἄλλοτε, σκεφθεὶς νὰ καταργήσῃ τὰς ἐν Ἑλλάδι μονάς, ἐγκατέλιπε τὴν ἰδέαν του ἀμέσως. Ὑμίλησαν κατόπιν αὐτῷ περὶ τοῦ ἀδικήματος, ὅπερ ἤθελε γίνει πρὸς τοὺς ἐπιζῶντας εἰσέτι ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος, ἀφοῦ δὲν ἀφίσταται πολὺ ἡμῶν ἡ ἐποχὴ ἐκείνη. Καὶ τέλος ὑπέδειξαν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταργηθῶσι τὰ προνόμια εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος, τοῦ μεγάλου ἐκείνου γεγονότος, ὑπὲρ οὗ αἱ πατρίδες τὸν κατ' ἐξοχὴν συνέβαλον.

Τοὐναντίον μάλιστα, καθ' ἃ ἰσχυρίσθησαν, πρέπει μὲ τὴν Ἀνόρθωσιν νὰ ληφθῇ μέριμνα, ὅπως τελῶνται ἐπιμνημόσυνοι ναυτικαὶ τελεταὶ εἰς τὰ μέρη ταῦτα κατὰ τὰς ἐπετείους μεγάλων σχετικῶν γεγονότων, διὰ τῆς παρουσίας τοῦ στόλου κ.λ.π. προσδιορισμέναι νὰ φρονηματίζωσι τοὺς ἐπερχομένους. Ὁ κ. Βενιζέλος μετὰ βαθείας προσοχῆς ἤκουσε ταῦτα, ὡμολόγησε δὲ ὅτι εἶναι πλέον ἢ λογικὰ καὶ δίκαια, συγκατατεθεὶς ὅπως τῇ εἰσηγήσει τῶν παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ τοῦ Συντάγματος κ.κ. Μάνου καὶ Διομήδους Κυριακοῦ, τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον 68, ἀπαλειφομένου τοῦ ἀναλογισμοῦ. Τοῦτο ἐγένετο πράγματι, ὅταν δὲ μετὰ δύο μῆνας συνεζητεῖτο τὸ ἄρθρον 68, ὡς ἐτροποποιήθη, ὁ κ. Βενιζέλος ἐδήλωσεν ὅτι, ἡ κυβέρνησις δέχεται τὴν διατύπωσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συντάγματος. Ἀμέσως τότε ὁ κ. Μᾶνος, βουλευτὴς Ὕδρας, προὐκάλεσεν ἐπεξήγησιν τῆς κυβερνήσεως ἐπερωτήσας περὶ τῆς τύχης τῶν προνομίων καὶ ὁ κ. Βενιζέλος ἀπήντησεν ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ δὲν ἀποχρούει τοῦτο, ἰσχύει τὸ ψήφισμα τοῦ 1864, συγκατατεθειμένης δὲ τῆς Βουλῆς, ἐσημειώθη τοῦτο εἰς τὰ πρακτικά. Οὕτω διεσώθησαν τὰ προνόμια κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 5 Ἀπριλίου 1911.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΣ

Κοινὴ γνώμη εἶναι: «Ἡ ἀληθὴς ἀποκάλυψις τῆς λαϊκῆς ψυχῆς». Ὁ τελευταῖος λόγος τοῦ κ. Δ. Πετρακάκου περὶ Κοινῆς Γνώμης καὶ περὶ Τύπου, ὡς ὀργάνου ταύτης, μᾶς ἐνθυμίζει τὸν παλαιὸν συνάδελφον εἰς τοὺς δημοσιογραφικοὺς ἀγῶνας. Ἀπὸ τὰς τάξεις μας ἐπήδησεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἐπιστήμης. Ἀγωνιστὴς ἐκεῖ ζωηρός, μαχητὴς ἐδῶ ὑπέροχος. Ὡς δημοσιογράφος διεκρίθη ὡς ἐπιστήμων ὑπερέβαλεν ἑαυτὸν καὶ τὰς περὶ αὐτοῦ προσδοκίας. Σπουδαὶ μακρόταται ἐν Γερμανίᾳ τὸν ἐπότισαν μὲ γερμανισμὸν μέχρι ψυχώσεως καὶ τὴν γερμανικὴν αὐτοῦ ἀντίληψιν ἠσθάνθη ἡ Δικαιοσύνη, ὅταν τὸ πρῶτον ἡ ἐπανάστασις τῆς 15 Αὐγούστου 1909 τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν Γενικὴν Γραμματείαν. Ἐν τῇ διοικήσει τῆς Δικαιοσύνης ἀπέθη ὁ κ. Δ. Πετρακάκος ὁ ριζοσπατικώτερος καὶ αὐστηρότερος τῶν προκατόχων του, ἀποτελέσας αὐτὸς τὸν νέον σταθμόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὡρμήθη ἡ ἀναγέννησις τῆς Δικαιοσύνης. Ἐπάταξε τὸ κόμμα καὶ συνέτριψε τὰς παλαιὰς μεθόδους. Ἀλλὰ διὰ τῆς νέας Γενικῆς Γραμματείας του συνεπλήρωσεν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Δικαιοσύνης, τὸ ἰδεῶδες, τὸ ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ ὁ πράγματι ἰδεώδης ὑπουργός, ὃν ἔσχε ποτὲ ἡ Δικαιοσύνη παρ' ἡμῖν. Ὁ ἀχώριστος σύντροφος τοῦ κ. Δ. Πετρακάκου εἶναι ἡ ***πέννα*** καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς εὐχερείας χαράσσονται ἐγκύκλιοι καὶ ἔγγραφα, μεθ' ἧς ἄλλοτε πολιτικὴ ἀρθρογραφία καὶ πολιτικὴ πολεμική. Ἡ τελευταία πολεμικὴ του ἐστράφη κατὰ τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Διὰ σειρᾶς δριμυτάτων ἄρθρων τὴν ἐχαρακτήρισεν ὡς ***προγραφὰς τῆς Μαύρης Χειρός.*** Καὶ ὁ χαρακτηρισμός του ἐκεῖνος ἔμεινεν. Ἡ θέσις τοῦ σημερινοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης εἶναι εἰς τὴν δημοσιογραφίαν καὶ τὴν πολιτικήν. Ἀλλὰ καίτοι ἀσφαλέστατος βουλευτὴς ἀποφεύγει τὴν πολιτικήν. Ἡ θέσις του ὅμως εἶναι καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ ὁποίου διατελεῖ ὑφηγητής, ὑφηγητὴς δὲ ***ζωντανὸς*** μὲ ἐπιστημονικοὺς τίτλους, τιμηθέντας διὰ κολακευτικωτάτων ἐν Ἑσπερίᾳ κρίσεων.

Ποῦ θὰ προτιμήσῃ νὰ ἀφοσιωθῇ ἀποκλειστικῶς; Ἐν εἶναι βέβαιον ὅτι ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐχώρησε πρὸς τὰ ἔμπροσθεν καὶ κανεὶς δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τὸν σταματήσῃ. Ὁπουδήποτε δὲ καὶ ἂν δρᾷ θὰ ἀποτελῇ πάντοτε χαρὰν καὶ τιμὴν εἰς τοὺς δημοσιογράφους. Ἡ Ἑλληνικὴ Δημοσιογραφία εἶναι ὑπερήφανος διότι, τοιαύτας ἐθνικὰς δυνάμεις γαλουχεῖ καὶ ἐξαπολύει εἰς τὸν τόπον μας, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡμεῖς μετὰ τῆς θερμοτέρας συμπαθείας παρακολουθοῦμεν τὴν ὠτομοπιλικήν, οὕτως εἰπεῖν, σταδιοδρομίαν τοῦ πολυτίμου ἡμῶν φίλου Γενικοῦ Γραμματέως.

ΤΟ ΚΑΛΛΥΝΤΗΡΙΟΝ ΣΑΣ ΚΥΡΙΑΙ ΜΟΥ

Ἐπειτα ἀπὸ ὅσα σᾶς εἶπα περὶ κοσμητικῶν τῆς κόμης ἔρχομαι εἰς τὰ περὶ κομώσεως. Ἐκεῖνο τὸ στρίψιμο καὶ τὸ σφίξιμο τῶν μαλλιῶν καὶ τὸ κάρφωμα μὲ τὰς σιδηρᾶς ἰδίως καρφίδας εἶναι καταστρεπτικώτατον διὰ τὴν κόμην μας. Ὁ περιορισμὸς τῆς κόμης, ἡ πίεσις τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ τράβηγμα τῶν τριχῶν παραβλάπτουν τὴν θρέψιν τῆς θήκης τῶν τριχῶν καὶ προδιαθέτουν εἰς τὴν πρόωρον ἀλωπεκίαν. Μάθετε το μιὰ γιὰ πάντα. Μὴ σφίγκετε τὰ μαλλιά. Ἀφίνετέ τα ἀραιὰ-ἀραιά, μὲ ἄνεσιν διὰ νὰ ἀερίζωνται κανονικά. Ἡ ζωτικωτέρα τροφὴ τῆς τριχὸς εἶναι ὁ ἀερισμὸς αὐτῆς. Φροντίζετε ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρας ὥρας νὰ ἔχετε λυτὰ τὰ μαλλιὰ μέσα εἰς τὸ σπῆτι.

Καλλίτερα, ὑγιεινότερα κόμωσις εἶναι, νὰ πλέκετε τὰ μαλλιὰ χαλαρὰ χαλαρὰ εἰς βοστρύχους καὶ νὰ τὰ στηρίζετε, αἱ κυρίαι ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς ἀνοδιπλωμένα μὲ κοκκάλινες φουρκέττες, αἱ κόραι δὲ νὰ τὰ ἀφίνετε κρεμασμένα. Βάρδα ἀπὸ φουρκέττες μετάλλινες.

Εἶπα ἀνωτέρω ὅτι ἡ καλλιτέρα τροφὴ τῆς τριχὸς εἶναι ὁ ἀερισμός. Δὲν εἶναι καμμία φιλοσοφία αὐτό. Μὲ τσατσάρα καὶ βούρτσα δύνασθε νὰ ἀερίζετε θαυμάσια τὰ μαλλιά σας. Ἀποφεύγετε ὅμως: τὰ πυκνὰ κτένια. Ἀφοῦ τὰ κτενίσετε μὲ προσοχήν, κατόπιν τὰ βουρτσάρετε ἐλαφρά-ἐλαφρά. Ἂν ἔχετε πιτυρίδα τὰ βουρτσάρετε δυνατώτερα κάπως διὰ νὰ παρασυρθοῦν τὰ πιτυριώδη σωμάτια.

Πρέπει ὅμως νὰ ἀπολυμαίνετε τακτικὰ κάθε τι ποὺ μεταχειρίζεσθε διὰ τὴν κόμασίν σας. Κτένια, τσατσάρες, βοῦρτσες, πρέπει συχνὰ νὰ ἐμβαττίζωνται εἰς διάλυμα lysol.

Ὡς πρὸς τὸ ***σίδερο*** δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω πολλὰ πράγματα. Αἱ γνῶμαι τῶν ἐπιστημόνων εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο συγκρούονται. Ἄλλοι ἰσχυρίζονται ὅτι δὲν βλάπτει τὸ ***σίδερο.*** Κατ' ἄλλους πάλιν καταστρέφεται τὸ ὑγρὸν τῆς τριχὸς κ.λ. Ὑπάρχουν καὶ οἱ φρονοῦντες ὅτι τὸ ***σιδέρωμα*** τῆς κόμης ὠφελεῖ διότι συντελεῖ εἰς τὸν ἀερισμὸν αὐτῆς. Ἀλλὰ νὰ μὴ καίῃ, ἐννοεῖται, πολὺ τὸ ***σίδερο.***

Ὡς πρὸς τὴν τριχόρροιαν ἔχω νὰ σᾶς παραθέσω τὴν ἑξῆς συνταγήν:

Φορμόλης	50 c. g.	Βάμμα ἰαβοράνδου . . .	30 c. g.
Νιτρικῆς πιλοκαρπίνης . .	2 »	Βάμμα ἐμετικῶν καρύων .	20 »
Βάμμα κανθαρίδων . . .	15 »	Βάλσαμον φιοραβέντι . .	45 »

Καθ' ἑκάστην κάμετε μίαν ἐντριβὴν εἰς τὴν ρίζαν τῶν τριχῶν.

Ἂν ὅμως αἱ τρίχες εἶναι ξηραὶ καὶ εὔθραυστοι προτιμήσατε τὰς ἀλοιφάς. Ἰδοὺ μία:

Θειϊκὴ κινίνη	2 γρ.	Βάλσαμον περουβιανὸν	20 σταγόν.
Ἔλλιον γλυκῶν ἀμυγδάλων	8 »	Ἔλαιον περγαμότου . . .	6 γρ.
Μυελὸς βόειος	30 »		

Κατὰ τῆς προώρου ἰδιοπαθοῦς ἀλωπεκίας δὲν ἔχομεν φάρμακον. Τὴν

θεωροῦν ὅλοι σχεδὸν ἀνίατον. Ἕνας μόνον, ὁ Cottle, μᾶς δίδει συνταγήν. Λάβετέ την:

Ὀξεικοῦ ὀξέος	15 γρ.	Οἰνοπνεύματος	15 γρ.
Βόρακος	4 »	Ροδοστάγματος	240 »
Γλυκερίνης	12 »		

Ὁ Besmier ὑποδεικνύει εἰς τοὺς ἄνδρας νὰ κόπτουν σύρριζα τὰ μαλλιά καὶ νὰ πλύνουν τὸ κεφάλι καθ' ἑκάστην μὲ θερμὸν νερὸ καὶ σαπουνι Goudron. Ἄλλος πάλιν, ὁ Lassar, φρονεῖ ὅτι ἡ ἀλωπεκία ὀφείλεται εἰς παράσιτον καὶ διὰ τοῦτο ἔχει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τὰ ἀντισηπτικά, τὸν ὑδράργυρον, τὸ ἰτεϋλικὸν ὀξὺ κ. λ.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅσαι δὲν προσεβλήθησαν ἀπὸ πρόωρον ἰδιοπαθῆ ἀλωπεκίαν πρέπει νὰ τηροῦν τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς τῆς κόμης. Ἰδίᾳ νὰ ἀποφεύγουν τὴν παντὸς εἴδους κατάχρησιν καὶ τὴν ὑπέρμετρον διανοητικὴν ἐργασίαν.

Διὰ τὰς ἄλλας μορφὰς τῆς τριχορροίας δὲν ἔχω νὰ συστήσω παρὰ κανονικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν θεραπείαν. Τὸ ἔλαιον τῶν γλυκῶν ἀμυγδάλων μὲ ὀλίγον φανικὸν ὀξὺ εἶναι ἐνδεδειγμένον διὰ τὰς ξηρὰς τρίχας, καὶ αἱ πλύσεις δι' οἰνοπνεύματος μὲ μικρὰν ποσότητα βόρακος, ἢ σόδας, ἐνδείκνυνται διὰ τὰς πολὺ λιπαρὰς τρίχας. Ἐπίσης ἄπαξ τῆς ἡμέρας δύνασθε νὰ κάμετε πλύσεις μὲ μῖγμα 150 δρ. ὕδατος πίσσης, 3 δρ. βόρακος καὶ ἀμμωνίας ὑγρᾶς. Πρὸ πάντων ὅμως τὰ ἀντισηπτικά, ὡς ἀπεδείχθη, ὠφελοῦν καὶ τοῦτο διατρανόνει τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ τριχόρροια ὀφείλεται εἰς μικρόβιον.

Ἰδοὺ καὶ μία συνταγὴ κατὰ τῆς ἀρχομένης πτώσεως τῶν τριχῶν:

Alcool camphré	100,0	Ammoniaque	3,0
Essence de térébenthine .	25,0		

Ἅπαξ τῆς ἡμέρας κάμετε μίαν ἐντριβὴν τοῦ τριχωτοῦ τῆς κεφαλῆς.

Καὶ μία ἀλοιφή:

Moelle de boeuf	30,0	Fleurs de soufre	0,50
Huile d'amandes douces .	10,0	Teinture de benjoin M.S.A.	3,0

Ἀλείφετε κάθε βράδυ τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς, τὸ δὲ πρωὶ ἀφαιρεῖτε τὸ μὴ ἀπορροφηθὲν διὰ πλύσεως μὲ ἀφέψημα Παναμᾶ εἰς ἀναλογίαν 20 %.

Η ΕΜΠΙΣΤΟΣ ΣΑΣ

ΜΙΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΠΟΥ ΕΠΩΛΗΣΕ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ

Μιαν ὡραίαν ἡμέραν τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1472 οἱ κάτοικοι τῆς Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου εἶδον νὰ ἐμφανίζεται πρὸ τοῦ λιμένος των ἰσχυρὸς στόλος Κυπριακῶν καὶ Ἐνετικῶν γαλεῶν, μὲ τὴν ἐπισημον γαλέραν εἰς τὸ μέσον, φέρουσαν τὰ σήματα τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Κύπρου. Ἡ εἴδησις διαδοθεῖσα ἀπὸ τοὺς φρουροὺς τοῦ λιμένος ἔφθασεν εἰς τὰ πέρατα τῆς πόλεως καὶ εἰς τὰ περίξ.

— Ἡ βασίλισσα ἔρχεται!

Ἄπειρον πλῆθος συνεκεντρώθη εἰς τὴν παραλίαν καὶ διὰ μέσου τοῦ πλήθους αὐτοῦ κατῆλθε καὶ παρετάχθη λαμπροστόλιστος ἡ βασιλικὴ ἀκολουθία καὶ ἡ Ὑψηλὴ Αὐλὴ μὲ τὸν βασιλέα Ἰάκωβον τὸν Β' Λουζινιάν, ἐπὶ κεφαλῆς.

Ἡ βασίλισσα ἀνεμένετο πρὸ πολλοῦ. Ὁ βασιλεὺς τῆς Κύπρου τῷ 1471 εἶχε στεῖλει πρέσβεις εἰς τὸν Πάπαν διὰ νὰ τὸν πείσουν νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ βασιλέα τῆς Κύπρου καὶ νὰ τοῦ προμηθεύσῃ σύζυγον τὴν θυγατέρα τοῦ δεσπότου τοῦ Μωρέως εὑρισκομένην ἐν Ρώμῃ τότε. Ὁ Πάπας ἠρνήθη νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ βασιλέα καὶ ὁ Ἰάκωβος Β' ἐστράφη διὰ σύζυγον πρὸς τὴν Βενετίαν, ὅπου ἔστειλε πρέσβυν τὸν Φίλιππον Μισταέλ. Ὁ Μισταέλ διηυθύνθη κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ εὐπατρίδου Μάρκου Κορνάρο καὶ ἐζήτησε διὰ τὸν βασιλέα καὶ κύριόν του τὴν κόρην του Αἰκατερίνην, διακρινομένην μεταξὺ τῶν νεανίδων τῆς Ἐνετίας διὰ τὴν ὡραιότητά της. Ὁ Κορνάρο δὲν ἠρνήθη, μολονότι ἡ κόρη του τότε ἦτο μόνον δεκατεσσάρων ἐτῶν. Ἁπλῶς ἐζήτησε νὰ γίνῃ μὲν ὁ γάμος, ἀλλὰ ἡ μικρὰ βασίλισσα νὰ μείνῃ εἰς τὴν Βενετίαν μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεώς της, καὶ ὁ Ἰάκωβος Β' ἠναγκάσθη νὰ περιμείνῃ.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΟΡΝΑΡΟ

Ὁ γάμος ἔγινε μὲ ὅλην τὴν μεγαλοπρέπειαν τὴν ἐπιβεβλημένην προκειμένου περὶ βασιλικοῦ γάμου. Σαράντα εὐγενεῖς δέσποιναι τῆς Βενετίας ἐπιβαίνουσαι δύο μεγάλων ζωνῶν λέμβων καὶ ἀκολουθούμεναι ἀπὸ στόλον ὁλόκληρον γονδολῶν, διηυθύνθησαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Κορνάρο καὶ παρέλαβον τὴν νύμφην, τὴν ὁποίαν μετέφερον εἰς τὸ παλάτι τῶν Δογῶν. Ἐκεῖ ὁ δόγης Χριστόφορος Μόρος τὴν ὑπεδέχθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μεγάλου Συμβουλίου, ὅπου ἐπερίμενεν ὁ πρέσβυς Μισταέλ. Ὁ Δόγης ἐν μέσῳ τῆς λαμπρᾶς ἀκολουθίας του καὶ τοῦ ἄνθους τῆς Ἐνετικῆς ἀριστοκρατίας ἐκήρυξε τὴν Αἰκατερίνην θυγατέρα τοῦ Ἁγίου Μάρκου, καὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Δημοκρατία τὴν προικίζει μὲ δέκα χιλιάδες δουκάτα, ὁ δὲ Μισταέλ ἐπέρασε εἰς τὸ δάκτυλόν της τὸν βασιλικὸν ἀραβῶνα καὶ προσέφερε τὰ πολύτιμα δῶρα, τὰ ὁποῖα τῆς ἔστελλεν ὁ σύζυγός της.

Μὲ τὴν ἰδίαν ἐπισημότητα ὡδηγήθη πάλιν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πατρός της ἡ Αἰκατερίνη Κορνάρο, ἐκεῖ δὲ ἰδιαίτερα διαμερίσματα ὡρίσθησαν δι' αὐτὴν καὶ ἀκολουθία πυκνὴ ἐτέθη εἰς τὰς διαταγὰς τῆς νεαρᾶς βασιλίσσης.

*

Μετὰ τέσσαρα λοιπὸν ἔτη ἡ νέα βασίλισσα, δεκαοκταέτις πλέον, ἀπεβιβάζετο εἰς τὴν Κύπρον. Μὲ τοὺς μεγάλους μαύρους ὀφθαλμούς, τὴν ξανθὴν κόμην, τὸ λεπτὸν καὶ ὡραῖον στόμα, καὶ τὸ θαμβὸν ἐλαφρῶς μελαχροινὸν χρῶμα τοῦ προσώπου, δὲν ἦτο μόνον τύπος Βενετικῆς καλλονῆς, ἦτο καὶ τύπος Βασιλίσσης.

— Ἡ Ἀφροδίτη ἐπιστρέφει εἰς τὴν Κύπρον! ἔλεγον οἱ νησιῶται θαυμάζοντες.

Ἡ ἐνετικὴ γαλέρα ἡ φέρουσα τὴν βασίλισσαν ἐπλησίασε πρώτη καὶ ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἐνετίας Ἀνδρέας Γραδενίγος, βοηθήσας τὴν βασίλισσαν νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν ξηράν, τὴν παρέδωκεν εἰς τὸν βασιλέα Ἰάκωβον, ὁ ὁποῖος ἔκλινε καὶ τῆς ἠσπάσθη μ' εὐλαβῆ τρυφερότητα τὴν χεῖρα. Ἡ ἀκολουθία ἐξεκίνησε κατόπιν διὰ τὸν μητροπολιτικὸν ναόν, ὅπου ἐψάλη δοξολογία καὶ ἔγινεν ἀμέσως ἡ στέψις τῆς Αἰκατερίνης ὡς βασιλίσσης.

Ἐπὶ ἡμέρας ἡ Κύπρος ἑόρταζε τὴν ἄφιξιν τῆς βασιλίσσης καὶ τὸ νεαρὸν ζεῦγος ἔπλεεν εἰς ὠκεανοὺς εὐτυχίας. Ἐν τούτοις ἡ εὐτυχία αὕτη δὲν ἐπρόκειτο νὰ διαρκέσῃ πολύ. Ὁ βασιλεὺς Ἰάκωβος ἐν ἔτος μετὰ τὸν γάμον του ἐξελθὼν εἰς κυνήγιον ἠσθένησε καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπέθανε, τὴν 6 Ἰουλίου 1475, δηλητηριασθείς, ὡς λέγεται, ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν. Ἀνδρέα Κορνάρο καὶ Μάρκου Βέμπου, διὰ νὰ μείνῃ ἡ Αἰκατερίνη μόνη βασίλισσα τοῦ ὡραίου ἐκείνου βασιλείου. Καὶ τῷ ὄντι αὐτὴ ἔμεινεν. Ὁ Ἰάκωβος εἶχεν ἀφήσῃ διαθήκην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκαθίστα κληρονόμον τοῦ θρόνου τὴν γυναῖκά του, διατρέχουσαν ἤδη τὸν ὄγδοον μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης της.

Βαθυτάτη καὶ εἰλικρινὴς φαίνεται ὅτι ὑπῆρξεν ἡ λύπη τῆς Αἰκατερίνης Κορνάρου διὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου, μὲ τὸν ὁποῖον ἔζησε τόσον ὀλίγον μαζῆ. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως οἱ ἰπποται καὶ ὁ λαὸς ἀνεκήρυξαν τὴν Αἰκατερίνην Ἀντιβασίλισσαν τῆς Κύπρου καὶ ὅμοσαν πίστιν εἰς αὐτήν, ἡ δὲ Ἐνετικὴ Δημοκρατία, πληροφορηθεῖσα τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως, ἔστειλεν εἰς τὴν Ἀντιβασίλισσαν ἐπιστολὴν συλλυπητήριον καὶ ἓξ ἐνετικὰς γαλέρας, διὰ νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὰς διαταγάς της καὶ νὰ τὴν προστατεύσουν ἐν ἀνάγκῃ.

*

Ἐν μέσῳ τῆς βαθυτάτης αὐτῆς λύπης ἡ βασίλισσα ἐγέννησε τέκνον τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη Ἰάκωβος Γ'. Καὶ αὐτὸ ὅμως δὲν ἐπέπρωτο νὰ ζήσῃ πολύ. Δὲν εἶχε συμπληρώσῃ ἀκόμη τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἡλικίας του ὅτε ἀπέθανε, δηλητηριασθὲν ἴσως καὶ αὐτὸ ὑπὸ τῶν Βενετῶν διὰ νὰ μὴ μείνῃ κανεὶς διεκδικητὴς τοῦ Κυπριακοῦ θρόνου καὶ νὰ περιέλθῃ τὸ βασίλειον εἰς τὴν Ἐνετίαν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της ἡ Αἰκατερίνη ἀνηγορεύθη ὑπὸ τῶν ἱπποτῶν ὁριστικῶς βασίλισσα, ἀφοῦ δὲ διέμεινε τρία ἔτι εἰς Ἀμμόχωστον, ἀνῆλθεν ἔπειτα εἰς τὴν Λευκωσίαν. Θὰ ἔμενεν ὅμως χήρα ἡ ὡραία ἐκείνη ἡγεμονὶς εἰς ἡλικίαν εἴκοσι δύο μόνον ἐτῶν; Βεβαίως τὸ πρᾶγμα ἦτο δύσκολον. Ἤδη ἐψιθυρίζετο ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως ἐζήτει τὴν χεῖρα τῆς Αἰκατερίνης διὰ τὸν υἱόν του. Ποία ἀπάντησις ἐδόθη ἐκ μέρους τῆς νεαρᾶς χήρας δὲν εἶναι γνωστόν. Ἡ Δημοκρατία ὅμως εἶχε λόγους ν' ἀνησυχῇ. Ἡ Κύπρος ἐξέφευγεν ἀπὸ τὰς χεῖράς της. Ἡ μήτηρ λοιπὸν τῆς Αἰκατερίνης ἐξαπεστάλη εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἔπειτα ὁ ἀδελφός της Γεώργιος, διὰ νὰ τὴν πείσουν νὰ παραιτηθῇ τῶν δικαιωμάτων της ὑπὲρ τῆς Βενετίας, ταυτοχρόνως δὲ ὁ Ἐνετικὸς στόλος κατέπλευσε φέρων ἀπεσταλμένους τοῦ Δόγη πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Φαίνεται ὅτι ἡ Αἰκατερίνη κατ' ἀρχὰς δὲν ἀπεδέχθη εὐχαρίστως τὰς προτάσεις αὐτάς. Ἀλλὰ ἡ Ἐνετία ἐπέμενεν. Αἱ πρεσβεῖαι ἠρχοντο ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην. Ἡ Αἰκατερίνη δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀντισταθῇ πλέον. Τὴν 14 Μαρτίου 1489 ἡ σημαία τοῦ Ἁγίου Μάρκου ὑψώθη εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἀμμοχώστου, κήρυκες δὲ εἰδοποίουν τὸν Κυπριακὸν λαὸν ὅτι, ἡ βασίλισσα του διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τόπου, παρεχώρει τὴν νῆσον εἰς τὴν Ἐνετικὴν Δημοκρατίαν, τὴν ὁποίαν θ' ἀνεγνώριζεν εἰς τὸ μέλλον ὡς κυρίαρχον τῆς Κύπρου.

Μὲ μαύρην πένθιμον στολὴν ἐπέστρεψεν ἐπὶ Ἐνετικῆς γαλέρας συνοδευομένης ὑπὸ μοίρας τοῦ Ἐνετικοῦ στόλου, ἡ Αἰκατερίνη εἰς τὴν Βενετίαν. Ἡ πατρὶς τῆς τὴν ἐπερμένεν ἐνθουσιασμένη διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σχεδίων της καὶ διὰ τὴν προσθήκην μιᾶς χώρας εἰς τὰς Ἐνετικὰς κτήσεις. Ὁ Δόγης Αὐγουστῖνος Βαρβαρῖγος, ἐπιβαίνων τῆς δογικῆς γαλέρας, τὴν προϋπήντησεν ἔξω τῆς Βενετίας, καὶ τὴν ὡδήγησε μὲ μεγάλην τιμὴν εἰς τὸν Ἅγιον Μάρκον. Ἐκεῖ ἡ χήρα βασίλισσα προσέφερεν εἰς τὸν Δόγην τὰς κλεῖδας τῆς νήσου, ἐκεῖνος δὲ εἰς ἀντάλλαγμα τῆς παρεχώρησεν ἰσόβιον σύνταξιν 80 χιλιάδων βυζηκίων, δηλαδὴ τριακοσίων χιλιάδων σημερινῶν δραχμῶν καὶ τὴν μικρὰν πόλιν Ἄζολι.

Εἴκοσι ἔτη ἔζησεν ἐκεῖ ἡ πρώην βασίλισσα, λησμονημένη πλέον εἰς τὴν θαυμασίαν πολίχνην τῶν ὑπορειῶν τῶν Ἄλπεων. Ἡ παράδοσις ἡ βεβαιώνει ὅτι, κατὰ τὸν εἰκοσαετῆ ἐρημικὸν αὐτὸν βίον, ὄχι σπανίως ἡ ὡραία χήρα προσέφερε τὴν εὐνοιάν της εἰς περαστικοὺς θαυμαστάς. Ἡ ἱστορία ὅμως δὲν βεβαιώνει τίποτε καὶ ἡ Αἰκατερίνη Κορνάρο, βασίλισσα τῆς Κύπρου, κοιμᾶται ἱστορικῶς ἄσημος κάτω ἀπὸ τὸ βαρὺ μαρμάρινον μαυσωλεῖον τοῦ ναοῦ τοῦ Σὰν - Σαλβατόρε εἰς τὴν Ρώμην.

ΤΟ ΠΟΡΤΟΦΟΛΛΙ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Ὁ Λαμπρὰμ, στρατιώτης τοῦ 51 ἱππικοῦ συντάγματος, ἐκεῖνο τὸ βράδυ, καθισμένος ἀπέναντι εἰς τὸν παλαιόν του φίλον, ὑπάλληλον κρεωπωλείου, ἔπαιζε τὴν πρέφαν μὲ ἐξαιρετικὴν ὄρεξιν. Καὶ ἔπαιζε μὲ ὄρεξιν διότι εἶχε τύχην ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ Λαμπράμ. Δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ μὴ γίνῃ νευρικὸς ὅταν χάνῃ. Καὶ ὅταν ἔχανε ὁ Λαμπρὰμ ἦτο τρομερός. Ἐφώναζε, ἐκτυποῦσε τὸ χέρι του καὶ ἔλεγε καὶ μίαν λέξιν — τὴν λέξιν τοῦ Καμπρῶν — ἡ ὁποία ἔκαμνε τὸν σεμνὸν ὑπάλληλον τοῦ κρεωπωλείου νὰ κοκκινίζῃ, ὡς μπιφτέκι ἄψητον.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Λαμπρὰμ ἦτο πρώτης τάξεως στρατιώτης. Πειθαρχικός, τακτικώτατος, ἀγαθώτατος, σχεδὸν κουτούτσικος, ἦτο τὸ ὑπόδειγμα καὶ τὸ καύχημα τοῦ Συντάγματος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸν διέκρινε ἦτο ἡ καλή του πίστις, τόση πολλή, ὥστε νὰ μὴ δέχεται ὅτι εἶναι δυνατὸν ἄνθρωπος νὰ τὸν γελάσῃ, ἀφοῦ οὔτε αὐτὸς ἐγελοῦσε κανένα. Παρατηρήσας τετράκις τὸ ὡρολόγιον τοῦ καφφενείου καὶ ἰδὼν ὅτι οἱ δεῖκται ἐσημείωναν ὅτι ἔλειπεν ἕνα τέταρτον διὰ νὰ γείνουν ὀκτώ, ἐξήγαγε τὸ ἁπλοῦν συμπέρασμα ὅτι ἦτο ὀκτὼ παρὰ τέταρτον, καὶ μόνον ἐξεπλάγη ὀλίγον διότι τὸ ὡρολόγιον ἐπέμενε νὰ δείχνῃ τὴν ἰδίαν ὥραν τέσσαρας φορὰς κατὰ συνέχειαν. Ἐπὶ τέλους ἀόριστοι ὑπόνοιαι τοῦ ἦλθαν, ὑποψίαι ἐκυρίευσαν τὸ ὀλίγον πνεῦμα του, μία δυσδιάκριτος ἀγωνία κατέλαβε τὴν ψυχήν του, ἡ ἀγωνία μήπως δὲν προφθάσῃ τὸ ἑσπερινὸν προσκλητήριον, ἀλλὰ καὶ ταυτοχρόνως μήπως δὲν ἔχει τὸν καιρὸν νὰ τελειώσῃ τὴν τρίτην καὶ σπουδαιοτάτην παρτίδα τῆς πρέφας.

Ἐπὶ τέλους ἀνήσυχος ἠρώτησε τὸν ὑπάλληλον τοῦ κρεωπωλείου.

—Τί ὥρα νὰ εἶναι ἀρά γε;

Ὁ φίλος του ἐκύτταξε τὸ ὡρολόγιόν του.

— Ἐννέα παρὰ εἴκοσι πέντε! εἶπεν.

Ὁ Λαμπρὰμ δὲν ἐκρατήθη καὶ ἐξεσφενδόνισε τὴν τρομερὰν λέξιν. Καὶ ἀνατιναχθεὶς ἐπάνω ἐπέταξε τὰ χαρτιὰ καὶ διηύθυνε πρὸς τὸ ὡρολόγιον βλέμματα ἀγανακτήσεως καὶ ὀργῆς διότι τὸν εἶχε γελάσῃ.

—Ντροπή σου! εἶπε πρὸς τὸ ὡρολόγιον, ὡς νὰ ὡμίλει πρὸς ἄνθρωπον.

Εἰς τὴν φωνήν του ὑπῆρχε τόση ἀπογοήτευσις καὶ τόσος θυμός, ὥστε ὁ ὑπάλληλος τοῦ κρεωπωλείου ἂν καὶ συνειθισμένος εἰς τὸ αἷμα, ᾐσθάνετο κάποιων ῥῖγος.

Ὄρθιος πλέον ὁ Λαμπράμ, ἐκούμπωνε τὴν ζώνην τοῦ σπαθιοῦ του καὶ προσεπάθει νὰ τακτοποιήσῃ τὴν στολήν του, σκεπτόμενος εἰς τὸ μεταξὺ πῶς θ' ἀντίκρυζε τὸν λοχίαν του καὶ τί δικαιολογίαν θὰ εὕρισκε. Καὶ ἐπὶ τέλους ὥρμησε πρὸς τὴν θύραν βροντοφωνῶν:

— Νὰ πάρῃ ὁ διάολος, νὰ πάρῃ!...

Ἕνας πελάτης τοῦ καφφενείου, ὁ ὁποῖος ἐδιάβαζε ἥσυχος τὴν ἐφημερίδα του, ἐγύρισε, εἶδε αὐτὴν τὴν σκηνήν, καὶ εἶπε κινῶν τὸ κεφάλι.

—Τὸν κακομοίρη τὸν ἱππέα!... Τὴν ὀχτάρα τὴν ἔχει στὴν τσέπη του!...

❋

Μόλις ἐβγῆκε εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα ὁ Λαμπράμ, ἔγινεν ἡσυχώτερος καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὴν σιωπηλὴν θλῖψιν, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τὰς μεγάλας καταστροφάς. Ὁ ὑπάλληλος τοῦ κρεωπωλείου τὸν ἐκύτταζε συμπαθῶς καὶ μὴ τολμῶν νὰ ὁμιλήσῃ, αἰσθανόμενος ὅτι εἰς τὴν συμφορὰν ἡ ὁποία ἐπῆλθεν ἦτο κάπως αἴτιος καὶ αὐτός.

Ἔξω ἦτο ὡραία φθινοπωρινὴ βραδυά, κάπως ψυχρά, καὶ τὰ φύλλα ἔπιπτον ἀπὸ τὰ δένδρα, διότι πάντοτε, ὡς γνωστόν, τὸ φθινόπωρον τὰ φύλλα πέφτουν ἀπὸ τὰ δένδρα, διὰ νὰ εὐχαριστήσουν τοὺς μελαγχολικοὺς ποιητάς. Εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ ἄστρα ἐσκόρπιζον τὸ ἀμυδρόν των φῶς καὶ εἰς τοὺς δρόμους τὸ δυνατώτερον φῶς των τὰ φανάρια τοῦ ἀεριόφωτος. Ὁ Λαμπρὰμ ἐστάθη ἀναποφάσιστος μὲ τὴν ῥάχιν γυρισμένην πρὸς τὸ καφφενεῖον, τὰ χέρια στηριγμένα εἰς τὰ ἰσχία, εἰς στάσιν ἀνθρώπου ἀποφασισμένου νὰ παραδοθῇ εἰς τὸ μοιραῖον καὶ τὸ τρομερόν.

—Πῶς διάολο θὰ ξελασπώσω τώρα ἀπ' αὐτὴν τὴν ἱστορία; ἐμουρμούρισε.

Ὁ κρεωπώλης ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Ὤχ, ἀδελφέ· εἶπε. Δὲν ἐχάλασε ὁ κόσμος γιατί θὰ λείψῃς ἀπὸ τὸ προσκλητήριο. Δυὸ 'μέρες φυλάκισι καὶ ἐτελείωσε...

Ἀλλὰ ὁ στρατιώτης ἐξηγριώθη.

— Δυὸ 'μέρες! εἶπε. Βέβαια σὺ δὲν τὶς λογαριάζεις τὶς ἡμέρες γιατί θὰ κόβῃς τὶς μπριζόλες σου στὸ μεταξύ. Γιὰ ρώτησε καὶ μένα, ποῦ χάνω τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσω ἄδειαν.

— Επρόκειτο νὰ ζητήσῃς ἄδεια;

— Βέβαια, διάολε!... Ἤθελα μιὰ ἄδεια τεσσάρων ἡμερῶν γιὰ νὰ πάω στὸ γάμο τῆς ἀδελφῆς μου.

— Πότε;

— Μεθαύριο!..

— Διάολε! εἶπεν ὁ κρεωπώλης ξύνων τὸ κεφάλι του.

Τὸ πρᾶγμα ἦτο σοβαρόν. Ὁ κρεωπώλης δὲν ἐγελοῦσε πλέον. Καὶ ἀνασηκώσας πάλιν τὸ κασκέτο του, ἐξύσθη βαθύτερον αὐτὴν τὴν φοράν. Ἀλλὰ ὅταν ἕνας κρεωπώλης ξύνεται εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ κατέβῃ μία ἰδέα. Ἐκεῖνος δέ, τὸν ὁποῖον ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, ἦτο ἀπὸ τοὺς πλέον παραγωγικοὺς εἰς ἰδέας. Ἀκριβῶς λοιπὸν τὴν στιγμὴν ποῦ τὸ ὡρολόγιον τῆς Μητροπόλεως ἐσήμαινεν ἐννέα παρὰ τέταρτον ὁ κρεωπώλης ἐκτύπησε μὲ τὴν παλάμην του τὸ μέτωπον καὶ εἶπε:

—Ἆ μὰ βέβαια!.. Βέβαια!.. Αὐτὸ εἶναι, ἀδελφέ!..

— Ποιό; ἠρώτησεν ἔκπληκτος ὁ Λαμπράμ.

Ὁ κρεωπώλης ἐμισόκλεινεν ἤδη τὰ μάτια του, ὡς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος συνέλαβε μεγαλοφυὲς σχέδιον καὶ προσεπάθει τώρα νὰ κανονίσῃ τὰς λεπτομερείας.

— Ποιό; ἠρώτησε πάλιν ὁ Λαμπράμ. Τί τρέχει;

— Τί τρέχει; εἶπεν ὁ κρεωπώλης. Τρέχει ὅτι εὑρῆκα ἕνα σχέδιον.

— Σχέδιο;

Καὶ ὁ Λαμπρὰμ ἐφρικίασε.

— Μάλιστα.

— Γιὰ τὴν τιμωρία μου;

— Γιὰ τί ἄλλο;

— Ὄχι δά!

— Τὴν ἐγλύτωσες, σοῦ λέω· τὴν ἐγλύτωσες. Βάζω στοίχημα πῶς τὴν γλύτωσες.

— Μίλησε λοιπὸν διάολε! εἶπεν ὁ ἱππεὺς ἀνυπόμονος. Μίλησε!

— Ποῦ εἶναι τὸ ἀστυνομικὸ τμῆμα;

— Ἐδῶ στὸ πλάϊ στὴν ἐκκλησία κοντά.

— Ὡραῖα! Πᾶμε λοιπόν!..

— Νὰ κάμωμε τί;

— Θὰ σοῦ πῶ στὸ δρόμο! Τὸ τμῆμα κλείνει στὰς ἐννέα. Δρόμο λοιπόν!

Καὶ οἱ δύο ἄνδρες ἐξηφανίσθησαν μυστηριωδῶς εἰς τὴν σκιὰν τῆς νυκτός.

❋

Εἰς τὸ γραφεῖον του ὁ ἀστυνόμος κατεγίνετο νὰ συντάξῃ τὸ ἀστυνομικὸν δελτίον τοῦ τμήματός του. Ὅσοι εἶδαν ποτὲ ἀστυνομικὸν δελτίον, ἐφαντάσθησαν ἀρά γε πόση ἐργασία χρειάζεται διὰ νὰ καταρτισθῇ τὸ φιλολογικὸν αὐτὸ ἔργον; Ὁ ἀστυνόμος λοιπὸν κατεγίνετο εἰς αὐτὸ μὲ τὴν προσήκουσαν σοβαρότητα καὶ μὲ τὸ ἐνδιαφέρον ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος χαράσσει τὰς τελευταίας γραμμὰς ἔργου, διὰ τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ γίνῃ Ἀκαδημαϊκός. Ἡ λάμπα ἐμπρός του, μὲ τὸ πράσινον ἀμπαζούρ, ἐφώτιζε τὰ λευκὰ στενόμακρα χαρτιά, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα, μετὰ πολλὴν σκέψιν καὶ ἐξονύχισιν, προσέθετεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀπὸ μίαν λέξιν ὁ συγγραφεύς των.

Ἔξαφνα ἕνας ἀστυφύλαξ εἰσῆλθε μὲ προφυλάξεις καὶ μὲ τὴν συναίσθησιν ὅτι διακόπτει σπουδαῖον ἔργον, ἀνεκοίνωσεν ὅτι «ἕνας στρατιώτης ζητεῖ τὸν κ. ἀστυνόμον».

—Ἂς ἔλθῃ! εἶπεν ὁ ἀστυνόμος μὲ τὴν ἐλαφρὰν δυσαρέσκειαν ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου διακόπτεται ἀποτόμως ὁ φιλολογικὸς τοκετός.

Εἰς τὴν θύραν ἐνεφανίσθη ὁ Λαμπράμ.

— Ὁ κ. ἀστυνόμος;

— Ἐγώ.

Ὁ στρατιώτης ἐπροχώρησε τρία βήματα, ἔφερε τὴν δεξιὰν πτέρναν πλησίον τῆς ἀριστερᾶς καὶ μὲ τὴν χεῖρα εἰς τὸ πηλίκιον εἶπε:

— Ἦλθα γιὰ κἄτι ποῦ ηὗρα στὴν γειτονιά. Ἕνα πορτοφόλλι...

Ὁ ἀστυνόμος ἦτο ἄνθρωπος εὐαίσθητος καὶ ἐκτιμῶν πάντοτε τὴν ἠθικὴν ὅπου τὴν εὕρισκε. Ἡ ὡραία πρᾶξις τοῦ πτωχοῦ τούτου στρατιώτου, ὁ ὁποῖος ἤρχετο ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν Καίσαρα ὅ,τι ἀνῆκεν εἰς τὸν Καίσαρα, ἐν ᾧ ἦτο τόσον ἁπλοῦν νὰ τὸ κρατήσῃ, χωρὶς νὰ εἰπῇ τίποτε εἰς κανένα, τὸν συνεκίνησε μέχρι δακρύων. Καὶ ὁ ἀστυνόμος ἐπανέλαβε:

— Πορτοφόλλι;..

— Μάλιστα πορτοφόλλι· εἶπεν ὁ Λαμπράμ. Τὸ ηὗρα εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ Λεμοναδικων, κοντὰ εἰς τὸ μεγάλο ῥολόϊ.

— Καὶ πότε αὐτό;

— Μὰ ἀπάνω κάτω... θὰ εἶναι ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας.

— Καὶ ἤσουν μόνος;

— Κατάμονος.

— Καλά. Δῶσέ μού το.

Ὁ ἱππεὺς ἔχωσε τὸ χέρι του εἰς τὴν τσέπη τοῦ πανταλονίου του καὶ ἀνέσυρε μικρὸν πορτοφόλλι, ἐλεεινὸν καὶ βρώμικον, ἔχον ἐπάνω του στίγματα αἵματος καὶ λίπους.

— Πόσα ἔχει μέσα; Τὸ ἐκύτταξες; εἶπεν ὁ ἀστυνόμος.

— Μάλιστα, τὸ ἐκύτταξα νὰ ἰδῶ μήπως ἔχει κανένα ὄνομα.

— Καὶ δὲν ὑπάρχει;

— Ὄχι.

Ὁ ἀστυνόμος ἐμέτρησε τὰ χρήματα, ἐνῷ ὁ ἱππεὺς ὄρθιος εἰς στάσιν προσοχῆς πάντοτε ἐπερίμενε.

— Ἕνδεκα φράγκα καὶ τριάντα πέντε λεπτά· εἶπεν ὁ ἀστυνόμος ἀργὰ ἀργὰ τονίζων ἕνα ἕνα τοὺς ἀριθμούς. Ὁ στρατιώτης ἤκουεν ἀπαθής.

— Παλληκάρι μου· εἶπεν ὁ ἀστυνόμος. Αὐτὸ ποῦ ἔκαμες εἶναι μία ἀγαθὴ καὶ γενναία πρᾶξις.

— Ὦ, κύριε ἀστυνόμε!

Ὄρθιος πλέον ὁ ἀστυνόμος διὰ τὸ ἐπίσημον τῆς περιστάσεως, ἠγόρευεν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς χρηστότητος καὶ ἀνέπτυσσε πῶς προκαλεῖ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ εὐχαριστεῖ τὴν συνείδησιν τοῦ ἰδίου τοῦ ἥρωος.

— Ζηλεύω τὸν ἀποψινόν σου ὕπνον, παλληκάρι μου· εἶπε τελειώνων. Θὰ εἶναι πλήρης ἀπὸ τὰ ὡραῖα ὄνειρα τὰ ὁποῖα φέρει εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ συναίσθησις τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος.

Εἰς τὸ μεταξὺ ὁ στρατιώτης διέκοπτε συχνὰ μὲ μετριοφροσύνην, βεβαιώνων ὅτι καθένας εἰς τὴν θέσιν του θὰ ἔκαμνε τὸ ἴδιον, ὅτι ἔτσι ἦσαν ὅλοι εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ὅτι δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ τὸν εὐχαριστοῦν, διότι ἔκαμε ἁπλούστατα τὸ καθῆκόν του. Οἱ δύο ἔντιμοι ἄνθρωποι συνηγωνίζοντο εἰς εὐγλωττίαν, ἐνῷ εἰς τὸ μεταξύ, ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ τμῆμα, ὁ κρεωπώλης ἐσκέπτετο:

— Καλὰ θὰ πῆγε ἡ δουλειά. Καὶ τὸν φίλον μου γλυτώνω καὶ πεντάρα δὲν χάνω. Μόνο ποῦ δὲν ἐκράτησα τίποτε ἀπὸ τὸ πορτοφόλλι μου γιὰ νὰ πάρω ἕνα κρασάκι.

Ὁ Λαμπρὰμ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἐκοιμήθη εἰς τὴν φυλακήν, διότι ἔλειπε ἀπὸ τὸ προσκλητήριον, τὴν ἑπομένην ὅμως ὅλη ἡ ἴλη εὑρίσκετο εἰς κατάπληξιν, ἡ ὁποία μετεδόθη καὶ εἰς τὸν ἴδιον. Διότι τὸ πρωΐ, τὴν ὥραν ποῦ ὁ κρεωπώλης ἔτρεχε ἀνήσυχος εἰς τὴν ἀστυνομίαν, διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι «χθὲς τὸ βράδυ τοῦ ἔπεσε ἕνα πορτοφόλλι εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ Λεμοναδίκων, ἀπέναντι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μὲ στίγματα αἵματος καὶ λίπους, καὶ μὲ ἕνδεκα καὶ τριάντα πέντε μέσα» τὴν ἰδίαν ὥραν ὁ ἐπιλοχίας τῆς ἴλης ἐδιάβαζεν εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς ἴλης παρατεταγμένους τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διαταγήν.

«Κατόπιν αἰτήσεως τοῦ κ. ἀστυνόμου παρέχεται ἄδεια δεκαπενθήμερος εἰς τὸν ἱππέα Λαμπράμ, διότι εὑρὼν πορτοφόλλιον καθ' ὁδόν, τὸ παρέδωκεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ὁ κ. συνταγματάρχης συνιστᾷ εἰς τοὺς ἄνδρας τοῦ συντάγματος νὰ μελετήσουν καλῶς τὴν γενναίαν αὐτὴν πρᾶξιν».

GEORGES COURTELINE

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠ' ΟΛΑ

Η ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΙΣ

Ἓν ἀπὸ τὰ πρῶτα μελήματα τῆς ἀνορθωτικῆς Κυβερνήσεως ἦτο καὶ ἡ μετάκλησις πολυμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκ Γάλλων ἀξιωματικῶν, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τοῦ κατὰ ξηρὰν στρατοῦ ἡμῶν. Ἡ ἐν λόγῳ ἀποστολὴ ἀποτελουμένη ἐξ εἴκοσι περίπου ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ἀξιωματικῶν διαφόρων ὅπλων ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ἐντοῦ, ἀφίκετο ἤδη καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος, εἰδικῶς μεταρρυθμισθέντος διὰ ξένους ἀναλαμβάνοντας ὑπηρεσίαν παρ' ἡμῖν, ἀνέλαβεν ἤδη τὰ καθήκοντά της. Ὁμοίαν ἀποστολὴν μετεκάλεσεν ἡ Κυβέρνησις καὶ ἐξ Ἀγγλίας ὑπὸ τὸν ναύαρχον Τώφνελλ, ἀφίκετο δ' ὡσαύτως καὶ αὕτη καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά της. Ὁ στρατηγὸς Ἐντοῦ ἀφοῦ ἔταξε διοικητὰς διαφόρων σωμάτων, ἅτινα θὰ χρησιμεύσουν ὡς πρότυπα, Γάλλους ἀξιωματικούς, ἀπῆλθεν εἰς Λάρισσαν καὶ εἰς τὰ Σύνορα, διὰ νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὴν φρουρὰν καὶ τὰ ὀχυρώματα. Ἐπίσης ὁ ναύαρχος Τώφνελλ ἐπεθεώρησε τὸν Ναύσταθμον, κατόπιν δὲ τὸν στόλον καὶ τὰ ἀντιτορπιλλικά, ἅτινα παρουσίᾳ του ἔκαμαν γυμνάσια ὑπὸ τὸν ἀντιπλοίαρχον τορπιλλητὴν κ. Ι. Βρατσάνον. Οἱ Ἄγγλοι ἀξιωματικοὶ ἀναμένοντες νὰ ἰδοῦν χάλια, ἔμειναν κατάπληκτοι μὲ τοὺς χειρισμούς, τὴν τάξιν καὶ τὰς γνώσεις τῶν ἀξιωματικῶν μας. Ἀτυχῶς ἕνεκα ἀπροόπτου βλάβης τοῦ πηδαλίου μάχης τῆς «Νίκης» ἐπῆλθε σύγκρουσις μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς «Δόξης». Αἱ ζημίαι δὲν εἶναι μεγάλαι, θὰ ἐπισκευασθοῦν δὲ τὰ σκάφη ἐν Ναυστάθμῳ. Ὁ Ἄγγλος ναύαρχος εἶπε διὰ τὸ ἀτύχημα: «Εἰς τὸ μέλλον ὅλο τέτοια θὰ ἔχωμεν». Ὑπενόει δὲ ὅτι εἰς ὅλους τοὺς στόλους ποῦ γυμνάζονται συμβαίνουν ἀτυχήματα καὶ μόνον τὰ σκάφη ἐκεῖνα ποῦ μένουν ἀκίνητα δὲν ὑφίστανται βλάβας.

Εἰς τὴν παρατιθεμένην εἰκόνα εἰκονίζονται οἱ δύο ἀρχηγοὶ τῶν ἀποστολῶν, εἰς οὓς ἐνεπιστεύθη τὸ Ἔθνος τὴν ἀνασύνταξιν τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων αὐτοῦ, παρακολουθοῦντες τοὺς Πανελληνίους Ἀγῶνας ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ.

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΕΝΤΟΥ ΚΑΙ Ο ΝΑΥΑΡΧΟΣ ΤΩΦΝΕΛΛ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ [Φωτ. Α. Τσαμοπούλου]

❋

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἡ ἐν Καλλιθέᾳ πλατεία νὰ ὀνομασθῇ πλατεία Μακεδονομάχων, εἰς δὲ τὰς ὁδοὺς τοῦ προαστείου τούτου, ἀνωνύμους πάσας, νὰ δοθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν πεσόντων κατὰ τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα εἰς τὰ Μακεδονικὰ πεδία, ἤτοι τοῦ Μωραΐτου, Φραγκοπούλου, Ἀγαπηνοῦ κ.λ.

Ἐπίσης ἡ κεντρικὴ ὁδὸς τοῦ συνοικισμοῦ τῆς οἰκοδομικῆς ἑταιρίας ὠνομάσθη ὁδὸς Ἀντωνίου Βρατσάνου, εἰς μνήμην τοῦ ἥρωος ἐκείνου, ὅστις τὴν 22 Ἰουνίου 1824 ἐτίναξε εἰς τὸν ἀέρα, πυροβολήσας εἰς τὴν πυριταποθήκην τοῦ φρουρίου, τὰ Ψαρά, διὰ νὰ μὴ πέσουν οἱ πολιορκούμενοι εἰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ ζῶντες.

Ἐπίσης πρωτοβουλίᾳ τοῦ Δημάρχου θὰ ἀνανεωθῇ ὑπὸ καλητέρους ὅρους ἡ σύμβασις τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὰ τέλη Ἀπριλίου ἤρχισε νὰ φωτίζηται μὲ γκάζ-ἄουερ ἡ Καλλιθέα καὶ ὁ γύρω συνοικισμός.

Ἐπίσης ἀρχίζουν αἱ πρὸς ἐξωραϊσμὸν τῆς Δεξαμενῆς ἐργασίαι, ἡ ὁποία θὰ γείνῃ ἀγνώριστος καὶ θὰ συμπληρώσῃ τὰ ἐπὶ τοῦ Λυκαβητοῦ ἔργα, ἤτοι τὸν ὀδοντωτὸν σιδηρόδρομον, τὸ μνημεῖον τῶν Ἀγωνιστῶν κ.λ. Ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου θὰ λυθῇ καὶ τὸ πρόβλημα τῶν νέων σφαγείων. Εἰς τὸν χῶρον τῶν παλαιῶν σφαγείων θὰ γίνῃ ἕνα θαυμάσιον πάρκον, ἀπέραντον. Αἱ σχετικαὶ μελέται δι' ὅλα αὐτὰ ἔχουν τελειώσει ἤδη.

❋

ΤΟ ΓΕΥΜΑ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ

Τὴν ἑσπέραν τῆς 17 Ἀπριλίου μετὰ τὴν ἐν τῷ Σταδίῳ ἀπονομὴν τῶν βραβείων τῶν Πανελληνίων Ἀγώνων ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλληνικῶν Γυμναστικῶν καὶ Ἀθλητικῶν Σωματείων παρέθεσε γεῦμα ἐν τῷ Ἀκταίῳ πρὸς τιμὴν τῶν νικητῶν. Παρεκάθησαν ὑπὲρ τοὺς διακοσίους συνδαιτημόνες, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου, οἱ Πρόεδροι καὶ Γραμματεῖς τῶν διαφόρων ἀθλητικῶν καὶ γυμναστικῶν σωματείων καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ τοιούτων. Προπόσεις ἤγειραν ὁ καθηγητὴς κ. Σπ. Λάμπρος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου κ. Μιλτιάδης Νεγροπόντης, βουλευτὴς Ἀττικῆς, ὁ Γεν. Γραμματεὺς αὐτοῦ κ. Μ. Ρουνόπουλος, ὁ κ. Ἀθ. Βρυζάκης, ἐκ τῶν συμβούλων, ὁ πρόεδρος τοῦ «Διαγόρα» κ. Παρ. Καραπᾶνος, βουλευτὴς Ἄρτης, ὁ δημοσιογράφος πρώην βουλευτὴς κ. Τάκης Δαραλέξης, ὁ ἐπιθεωρητὴς τῆς γυμναστικῆς κ. Ἰω. Χρυσάφης κ.λ.

Τὸ γεῦμα ὑπῆρξε ζωηρότατον καὶ μόνον, τσιγκουνιὰ τοῦ διευθύνοντος τὸ «Ἀκταῖον», ἐκδηλωθεῖσα εἰς πτωχείαν φαγητῶν, ἀθλίως μαγειρευμένων, ἀπετέλεσε παραφωνίαν εἰς τὸ πανεύθυμον σύνολον.

❋

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΑΣ

Ἀνεχώρησε καὶ πάλιν διὰ Σάμον, Χίον, Σμύρνην, Πόντον, Ν. Ρωσσίαν, Ρουμανίαν καὶ Βουλγαρίαν ὁ Διαχειριστὴς τῆς «Εἰκονογραφημένης» κ. Π. Χαϊδόπουλος, ὅπως μεριμνήσῃ περὶ εὐρυτέρας διαδόσεως τοῦ Περιοδικοῦ καὶ ἐνεργήσῃ εἰσπράξεις.

Παρακαλοῦμεν τοὺς κ.κ. συνδρομητὰς τοῦ Περιοδικοῦ νὰ τοῦ παράσχουν πᾶσαν εὐκολίαν, βέβαιοι ὄντες ὅτι, σημαντικῶς διευκολύνουν τὸ Περιοδικόν.

❋

ΔΙΚΑΙΟΤΑΤΗ

Ὅλος ὁ κόσμος, ὁ τύπος, ὅλοι ἐπεδοκίμασαν ὡς δικαίαν τὴν παρασημοφορίαν τοῦ ἐν τῇ Δημαρχίᾳ τμηματάρχου τῆς ὁδοποιΐας κ. Κων. Κωνσταντινίδου, τοῦ ἐγκρίτου μηχανικοῦ καὶ συμπαθοῦς φίλου τῆς «Εἰκονογραφημένης». Τὰ συγχαρητήρια πρέπει νὰ τὰ δεχθῇ ὄχι ὁ κ. Κωνσταντινίδης, ὁ σεμνὸς καὶ ἀθόρυβος καὶ ἀκούραστος ἐπιστήμων-ἐργάτης, ἀλλ' ὁ Δήμαρχος, ὁ ὁποῖος ἐστάθη τόσον τυχηρός, ὥστε νὰ ἔχῃ συνεργάτας του, οἷοι ὁ Παρασκευόπουλος, ὁ Μωραϊτίνης, ὁ Ἀγγελόπουλος Ἀθ. ὁ Κολλινιάτης, ὁ Κωνσταντινίδης, ὁ Καναβός, ὁ Στελλάκης, ὁ Ἀραβαντινός, ὁ Γούναρης, ὁ Βαρούχας, ὁ Ξενοφῶν, ὁ Κάσκας, ὁ Σωτηριάδης, ὁ Μένανδρος κ.λ.

❋

Η ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΗ

Ἔγινε λοιπὸν ἡ Ἑταιρία. Ἓν ὄνειρον χρόνων πολλῶν, μὲ τὸ ὁποῖον πολλοὶ ἐκοιμήθησαν καὶ τὸν τελευταῖον ὕπνον, χωρὶς νὰ τὸ ἴδουν πραγματοποιούμενον. Τώρα ὅμως ἐπραγματοποιήθη. Ὅλοι οἱ φιλόμουσοι ἔλαβον μέρος καὶ ἀπετέλεσαν ἕνα συμβούλιον ἀπὸ τοὺς κ.κ. Δ. Λαυράγκαν, Θ. Παπαϊωάννου, Μ. Μίνδλερ, Γ. Τυπάλδον, Σ. Πάτσην, Κ. Βουρνάζον, Ε. Δημαρᾶν, Σ. Βλαδιανόν, Ἀλ. Φωκᾶν καὶ Θ. Βαρούνην, μὲ πρόεδρον τὸν κ. Ι. Μίνδλερ. Γενικὸς Διευθυντὴς ἐξελέγη ὁ γνωστὸς συνθέτης κ. Δ. Ἀραβαντινός, Τμηματάρχης τοῦ Λογιστηρίου τοῦ Δήμου Ἀθηναίων. Ἡ Ἑταιρία ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν της, μετὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν μετοχῶν της κ.λ. ἔκαμε δι' ἑνὸς διαγωνισμοῦ, τὸν ὁποῖον προεκήρυξε πρὸς μετάφρασιν ἐλευθέραν τοῦ κειμένου τῆς Ἑβραίας (Juive) τοῦ Ἀλεβύ, εἰς γλῶσσαν προσαρμοζομένην μὲ τὰ πρόσωπα, μὲ βραβεῖον 300 δρ. καὶ ποσοστὰ 5 % ἐκ τῶν καθαρῶν εἰσπράξεων ἐπὶ μίαν πενταετίαν.

❋

Η ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Προεκηρύχθη Παναιγύπτιος ἔκθεσις εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν διὰ τὴν 15 Ἰουνίου. Τὴν πρωτοβουλίαν ἔχει ὁ ἐκεῖ θαυμασίως δρῶν Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Τεχνιτῶν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ μηχανικοῦ κ. Ι. Ἀνδρικοπούλου.

Μία ἔκθεσις εἶναι ἐπιχείρημα μέγα, τὸ ὁποῖον σκέπτονται πολὺ ἀκόμη καὶ αἱ Κυβερνήσεις μεγάλων κρατῶν. Ἐν τούτοις ὁ καλὸς ἐργατικὸς Σύνδεσμος, ἔχων κυριώτατον ἐφόδιον τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν του, ὄχι μόνον τὴν ἀπεφάσισε τὴν ἔκθεσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν πραγματοποιεῖ. Ἐπὶ οἰκοπέδου, τὸ ὁποῖον προσέφερε δωρεὰν ἡ Δημαρχία Ἀλεξανδρείας, εἶναι ἤδη ἕτοιμα δύο μεγάλα περίπτερα, τὰ ὁποῖα θὰ δεχθοῦν τὰ ἐκθέματα καὶ ἑτοιμάζεται καὶ τρίτον.

Ὁ ἑλληνικὸς μελοδραματικὸς θίασος καταβαίνει εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν διὰ τὴν ἔκθεσιν καὶ ἡ Α. Υ. ὁ πρίγκιψ Νικόλαος ἐδήλωσεν ὅτι θὰ τιμήσῃ τὰ ἐγκαίνιά της διὰ τῆς παρουσίας Του.

Ἐν τῷ μεταξὺ μία ἐπιτροπὴ συνέστη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ νομάρχου Ἀττικῆς κ. Κωνστ. Παπαμιχαλοπούλου καὶ τριακόσιοι περίπου Ἕλληνες βιομήχανοι τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἐδήλωσαν συμμετοχήν.

Τέλος οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ ὁποῖοι κατ' ἀρχὰς ἀπεδέχθησαν ψυχρότατα τὴν προκήρυξιν τῆς Ἐκθέσεως, τώρα ζητοῦν νὰ λάβουν μέρος καὶ αὐτοί, συνέστη δὲ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρίγκιπος Σουάτ.

ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου μᾶς ἐπεσκέφθησαν περὶ τοὺς διακοσίους φοιτηταὶ Βούλγαροι, εἰς οὓς οἱ φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν παρεσκεύασαν θερμὴν δεξίωσιν. Ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν παριστᾷ τοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς Ἕλληνας φοιτητὰς εἰς τὸν Παρθενῶνα.

ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ ΦΟΙΤΗΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ [Φωτ. Π. Κοντοῦ]

Η ΚΗΦΙΣΣΙΑ

Μὲ ὅλα της τὰ θέλγητρα ἔλαμψε πάλιν ἡ χαριτωμένη μας νυφοῦλα, μὲ τὰ ἀρώματά της καὶ τὰ ἄνθη της καὶ τὴν δροσιάν της. Μία μαγεία ἀληθινή, γοητεία, εἶναι ἐκεῖνα τὰ περιβόλια της, πέλαγος εἰς πράσινον. Ἐκεῖνο τὸ πάρκον τοῦ σιδηροδρόμου ἔγινεν ἕνα πανόραμα χάρις εἰς τὸν ἀπαράμιλλον εἰς γοῦστο καὶ γνώσεις ἐργολάβον του κ. Κατσίμπαν. Ἄφθαστον δὲ εἰς κάλλος τὸ ἀτελεύτητον περιβόλι Θεοδωρίδου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ μέγα ξενοδοχεῖον «Ἡ Μεγάλη Βρεττανία» τοῦ κ. Τζαννίδη. Ἐκεῖ μέσα ἔχουν δοθεῖ τὰ πολυτελέστερα γεύματα μὲ συνδαιτημόνας ὑψηλοὺς κ.λ. Εἶναι καὶ αὐτὸ ὅπως ὅλη ἡ Κηφισσιά, χωρὶς καμμίαν ὑπερβολήν, δημιούργημα τοῦ δαιμονίου Χίου καλλιτέχνου-ἐπιστήμονος, διότι βέβαια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῇ ἀνθοκόμος, κ. Κοκκινάκη, ὅστις πρὸ τριάκοντα καὶ πλέον ἐτῶν *καταπλεύσας* εἰς Κηφισσιάν, ἐδίδαξε πρῶτος τὴν ἀνθοκομίαν, κηπουρικήν, ἀνθοδετικήν, γεωπονίαν κ.λ. Ἄλλοτε περισσότερα περὶ αὐτοῦ.

ΑΝΝΑ Ε. ΧΡΥΣΑΪΤΟΥ

Τὴν 9 Ἀπριλίου, εἰς βαθὺ γῆρας, περιστοιχιζομένη ἀπὸ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας της, ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν Καλλιθέᾳ ἐνάρετος δέσποινα, ἡ Ἄννα Ε. Χρυσαΐτου, μήτηρ προσφιλὴς τῶν ἀρίστων φίλων τῆς «Εἰκονογραφημένης» κ. κ. Δημητρίου Χρυσαΐτου, τοῦ γνωστοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ Εὐθ. Χρυσαΐτου, τοῦ συμπαθοῦς δικαστοῦ.

Ἡ μεταστᾶσα διεκρίνετο καὶ ἐξετιμᾶτο διὰ τὰς ἀρετάς της, ἃς ἐκληροδότησε καὶ εἰς τὰ τέκνα της, διὸ καὶ μὲ εἰλικρινεῖς ἐκδηλώσεις παρηκολούθησεν ὁ συνδεθεὶς μὲ τὴν πατριαρχικὴν αὐτὴν οἰκογένειαν πολὺς καὶ ἐκλεκτὸς κόσμος τὴν ἐκφοράν της, γενομένην ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης.

Ἡ «Εἰκονογραφημένη» συμμερίζεται εἰλικρινῶς τὸν πόνον τῶν συμπαθῶν φίλων της καὶ εὔχεται εἰς αὐτοὺς ταχεῖαν παραμυθίαν.

ΟΙ ΚΑΘΩΣ ΠΡΕΠΕΙ

Ἕνας μεγαλόσχημος τοῦ Καΐρου, Χαρ. Ζαφείρης ὀνομαζόμενος, μᾶς κατεχράσθη τεσσαράκοντα τέσσαρα φράγκα, ἀντίτιμον συνδρομῆς δύο ἐτῶν, ἤτοι ἀφ' ἧς τῇ αἰτήσει του ἐνεγράφη.

ΤΑ ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

Πρῶτοι καταμετρήσαντες τὸν χρόνον φέρονται οἱ Κινέζοι. Δύο χιλιάδες ἐννεακόσια πεντήκοντα δύο ἔτη πρὸ τῆς κοινῆς χρονολογίας ἤκμασεν ὁ αὐτοκράτωρ Φωχί, ὅστις ἠσχολήθη εἰς τὴν ἀστρονομίαν. Λέγουν ἐπίσης ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς σκιᾶς ἔκαμεν παρατηρήσεις ὁ Κινέζος Τσὲν-Κόγγ ἑνδεκα ὁλοκλήρους αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ἀνάγεται εἰς τόσον μεμακρυσμένην ἐποχὴν ἡ διαίρεσις τοῦ χρόνου καὶ ἡ καταμέτρησις αὐτοῦ διὰ τῆς κινήσεως τοῦ Ἡλίου, πάντως ὅμως δι' ἡλιακοῦ ὡρολογίου ἐμετρήθη τὸ πρῶτον ὁ χρόνος. Ἓν δόρυ πηγνύμενον εἰς τὴν γῆν θὰ ἦτο ὁ ἀτελέστερος τύπος τοῦ ὡρολογίου. Ὑπάρχει μάλιστα ἡ ἰδέα ὅτι, οἱ ὀβελίσκοι ἐν τῇ Ἀνατολῇ δὲν ἦσαν τίποτε ἄλλο παρὰ πελώρια ἡλιακὰ ὡρολόγια.

Πρῶτος ἔστησεν ὀβελίσκον ὁ Μέστρες, βασιλεὺς τῆς πόλεως τοῦ Ἡλίου Παλμύρας, σήμερον Βαλβέκ, ὅπου ἐλάτρευον τὸν Μίχαν ἢ Ἥλιον. Κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον ἐφευρέτης τοῦ ἡλιακοῦ ὡρολογίου φέρεται ὁ φιλόσοφος Ἀναξίμανδρος γεννηθεὶς ἐν Μιλήτῳ τῷ 610 π.Χ. μαθητὴς δὲ καὶ διάδοχος τοῦ Θαλλοῦ.

Εἰς τὴν Λακεδαίμονα ὑπῆρξε ἡλιακὸν ὡρολόγιον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ἀναξίμανδρος ἔκαμε παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἡλιοστασίων. Διακόσια ἔν ἔτη π.Χ. ὁ Σάμιος ἀστρολόγος Ἀρίσταρχος ἐφεῦρεν ἡμισφαιρικὸν ὡρολόγιον μετὰ δίσκου, ὅπερ τροποποιηθὲν ὠνομάσθη ***σκάπη***. Τὸ ἄκρον τῆς βελόνης ἐτίθετο ἐπὶ τοῦ κέντρου σφαιρικοῦ τμήματος, ἓν δὲ τόξον κύκλου διερχόμενον ὑπὸ τὴν βελόνην, διῃρεῖτο εἰς μέρη, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ὄργανον ἐδείκνυε τὴν γωνίαν τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος μὲ τὴν κάθετον.

Γνώμων τοῦ χρόνου εὑρέθη ὑπὸ τοῦ Μάρκου Οὐαλερίου Μεσσάλα ἐν Κατάνῃ κατὰ τὸν πρῶτον Λιβυκὸν πόλεμον, ὃν παραλαβὼν οὗτος ἔφερεν εἰς Ρώμην καὶ τὸν ἐτοποθέτησαν πρὸ τοῦ ἐν Φόρῳ βήματος. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἦτο ρυθμισμένος μὲ τὸν μεσημβρινὸν τῆς Ρώμης, ἐδείκνυεν ἐσφαλμένως τὰς ὥρας, δι' ὃ καὶ ὁ τιμητὴς Κ. Μ. Φίλιππος κατεσκεύασεν ἄλλον. Κατ' ἄλλους συγγραφεῖς ἐν Ρώμῃ τὸ πρῶτον ὡρολόγιον κατεσκευάσθη τῷ 370 π.Χ. καὶ ἐστήθη ὄπισθεν τοῦ ναοῦ τοῦ Κιρίνου. Τὸ 12 ἔτος π.Χ. ὁ Μάρκος Μανίλιος ὁ Ἀντιοχεὺς ἔστησεν ἐν Ρώμῃ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως ὀβελίσκου μίαν χρυσῆν σφαῖραν, ἥτις ἐδείκνυεν εἰς τοὺς Ρωμαίους τὴν ὥραν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤ. ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΙΝ: ΤΟ ΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ ΑΝΩΤΕΡΟΥ

ΝΑ ΝΕΡΟ!

Εἶναι γνωστὸν διὰ τὴν ὡραίαν γεῦσιν του καὶ διὰ τὰς πολλὰς ἰδιότητάς του, ἀκόμη καὶ ἰαματικάς, τὸ νερὸ τοῦ Ψυχικοῦ, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Ὅλοι ὅσοι καὶ ἅπαξ εἶχον ἐπισκεφθεῖ τὴν ὡραίαν καὶ μαγευτικὴν τοποθεσίαν εἶχον ἰδίαις αἰσθήσεσιν ἀντιληφθεῖ τὰς ἰδιότητας τοῦ νεροῦ αὐτοῦ. «Χωνευτικὸ νερὸ» ἔλεγεν ὁ κόσμος. Ἔγινε λοιπὸν καὶ αὐτοῦ ἡ ἀνάλυσις ὑπὸ ἐπιστημόνων περιωπῆς, οἷοι εἶναι οἱ κ. κ. Ρουσόπουλος, τῆς Ἀκαδημίας καὶ Ἀλ. Σκιντζόπουλος, εὑρέθη δὲ ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦτο εἶναι τὸ πρώτιστον τῶν ὑδάτων τῆς Ἀττικῆς, ἀνώτερον τοῦ τοῦ Ἀμαρουσίου, Πεντέλης, Καισαριανῆς καὶ ἐφάμιλλον μὲ τὸ τῆς Σαρίζης. Πινόμενον, ὡς ἐλαφρῶς ἀλκαλικὸν μὴ περιέχον πολλὰ ἅλατα, θεραπεύει τὴν ψαμμίασιν. Οἱ ἰατροὶ τώρα τὸ συνιστοῦν εἰς τοὺς ἀρθριτικούς, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἀπευθυνθοῦν παρὰ τῷ ἰδιοκτήτῃ τῆς Πηγῆς κ. Ι. Μόρῳ, ἰατρῷ, ὁδὸς Ἀκαδημίας 12. Δι' εἰδικῆς ὑπηρεσίας διανέμεται εἰς τὰ σπήτια μέσα εἰς στάμνας, αἱ ὁποῖαι εἶναι καλῶς σφραγισμέναι.

ΣΤΕΝΟΝ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ - ΕΛΕΥΣΙΣ - ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ

«Ζῶ ἔτη πολλὰ εἰς τὰς Ἀθήνας· ἤκουον τὰ ὀνόματα αὐτά, ἀλλὰ δὲν εἶχον κατορθώσει νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ μέρη τὰ ἀληθῶς ἱερὰ δι' ἡμᾶς. Τὸ μικρό μου τὸ παιδὶ μὲ παρεκίνησε κατ' ἐπαναλήψιν νὰ τὸ συνοδεύσω εἰς μίαν ἐκδρομὴν τοῦ σχολείου των. Δὲν μετενόησα! Εἶδον τόσα πράγματα, ἤκουσα τοιαύτην διδασκαλίαν, ἐνθουσιάσθην τόσον ὅταν ἐπέστρεψα μετὰ τοιαύτην ἀληθῶς τερπνὴν καὶ διδακτικὴν καὶ ὑγιεινὴν ἐκδρομήν, ὥστε ἐζήλευσα τῷ ὄντι καὶ ἐμακάρισα τὰ παιδιὰ διὰ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον διδάσκονται καὶ παιδαγωγοῦνται σήμερον. Πόσαι ἀναμνήσεις μέσα εἰς τὸ στενὸν τῆς θείας Σαλαμῖνος! Πόσα διδάγματα ἐν Ἐλευσῖνι! Οἷον μεγαλεῖον καὶ οἷα τέρψις ἐν Φανερωμένῃ! Εὖγε εἰς τὸ Δραγάτσειον ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα τὸ οὕτως ἀνατρέφον τοὺς μαθητάς του· διότι τοῦ Δραγατσείου ἦτο ἡ ἐκδρομή, ὁ ἴδιος δὲ ὁ διευθυντὴς ἐδίδασκεν ἐπὶ τόπου. Καὶ τώρα ἀπὸ τὸ προσκύνημα τὸ ἱερὸν τῶν παλαιῶν χρόνων, ἑτοιμάζει ὅμοιον εἰς τὸν ἡρωϊκὸν βράχον τῆς Ὕδρας. Εὖγε!!». Αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν μᾶς ἀπηύθυνεν ἕνας πατέρας καὶ κατὰ καθῆκον τὴν δημοσιεύομεν.

ΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

Τὸ ἐν Κερκύρᾳ ἐργοστάσιον Ἀσπιώτη παρέδωκε τὰ νέα ἑλληνικὰ γραμματόσημα τὰ παραγγελθέντα εἰς αὐτό.

Τὰ γραμματόσημα τῆς Ἑλλάδος τυπώνονται διὰ τρίτην φορὰν εἰς τὸν τόπον. Ἡ πρώτη ἐν Ἑλλάδι ἔκδοσις ἔγινε κατὰ τὸ 1861, ὑπῆρξε δὲ ἀρκούντως καλλιτεχνική, μολονότι δὲν ἔχει τὴν λεπτότητα τῶν πρώτων Ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, τῶν χαραχθέντων εἰς Παρισίους. Μετὰ δύο ἔτη ἔγινε καὶ δευτέρα ἔκδοσις. Καὶ τέλος ἐκδόσεις ἐγένοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 1876, 1882 καὶ 1889. Τῆς προτελευταίας ταύτης ἐκδόσεως ὑπάρχουσι δείγματα χονδροειδέστατα, τὰ ὁποῖα ὅμως εἶναι περιζήτητα μεταξὺ τῶν συλλογέων ἕνεκα τῆς σπανιότητός των, ὅπως εἶναι π. χ. τὸ τῶν 10 λεπτῶν (ἔκδοσις 1876) χρώματος μπρίκ, τὸ ὁποῖον πωλεῖται καὶ μέχρι δραχ. 300 ἀκόμη.

Ἡ ἔκδοσις τῶν καταστημάτων Ἀσπιώτη δὲν δύναται βεβαίως νὰ συγκριθῇ πρὸς τὰς ἐκδόσεις τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Βελγίου. Ἰδίως ὑστερεῖ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ γύρω δαντελλωτοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀντοχὴν τοῦ χρωματισμοῦ. Ὅπως δήποτε ὅμως ἔγινεν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ εἰς τὸν τόπον.

ΜΟΝΟΙ ΑΥΤΟΙ

Ἀκμάζει ἡ βασιλεία τῶν ἀνθέων καὶ ὁ Τσοῦτσος καὶ ὁ Φλεριανός, οἱ δύο αὐτοὶ Ἄτλαντες τῆς ἀνθοκομίας, εἶναι εἰς τὸ μεσουράνημά των. Ἀληθινὰ μόνοι αὐτοὶ οἱ δύο ἀκούονται καὶ κινοῦνται. Ἔδωκαν σπουδαίαν ὤθησιν εἰς τὴν τέχνην αὐτήν· ἀνομολογεῖται τοῦτο γενικῶς. Πρέπει δὲ νὰ ἴδῃτε τὰ περιβόλια των, νὰ ἴδῃτε τί πλοῦτον περικλείουν, τί χρήματα ἔχουν σκλαβώσει ἐκεῖ μέσα. Περὶ ἄλλων ἀνθοπωλῶν δὲν ἀξίζει οὔτε κουβέντα νὰ γίνεται.

Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη — 8426.